

Hoofdstuk 1

Inleiding tot de Openbaring

In sommige opzichten kan het boek Openbaring worden beschouwd als de afsluiting van het boek Daniël.

Daniëls profetie richt zich op de naties die het heersersmandaat kregen nadat Juda er niet in slaagde de voorwaarden ervan te vervullen. Deze andere naties waren echter ook gedoemd te mislukken, want zij waren nooit voorbestemd in het plan van God om de wereld binnen te leiden in de gerechtigheid van het Koninkrijk van God. Als Juda, dat de wet van God bezat, zijn verantwoordelijkheid niet kon nakomen, hoe zouden andere naties - die de openbaring helemaal niet hadden - dan kunnen slagen waar Juda faalde?

Niettemin vond God het nodig om het heersersmandaat voor een bepaalde tijd over te dragen aan andere naties, om een oordeel te vellen over Juda vanwege de voortdurende schending van het verbond.

Wanneer degenen die geroepen zijn hun roeping niet vervullen, stelt God plaatsvervangers aan om het werk te doen, ook al zijn deze plaatsvervangers vaak slechter dan degenen die de roeping kregen.

Daniël onthult de opeenvolging van rijken die zouden ontstaan na de mislukking van Jeruzalem. Hij onthult vier hoofdrijken, plus een uitbreiding van het vierde dat bekend staat als de "kleine hoorn". Daniëls conclusie is dat deze rijken zullen vallen met de opkomst van het Koninkrijk van God, afgebeeld als een "steen" die met onzichtbare Handen uit de berg is gehouwen. Dit Koninkrijk zal het heersersmandaat ontvangen om over alle naties te heersen onder een onfeilbare Messias en Zijn lichaam van overwinnaars.

De reikwijdte van Daniëls Openbaring

De openbaring aan Daniël was grotendeels beperkt tot de eerste drie rijken: Babylon, Perzië en Griekenland. Hij laat de taak om de opkomst en ondergang van Rome en zijn uitbreiding, de "kleine hoorn", te onthullen grotendeels over aan Johannes. Daniël ontving echter wel een openbaring over het tijdstip van de komst van de Messias. Hij koppelde het aan een bepaald decreet dat zou worden uitgevaardigd door een koning van Perzië, en vertelde ons dat de Messias "zeventig weken" na dit decreet op het toneel zou komen.

Andere openbaringen over timing waren duister, en er was nauwelijks enige mogelijkheid dat iemand tijdens het leven van de profeet deze "verzegelde" openbaringen over timing zou kunnen ontcijferen. Alleen door vanuit ons moderne perspectief terug te kijken in de geschiedenis hebben we enige kans om zulke openbaringen te ontsluiten.

Daniël's belangrijkste historische profetieën eindigen nogal abrupt aan het eind van zijn elfde hoofdstuk met de val van de koning van het Griekse rijk, Antiochus Epifanes. Hij was niet de laatste koning van het verdeelde Griekse rijk, maar door zijn wreedheden werd het heersersmandaat in 163 v. Chr. uit zijn rijk verwijderd, waardoor Juda honderd jaar lang een zekere mate van vrijheid kreeg. In 63 voor Christus nam Pompeius, de Romeinse generaal, Jeruzalem in, waarop Rome het heersersmandaat kreeg.

De profetische implicaties van deze gebeurtenissen worden uitvoerig besproken in mijn commentaar op het boek Daniël.

Afgezien van de verzegelde tijdcycli in Daniël 12, bereikt de geschiedenis die in Daniël wordt voorspeld zijn echte hoogtepunt in de laatste verzen van Daniël 9, waar we lezen over de komst van de Messias. De profeet verwijst ook naar de verwoesting van Jeruzalem, hoewel hij niets zegt over de oorzaak van die gewelddadige tijden.

Evenmin maakt Daniël onderscheid tussen de *twee* komsten van de Messias en de *twee* verwoestingen van Jeruzalem. Dergelijke details worden overgelaten aan de schrijvers van het Nieuwe Testament, nadat Jezus duidelijk had gemaakt dat Hij "*een tweede keer*" zou komen ([Hebr. 9:28](#)). Het is dus duidelijk dat het boek Daniël onvolledig is zonder de openbaring van het Nieuwe Testament. Johannes' boek Openbaring brengt het verhaal van het Koninkrijk tot zijn climax aan het einde van het tijdperk.

Daarom is het absoluut noodzakelijk het boek Openbaring te zien als een voortzetting van het boek Daniël, en ook om Openbaring te interpreteren zoals men Daniël zou interpreteren. Met andere woorden, zoals we Daniël historisch interpreteren, zo moeten we ook het boek Openbaring interpreteren.

In aanmerking komen voor het Dominion Mandaat

Net als Daniël vertelt Johannes ons dat het Koninkrijk gegeven zal worden aan hen die gekwalificeerd zijn om te regeren, zij die het karakter van Christus hebben. Daniël noemt deze "*de heiligen van de Allerhoogste*" ([Dan. 7:22, 25](#)), voor wie "*tronen zijn opgericht*" ([Dan. 7:9](#)). Johannes herhaalt dit en zegt: "*En ik zag tronen, en zij zaten daarop, en hun werd het oordeel gegeven*" ([Openb. 20:4](#)). Hij zegt verder dat "*zij priesters van God en van Christus zullen zijn en met Hem duizend jaar zullen regeren*" ([Openb. 20:6](#)).

In feite is één doel van de Openbaring ("Onthulling") van Jezus Christus om ons het verleden te leren, zodat wij niet in dezelfde put tuimelen als waarin de koningen van Juda vielen. Zij die gekwalificeerd zijn om te regeren in het Koninkrijk van God zijn zij in wie Christus is onthuld. Door deze onthulling van binnen zijn zij in staat Christus ook aan anderen te onthullen. Zij zijn in staat de wereld te beoordelen met dezelfde gezindheid die in Christus is. Toen Paulus schreef dat "*de heiligen de wereld zullen oordelen*" ([1 Kor. 6:2](#)), doelde hij op dezelfde "heiligen" die Daniël in zijn visioenen openbaarde.

Het tijdperk van het oordeel

De opkomst van het Stenen Koninkrijk zal tijd hebben om te bewijzen dat het het Dominion Mandaat waard is. Het zal niet falen zoals zijn voorgangers. En wanneer het zich "*duizend jaar lang*" heeft bewezen, zal de grote oproep worden gedaan door de Grote Witte Troon, die alle doden oproept om voor het Hof te verschijnen. Deze gebeurtenis zal dan de volgende fase van de aardse geschiedenis inleiden - het tijdperk van goddelijk oordeel tot het einde der tijden, wanneer de laatste bazuin zal klinken voor het Jubeljaar van de Schepping.

De bevrijding van de schepping "*uit haar slavernij aan het verderf tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods*" ([Rom. 8:21](#)) werd duidelijk geopenbaard aan de apostel Paulus en aan Johannes. Johannes' visioen in [Openb. 5:13](#) onthulde ook de climax van de geschiedenis:

13 En al wat in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee is, en al wat daarin is, hoorde ik zeggen: "Aan Hem die op de troon zit en aan het Lam, zij zegen en eer en heerlijkheid en heerschappij tot in eeuwigheid."

Daarom stelt de wet van het Jubeljaar een limiet, niet alleen voor de handelsschuld, maar ook voor het oordeel over de zonde (de zonde wordt in de Schrift als een schuld beschouwd). Het Jubeljaar is de wet van de genade. Hoewel deze wet het goddelijk oordeel niet uitschakelt, stelt zij de parameters van het oordeel vast, zodat uiteindelijk "*de barmhartigheid zegeviert over het oordeel*" ([Jakobus 2:13](#)).

Daarom wordt het goddelijk oordeel in de Schrift voorgesteld als *olam* (Hebreeuws) en *aionisch* (Grieks). Het Hebreeuwse woord, vaak vertaald als "eeuwig" of "eeuwig", betekent in werkelijkheid "een verborgen, onbekende of onbepaalde tijd". Het woord *olam* komt van het grondwoord *alam*, dat niet "eeuwig wachten" betekent, maar eerder "verbergen, verduisteren". Het Griekse

woord *aionian*, is eenvoudigweg het Griekse equivalent van *olam*, en het betekent "voor altijd", ook een onbepaalde tijd.

Daarom is het goddelijk oordeel niet "eeuwig", maar tijdgebonden. De duur van het tijdperk van het oordeel is duister en voor ons verborgen, maar de goddelijke wet zelf stelt grenzen aan elk oordeel over zonde (schuld). Daarom is het goddelijk oordeel beperkt door de Wet van Genade.

Het begrijpen van deze dingen zorgt ervoor dat we weten dat God uiteindelijk wint. De hele schepping komt tot Hem terug. Alle dingen worden onder de voeten van Christus gelegd, zodat "*God alles in allen is*" ([1 Kor. 15:28](#)), en er "*niets*" overblijft dat niet aan Hem onderworpen is ([Hebr. 2:8](#)).

Wanneer wij Daniël en Openbaring zien als een harmonieuze openbaring van het goddelijke plan voor de schepping, wordt ons begrip exponentieel vergroot. Sterker nog, we moeten het hele Schriftuurlijke verslag met een holistische instelling bekijken, want hoewel elke schrijver uniek is, draagt elk zijn deel van de goddelijke openbaring bij aan het geheel. Geen enkele openbaring is compleet los van alle andere, noch kan elke openbaring volledig begrepen worden zonder haar in harmonie te brengen met de rest van de Schrift.

Het belangrijkste van alles is misschien wel de relatie tussen Israël en de andere volken, en de nieuwtestamentische tegenhanger daarvan, de relatie tussen gelovigen en ongelovigen. Vanaf het begin van de geschreven openbaring heeft God zich beziggehouden met *de hele schepping* en *alle naties*, niet slechts met een deel ervan, zoals Israël of de Kerk. Toen God Abraham riep, was de belofte aan hem niet alleen om hem en zijn gezin te redden, maar om een zegen te zijn voor alle anderen, dat wil zeggen voor alle volken ([Gen. 12:3](#)). Abrahams grootheid had niet te maken met zijn persoonlijke status of karakter, maar met zijn vermogen om anderen te zegenen.

De geest van God heeft het nodig geacht de weinigen te roepen om de velen te zegenen. Israël is geroepen om alle volken te zegenen; de Kerk is geroepen om de ongelovigen te zegenen; Gods vrienden zijn geroepen om zijn vijanden te zegenen. Uiteindelijk wordt Nineve bekeerd ([Jona 3:10, 4:11](#)); Babylon wordt verklaard onder de voeten van Christus te liggen ([Dan. 4:37](#)); Perzië wordt eveneens onder de voeten van Christus gelegd ([Dan. 6:26](#)); en in [1 Kor. 15:27](#) en opnieuw in [Hebreeën 2:8](#) bevestigt Paulus het woord van David in [Psalm 8:6](#), door te zeggen: "*Gij hebt alle dingen onder Zijn voeten gelegd.*" [Openb. 11:15](#) verkondigt ook:

"Het koninkrijk van de wereld is het koninkrijk van onze Heer en zijn Christus geworden."

Terwijl velen misschien twifelen aan Gods vermogen om Zijn beloften te vervullen, denkend dat Zijn wil afhankelijk is van de weerbarstige wil van de mens, zijn zij die de beloften van God in het Nieuwe Verbond geloven gaan inzien dat Gods wil niet onderworpen is aan de wil van mensen. Geen enkele tegenstand kan de wil van God weerstaan als Hij eenmaal heeft besloten iets te verwezenlijken.

De basisstructuur van de Schrift

De openbaring van de Schrift is tot ons gekomen op een manier die gestructureerd is naar het Hebreeuwse literaire hulpmiddel dat bekend staat als een chiasme, of parallelisme. De algemene structuur is als volgt:

A. De Koning en het Beloofde Koninkrijk (Oude Testament)
B. De Gepresenteerde en Verworpen Koning (Evangelien)
B₁. Het Gepresenteerde en Verworpen Koninkrijk (Handelingen en Epistels)
A₁. De Koning en het Onthulde Koninkrijk (De Openbaring)

Binnen elk van deze brede categorieën is natuurlijk een veelheid aan details. Het boek Genesis, het begin van het eerste deel, is het "Begin" dat onlosmakelijk verbonden is met het boek Openbaring, dat het "Einde" is. Het verslag van Genesis presenteert ons het beloofde "zaad" van de vrouw ([Gen. 3:15](#)), terwijl het boek Openbaring onthult wie dit is en zijn opgang naar de troon van het Koninkrijk.

Het duurt lang voordat het verhaal compleet is. Ondertussen lijkt het voor velen dat de beloften zijn mislukt, want zij zeggen dat *"alles blijft zoals het was vanaf het begin van de schepping"* ([2 Petrus 3:4](#)). Toch zegt Paulus ons niets te beoordelen voor zijn tijd ([1 Kor. 4:5 KJV](#)). De beloften die God deed in het boek Genesis zijn lege woorden zonder hun vervulling in het boek Openbaring. De loop van de geschiedenis lijkt vaak in de tegenovergestelde richting te gaan van de beloften van God, maar zij die Gods woord geloven laten zich niet ontmoedigen door de schijn.

Het verband tussen het Oude Testament ("A") en het boek Openbaring ("A₁") blijkt uit het feit dat Johannes 285 keer het Oude Testament citeert. Dit is veel vaker dan het evangelie van Matteüs (92) en zelfs het boek Hebrëeën (102). Dit alleen al zou ons moeten doen beseffen dat het boek Openbaring in wezen een Hebreeuws boek is, uitgedrukt in het Grieks. Hoewel de taal Grieks is, zijn de concepten Hebreeuws. Johannes woonde een groot deel van zijn leven in Efeze en kende de

Griekse taal goed, maar zijn concepten en definities zijn afgeleid van zijn oorsprong in de Hebreeuwse cultuur. Daarom moeten we oppassen dat we geen Griekse mentaliteit aannemen als we het boek Openbaring bestuderen.

Een groot deel van het boek Openbaring is gebaseerd op beelden van de tempel in Jeruzalem. Het komt vanuit het perspectief van een priester. Wij weten dat Johannes uit een priesterlijke familie stamde, zoals ik heb uitgelegd in mijn boek [Dr. Lucas, Healing the Breaches, Boek 8, hoofdstuk 9](#), blz. 55, 56. Hij was bekend met het tempelprotocol en was ooggetuige van priesterlijke activiteiten. Het voordeel van Johannes was natuurlijk dat hij een openbaring had van de geestelijke betekenis van wat er vleselijk werd gedaan in de tempel vóór de verwoesting ervan in 70 na Christus. We moeten dus de Hebreeuwse mentaliteit van Johannes overnemen (zo goed als we kunnen) om te begrijpen wat hij ons in het Grieks vertelde en natuurlijk in elke taal waarin het vertaald is.

Johannes' evangelie is opgebouwd uit een parallellisme gebaseerd op de feesten van de Heer. De feesten zijn profetisch voor de twee wederkomsten van Christus, die op hun beurt het onderwerp zijn van de Schrift van Genesis tot Openbaring. De structuur zelf, een Hebreeuws literair apparaat, toont Johannes' Hebreeuwse mentaliteit en schrijfstijl.

Uit de eerste brief van Johannes (ook opgebouwd als parallellisme) weten we dat het een van zijn voornaamste zorgen was de liefde van God uit te drukken. Het is een Boek van Oorsprong, want hij laat zien dat de karakterfouten van mensen en volken hun oorsprong vinden in de eerste hoofdstukken van Genesis. Daar putte hij uit de beeldspraak van de schepping van licht en duisternis, de slang en Eva, Kain en Abel, Christus en antichrist, kinderen van God en kinderen van de duivel, liefde voor de waarheid en verleiding tot wetteloosheid.

Deze concepten vormen de basis waarop het boek Openbaring is gebouwd. Johannes presenteert ons de ultieme triomf van het goede over de krachten van het kwaad. De schepping werd "zeer goed" geschapen ([Gen. 1:31](#)). De zonde kwam later en is daarom een tijdelijke vertraging in de vervulling van het goddelijke plan voor de schepping. De schepping zal worden bevrijd, en Christus zal heersen over alles wat Hij in den beginne heeft geschapen. Dit is Johannes' openbaring van Christus.

Hoofdstuk 2

De structuur van de Openbaring

Het boek Openbaring is een Hebreeuws boek, uitgedrukt in de Griekse taal.

Dit alleen al verbindt dit boek nauw met het boek Daniël. De beeldspraak en symboliek is ontleend aan de Hebreeuwse Geschriften. Dr. Bullinger wijst erop dat er in het hoofddeel van het boek

Openbaring zeven gedeelten zijn, waarin scènes in de hemel en scènes op aarde elkaar afwisselen.

- A. Inleiding (hfdst. 1)
- B. De mensen op aarde (2, 3)
 - C₁ . In de hemel (4, 5)
 - D₁ . Op aarde (6:1-7:8)
 - C₂ . In de hemel (7:9-8:6)
 - D₂ . Op aarde (8:7-11:14)
 - C₃ . In de hemel (11:15-19)
 - D₃ . Op aarde (11:19)
 - C₄ . In de hemel (12:1-12)
 - D₄ . Op aarde (12:13-13:18)
 - C₅ . In de hemel (14:1-5)
 - D₅ . Op aarde (14:6-20)
 - C₆ . In de hemel (15:1-8)
 - D₆ . Op aarde (16:1-18:24)
 - C₇ . In de hemel (19:1-16)
 - D₇ . Op aarde (19:17-20:15)
- B₁ . De mensen op de nieuwe aarde (21:1-22:5)
- A₁ . Conclusie (22:6-21)

Deze zeven hoofdstukken wijzen ons op de zevende letter van het Hebreeuwse alfabet, de *zayin*, die "wapen" betekent. Zijn grondwoord betekent "snijden". In dit geval zien we dat goddelijke gerechtelijke verordeningen en engelenhandhaving worden gebruikt als geestelijke wapens om het gewenste doel van de hemel te bereiken. Dat doel is "*alle vijanden onder zijn voeten te leggen*" (**1 Korintiërs 15:25**) en "*alles aan zich te onderwerpen*" (**Filippenzen 3:21 KJV**).

De bruid en haar man

Deze hemel-en-aarde structuur van het boek Openbaring is niet ontworpen om de hemel van de aarde te onderscheiden, maar om ze met elkaar te verbinden in een oorzaak-en-gevolgrelatie. Het doel is *eenheid*, niet de *vernietiging* van de aarde, en zelfs niet de *onderwerping* van de aarde als slavin. Dit goddelijke doel bereikt een crescendo in **Openb. 21:2** waar we het nieuwe Jeruzalem uit de hemel zien neerdalen op de nieuwe aarde die in de voorgaande hoofdstukken is voorbereid. Het wordt voorgesteld in huwelijkstermen ("*een bruid getooid voor haar man*"). Zo wordt eenheid en overeenstemming bereikt tussen hemel en aarde.

Dit is vanaf het begin het doel van de geschiedenis geweest. Het doel was niet dat Christus een slavin zou hebben ("Hagar" in **Gal. 4:22-25**), maar dat hij getrouwd zou zijn met een vrije vrouw die medeerfgename en mede-heerser kan zijn met Christus. Alleen een vrije vrouw kan voldoen aan de beschrijving in **Gen. 2:18** van "*een voor hem geschikte hulp*". In feite is de beschrijving van de "bruid" in **Openb. 21:2** definieert wat God bedoelde in **Gen. 2:18**, als God *met ons* samenwoont op een collectief beeld en *in ons* op een persoonlijk niveau. Men zou kunnen zeggen dat de geschiedenis zelf de tijd is die deze "bruid" nodig heeft om zich voor te bereiden om "*geschikt voor Hem*" te worden. Dit wordt bereikt door een wisselwerking tussen hemel en aarde. Het geeft ook een beeld van de soevereine decreten van God in de hemel die de gewenste veranderingen op aarde teweegbrengen.

Dit is het globale doel en verloop van de geschiedenis dat de basisstructuur van de Openbaring moest weergeven. En niet alleen Johannes, maar ook Daniël is in dit doel opgenomen - samen met het hele Woord van God vanaf het begin.

Daarom was het boek Openbaring niet bedoeld om de uiteindelijke *vernietiging* van de aarde te tonen, maar eerder haar *vernieuwing* op dezelfde manier als God onze geest vernieuwt op individueel niveau. De vernietiging van onze "oude mens" wordt bereikt door de verlossing van de "nieuwe mens". Wanneer de Heilige Geest Christus in ons verwekt, en vervolgens dat Heilige Zaad tot volle geboorte brengt, gaat datgene wat in vijandschap is met God voorbij, maar datgene wat in overeenstemming is met God erft alle dingen met Christus.

Zo is het ook op het collectieve niveau van de mensheid als geheel. De eerste hemel en de eerste aarde gaan voorbij, niet door vernietiging, maar door

vervanging door de volmaakte Nieuwe Wereldorde. De hemel wint het hart van de bruid, en zo vindt het grote huwelijk plaats.

De openbaring van de Hebreeuwse letters

Elk van de 22 hoofdstukken bevat een openbaring over een Hebreeuwse letter in opeenvolgende volgorde en geeft een overzicht van het boek zelf.

In feite verbindt dit het boek Openbaring met Psalm 119, die verdeeld is in 22 secties. Alle acht verzen van elke sectie beginnen met dezelfde letter van het Hebreeuwse alfabet. Deze psalm moest de openbaring van het Woord voorstellen, dat uit deze 22 letters bestaat. De 22 letters werden dus gezien als een uitdrukking van de volledige openbaring van het Woord van God. In feite werd de waarheid uit **Deut. 8:3** weergegeven, die Jezus gebruikte tegen de duivel in **Matt. 4:4**,

4 Maar Hij antwoordde en zei: "Er staat geschreven: De mens zal niet leven van brood alleen, maar van elk woord dat voortkomt uit de mond van God."

Daarom is het boek Openbaring ontworpen om de volle omvang van de waarheid die uit de mond van God komt te presenteren. Het feit dat het in het Grieks is geschreven, betekent niet dat het door een Griekse bril moet worden gelezen. Als Johannes het Griekse gedachtegoed had willen weergeven, had hij 26 hoofdstukken moeten schrijven, één voor elke letter van het Griekse alfabet. In plaats daarvan schreef hij 22 afzonderlijke delen, die gemakkelijk te verdelen zijn in de 22 hoofdstukken die ons in de huidige vorm van het boek bereiken.

De brieven schetsen het boek Openbaring

Johannes zegt in **Openb. 1:3** "*Zalig hij die leest en zij die horen de woorden van de profetie.*" Woorden bestaan uit letters. In vers 1 zegt hij dat deze woorden werden "betekend" door Zijn engel. Het Griekse woord is *semaino*, wat "een teken geven" betekent. Het woord is afgeleid van *sema*, "een teken".

Hoewel dit in het Grieks wordt uitgedrukt, is de gedachte erachter Hebreeuws. De laatste letter van het Hebreeuwse alfabet is *tav*, wat "een teken" betekent. In **Ezechiël 9:4** moest de "*in linnen geklede man*" "*een teken [tav] aanbrenge[n] op het voorhoofd van de mensen die zuchten en kreunen over alle gruwelen die worden begaan.*" Dit was meer dan alleen een teken. Het was de handtekening van God, oorspronkelijk geschreven als een X of als een kruis op hun voorhoofd.

Vanaf het begin van het boek onthult Johannes dus op subtiele wijze het uiteindelijke doel om aanspraak te maken op de hele aarde als haar Eigenaar en haar ook te beschermen. Als Schepper bezit God de aarde en is er verantwoordelijk voor. Aangezien de *tav* de laatste letter is van het Hebreeuwse alfabet, zien we dat God zijn naam tekent aan het eind van het 22nd hoofdstuk. **Openb. 22:4** zegt dat "*Zijn naam zal op hun voorhoofd staan.*" Zijn naam is Jezus, "redding" (**Openb. 22:21**), die Zijn naam op ons voorhoofd tekent met Zijn merkteken - het kruis.

Hier is een lijst van de Hebreeuwse letters, samen met hun betekenis:

Alef (?) stier, eerste, primaire, begin (**Rev. 1**)
Beth (?) huis, huishouden (**Openb. 2**)
Gimel (?) kameel, trots, verheffen (**Openb. 3**)
Dalet (?) deur (**Openb. 4**)
Heh (?) adem, geest (**Rev. 5**)
Vav (?) spijker, pin, verbinding (**Openb. 6**)
Zayin (?) wapen, snijden (**Openb. 7**)
Cheth (?) omheining, binnenkamer (**Openb. 8**)
Teth (?) slang, omsluiten (**Openb. 9**)
Yood (?) gesloten hand, werk, daad (**Openb. 10**)
Caph (?) open hand, palm (**Openb. 11**)
Lamed (?) ossenkraal, autoriteit (**Openb. 12**)
Mem (?) water, chaos (**Openb. 13**)
Nun (?) vis, zwerm, bruisend van leven (**Openb. 14**)
Samech (?) steun, steun (**Openb. 15**)
Ayin (?) oog, zien, manifesteren (**Openb. 16**)
Peh (?) mond, woord (**Openb. 17**)
Tzaddi (?) haak, verlangen (**Openb. 18**)
Koph (?) achterhoofd, wat volgt (**Openb. 19**)
Resh (?) hoofd, leider (**Openb. 20**)
Shin (?) tanden, verslinden, verteren (**Openb. 21**)
Tav (?) merk, teken (**Openb. 22**)

Deze zullen verder worden uitgelegd bij de bestudering van elk hoofdstuk in het boek Openbaring. Zoals we zullen zien, heeft elk hoofdstuk iets te maken met elke Hebreeuwse letter.

Hoofdstuk 3

De openbaring van Jezus Christus

De titel van Johannes' boek komt van de eerste drie opgenomen woorden: *Apokalupsis Iesou Christou*, "Openbaring van Jezus Christus". De term *apokalupsis* is "openbaring, manifestatie, verschijning of onthulling". Het is een samengesteld woord: *apo* ("van, uit, van afscheiding") en het werkwoord *kalupto*, ("versluieren, verbergen"). Samen spreken de twee delen van onthulling.

Deze uitdrukking lijkt een dubbele betekenis te hebben. Ten eerste is het een openbaring van *de waarheid* van Jezus Christus, d.w.z. de onthulling van iets dat voorheen versluierd of verborgen was. Ten tweede is het de onthulling van Jezus Christus, die de belichaming van de waarheid is. In [Johannes 14:6, 7](#) lezen we,

⁶ Jezus zei tegen hem: "Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij. ⁷ Indien gij Mij gekend hadt, zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben; voortaan kent gij Hem en hebt gij Hem gezien."

De woorden van Jezus geloven is Hem erkennen als de Waarheid, want men kan de waarheid niet scheiden van haar oorsprong in Zijn Persoon. Wij kennen mensen aan hun vruchten.

Het zesde teken in het evangelie van Johannes

Om het boek Openbaring, waarin Jezus Christus wordt onthuld, werkelijk te begrijpen, moeten we het boek niet alleen zien als een voortzetting van Daniël, maar ook als een boek dat voortbouwt op het Evangelie van Johannes, dat hij eerder schreef. In het bijzonder bouwt het voort op het zesde wonderteken in zijn Evangelie, dat in Johannes 9 staat. Het is het verhaal waarin Jezus de man genas die vanaf zijn geboorte blind was geweest. Zijn ogen waren versluierd totdat Jezus zich aan de man onthulde.

De blindgeborene werd een gelovige en een discipel. In latere jaren vergezelde hij de familie Bethanië naar de Provence in Gallië en werd bisschop van Augusta Tricastinorum en het naar hem genoemde dorp Sint Restitut. Toen hij uit Judea vertrok, nam hij de Romeinse naam Restitutus (Latijn: "hersteld") aan, omdat toen Jezus hem genas, zijn gezichtsvermogen werd hersteld. Restitutus werd een levend teken van de onthulling van zijn ogen, zodat hij Jezus Christus kon zien.

Johannes schreef zijn evangelie om het Loofhuttenfeest te onthullen. Daarom staan er acht wondertekens in Johannes' evangelie, één voor elk van de acht dagen van Loofhutten. Samen vormen ze een Hebreeuws parallellisme in de structuur van het boek.

- A. Het huwelijk te Kana (2:1-11)
- B. De zoon van de heerser genezen (4:46-50)
- C. De impotente man genezen (5:1-47)
- D. Het voeden van de vijfduizend (6:1-14)
 - D1. Wandelen op de zee (6:15-21)
 - C1. De blindgeborene (9:1-41)
 - B1. De broer van de zusters genezen (11:1-44)
- A1. De 153 gevangen vissen (21:1-14)

Terwijl in het evangelie van Johannes de nadruk lag op de twee centrale tekens (presentatie van de twee komst van Christus in D en D₁), presenteert Johannes in zijn boek Openbaring C en vooral C₁. Wij worden allen blind geboren totdat Jezus zich aan ons openbaart en de sluier van onze ogen verwijdert, zodat wij de waarheid kunnen zien en in Hem kunnen geloven. De blinde werd naar de poel van Siloam gestuurd om zijn ogen te wassen, en daar werd hij genezen (**Johannes 9:7**). Siloam betekent "gezondene". De betekenis van dit teken wordt gegeven tegen het einde van het hoofdstuk, waar de man uit de tempel wordt verbannen (**Johannes 9:34**).

Het parallelle verhaal gaat over de man die werd genezen bij de andere poel in Jeruzalem, die Bethesda wordt genoemd (**Johannes 5:2**). Om de een of andere reden kon hij niet lopen, maar Jezus zei tegen hem: "*Sta op, neem uw bed op en loop*" (**Johannes 5:8**). Dit spreekt van de kracht van het opgestane leven, die het vermogen met zich meebrengt om zijn roeping te vervullen. Vandaar dat de man "gezonden" is. De betekenis van dit teken wordt uitgelegd in het onderricht van Jezus dat in de rest van Johannes 5 is opgenomen. Het gaat er vooral om een Amen-volk te worden. Net als Jezus doen zij die werkelijk "gezonden" zijn niets van zichzelf (**Johannes 5:19, 30**), maar getuigen zij alleen van Christus en zijn waarheid. Zo "*eren zij de Zoon*" (**Johannes 5:23**), in plaats van zichzelf.

Zoals ik al zei, is het teken dat parallel loopt met dat van Bethesda dat van de poel van Siloam, waar de ogen van de blinde man werden genezen. In beide gevallen leidden de religieuze leiders het verzet en baseerden zij hun bezwaar op het feit

dat Jezus op de sabbatdag had genezen. In beide gevallen beriepen zij zich (tevergeefs) op Mozes ([Johannes 5:45-47](#) en [Johannes 9:28, 29](#)) ter ondersteuning van hun blinde standpunt.

De sluier van het Oude Verbond

De religieuze leiders in Jezus' tijd begrepen niet dat hun ogen al sinds de dagen van Mozes gesluierd waren, toen Mozes een sluier over zijn gezicht legde om de heerlijkheid van God voor hen te verbergen ([Exodus 34:29-35](#)). Paulus vertelt ons in [2 Kor. 3:12-16](#),

¹² Omdat wij zo'n hoop hebben, gebruiken wij grote vrijmoedigheid in ons spreken,¹³ en zijn wij niet als Mozes, die een sluier over zijn gezicht legde, opdat de zonen van Israël niet aandachtig zouden kijken naar het einde van wat vervaagde. ¹⁴ Maar hun verstand was verhard; want tot op de dag van vandaag blijft bij het lezen van het oude verbond hetzelfde voorhangsel onopgehaald, omdat het in Christus is weggenomen. ¹⁵ Maar tot op de dag van vandaag, wanneer Mozes wordt voorgelezen, ligt er een sluier over hun hart;¹⁶ maar wanneer iemand zich tot de Heer wendt, wordt de sluier weggenomen.

Toen Mozes zijn gelaat sluierte, belemmerde dat niet het gezichtsvermogen van Mozes. Het voorhangsel verborg de glorie van God voor het volk. Zij waren de blinden, niet Mozes. Daarom, zegt Paulus, "*ligt er een sluier over hun hart.*" Dit voorhangsel "*blijft onverlicht*" zolang de mensen vertrouwen houden in het Oude Verbond en de Middelaar van het Nieuwe Verbond verwerpen. Het Griekse woord "niet opgeheven" is *anakalupto*. De KJV geeft het weer als "niet weggenomen". Niet alleen blijft het voorhangsel in passieve zin op hen rusten, maar het wordt ook bewust NIET VERWIJDERD.

De sleutel tot het wegnemen van deze sluier is het geloof in Jezus Christus en het naleven van het Nieuwe Verbond. Toen de twee mannen werden genezen, eerst bij Bethesda en later bij Siloam, ontdekten zij dat hun geloof in Jezus hen in direct conflict bracht met hen die beweerden in Mozes te geloven. Maar in hun blindheid geloofden ook zij niet in Mozes, want de sluier bleef over hun ogen, waardoor zij de heerlijkheid van God, die op Mozes was, niet konden zien. Daarom zei Jezus, nadat hij de man in Bethesda had genezen, in [Johannes 5:44-47](#) tegen de religieuze leiders,

⁴⁴ Hoe kunt gij geloven, wanneer gij van elkander heerlijkheid ontvangt, en niet de heerlijkheid zoekt, die van den eenigen God is? ⁴⁵ Denk niet dat Ik u bij de Vader zal beschuldigen; degene die u beschuldigt is Mozes, op wie gij uw hoop hebt gevestigd. ⁴⁶ Want als jullie Mozes geloofden, zouden jullie Mij geloven; want hij heeft over Mij geschreven. ⁴⁷ Maar als jullie zijn geschriften niet geloven, hoe zullen jullie dan Mijn woorden geloven?

Met andere woorden, zij probeerden niet de sluier van het Oude Verbond over het gezicht van Mozes te doorboren om de glorie van God te zien. Zij waren tevreden met het ontvangen van glorie van elkaar door middel van titels, gezagsposities en zelfingenomen reputatie. Zij deden een beroep op Mozes, alleen om te ontdekken dat Mozes een getuige tegen hen was in de goddelijke rechtbank.

Het boek Openbaring is dus niet begrijpelijk voor hen die gesluierd blijven door het Oude Verbond. Men moet daadwerkelijk Mozes geloven, die getuigde van Jezus. Men moet tot Mozes komen en hem verzoeken de sluier van zijn gezicht te verwijderen, zodat wij zijn geschriften kunnen lezen met de ogen van het Nieuwe Verbond. Alleen dan kunnen we Zijn glorie zien en Zijn waarheid begrijpen. En wanneer Mozes de sluier van zijn gezicht verwijdert, komen we oog in oog te staan met Jezus Christus, die de profeet was die op Mozes leek. **Deut.**

18:18, 19 zegt,

¹⁸ Ik zal uit hun landgenoten een profeet verwekken zoals jij, en Ik zal Mijn woorden in zijn mond leggen, en hij zal tot hen spreken alles wat Ik hem opdraag. ¹⁹ En het zal gebeuren dat wie niet wil luisteren naar Mijn woorden, die hij in Mijn naam zal spreken, dat zal Ikzelf van hem eisen.

Dit wordt toegepast op Jezus in **Handelingen 3:22, 23**. De profetie van Mozes vertelt ons dat God de mensen ter verantwoording zou roepen als zij weigerden te luisteren naar de woorden van deze profeet. De parafrase in **Handelingen 3:23** is specifieker en zegt,

²³ En het zal zijn dat iedere ziel die geen acht slaat op die profeet, volkomen zal worden vernietigd uit het midden van het volk.

Het voorhangsel is verbonden met het Oude Verbond, en het Oude Verbond is, allegorisch gesproken, Hagar (**Gal. 4:24**) en het aardse

Jeruzalem ([Gal. 4:25](#)). In feite is de aardse stad Jeruzalem het zichtbare symbool van het Oude Verbond dat "uitgeworpen" moet worden als een slavin ([Gal. 4:30](#)).

Daarom is iedereen die vertrouwen houdt in het Oude Verbond en Jeruzalem als zijn geestelijke moeder beschouwt, nog gesluierd en kan hij de heerlijkheid van de onthulde Christus niet zien. Zulke mensen zijn geestelijke Ismaëlieten en zullen het Koninkrijk niet beërven tenzij zij zich bekeren en kinderen worden van het Nieuwe Jeruzalem ("Sarah"). De apostel Paulus zegt: "*En gij, broeders, zijt evenals Izaäk kinderen der belofte*" ([Gal. 4:28](#)).

Openbaring begrijpen

Het boek Openbaring werd "getekend" door de *tav*, het teken dat oorspronkelijk geschreven was in de vorm van een kruis of X. Het is alsof het boek tegelijkertijd verzegeld en ontzegeld werd, vergrendeld en ontgrendeld. De sleutel tot het begrijpen van het boek is het merkteken van God, de *tav*, het kruisteken, dat op ons voorhoofd moet staan, zoals we zien in Openbaring 7 met de verzegeling van de stammen. Hoewel mensen een fysiek merkteken op hun voorhoofd kunnen zetten als een religieuze daad, zullen zulke fysieke merktekens niets doen om het voorhangsel te verwijderen, zolang die mensen afhankelijk blijven van de godsdienst van het Oude Verbond.

De titel van het boek Openbaring, ontleend aan de eerste woorden van het boek, geeft dus het doel van het boek zelf aan. Maar afgezien van het begrip van de sluier en de onthulling, zullen de meeste mensen het boek lezen met nog versluisde ogen. Daarom is ons gebed dat we de woorden van Mozes, die over Jezus schreef, zouden geloven. Ons gebed is dat Mozes zijn sluier van het Oude Verbond zou verwijderen, zodat we de heerlijkheid van Jezus Christus zouden kunnen zien in het gezicht van Mozes en in de hele Schrift.

Pas dan wordt Jezus werkelijk onthuld, stap voor stap, door het boek Openbaring te ontsluiten.

Hoofdstuk 4

De juiste benadering van openbaring

Jezus Christus wordt geopenbaard, of gemanifesteerd, door zijn rechtvaardige daden. Dit gebeurt op twee niveaus: persoonlijk en universeel. Beide zijn het resultaat van Gods plan, of onze blik nu gericht is op de persoonlijke of de historische werken van God. Het Nieuwe Verbond is de meest prominente belofte van God om op aarde in te grijpen om Zijn plan, dat Hij vanaf het begin voor ogen had, te verwezenlijken.

De precieze aard van Gods belofte wordt gezien in [Deut. 29:10-15](#), waar Hij belooft alle mensen tot zijn volk te maken en hun God te zijn. Een dergelijke belofte vereist een goddelijke tussenkomst door een daad van een soevereine God. Zo'n daad vereist weliswaar een reactie van mensen, maar is niet afhankelijk van de reactie van mensen om effectief te zijn. In feite is de belofte van God een test van de wil om te zien wiens wil sterker is.

Uiteindelijk zien we dan Gods doel bereikt, eerst in [Openb. 5:13](#) waar de hele schepping Christus eert als Koning, en ten tweede in [Openb. 15:3, 4](#) in het lied van Mozes en het lied van het Lam.

³ Groot en wonderbaarlijk zijn Uw werken, O Heer God, de Almachtige; rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der volken. ⁴ Wie zal niet vrezen, o Heer, en Uw naam verheerlijken? Want Gij alleen zijt heilig; want alle volken zullen komen en U aanbidden, want Uw rechtvaardige daden zijn geopenbaard.

Hier zien we een combinatie van twee Hebreeuwse begrippen die in het Hebreeuwse alfabet staan. De rechtvaardige daden, of werken, worden afgebeeld in de *yood*, als een gesloten hand, en de *ayin*, dat is een oog dat het zien of de manifestatie betekent. Wanneer de werken van God "geopenbaard" worden, worden ze zichtbaar gemaakt voor iedereen. Er is een rechtvaardige daad van God voor nodig om de blindheid te genezen en "*het voorhangsel dat over alle volken gespannen is*" weg te nemen ([Jesaja 25:7](#)). Wanneer allen Zijn rechtvaardige daden zien, zullen zij Hem verheerlijken.

Perfectie versus rechtschapen daden

De klassieke Griekse cultuur was geïnteresseerd in het ontdekken van de Ideale Mens. Hun obsessie met mooie kunst en beeldhouwkunst (en schoonheid in het algemeen) getuigt van deze mentaliteit. Dit is natuurlijk een verheven doel, dat

weinigen zouden kunnen bekritisieren. Maar de Hebreeuwse mentaliteit was anders.

De Hebreeuwse cultuur was gebaseerd op werken, of rechtvaardige daden, als uitdrukking of manifestatie van iemands hart. De Schrift beschrijft twee wegen om dit doel te bereiken, elk gedefinieerd door een verbond. Het Oude Verbond beschrijft rechtvaardige daden als voortkomend uit de wil van de mens. Het Nieuwe Verbond beschrijft de rechtvaardige daden van God die in ons persoonlijk en op aarde in het algemeen werkzaam zijn. Beide verbonden bezitten de wet, maar onder het ene verbond is de wet een rechtvaardige norm die wordt opgelegd aan onwillig vlees, terwijl het andere verbond een belofte van God is om de wet op ons hart te schrijven, zodat wij in overeenstemming met Hem komen.

De *yood* is een gesloten hand, die "de werken der wet" betekent, en de apostel Paulus gebruikt deze uitdrukking vele malen. Het is de tiende letter van het Hebreeuwse alfabet, het getal dat wijst op de wet. Kort na Paulus' bekering ging hij naar de berg Sinaï in Arabië, waar God hem de openbaring gaf van het Nieuwe Verbond. Hij begreep toen dat rechtvaardiging en gerechtigheid voortkomen uit een daad van God, niet uit onze eigen werken. Met andere woorden, gerechtigheid komt door de "hand" (*jood*) van God, niet door de "hand" (*jood*) van de mens.

De veroveringen van Israël en Juda laten zien dat de geloften van mensen aan God, hoewel goed bedoeld, niemand kunnen redden, eenvoudigweg omdat geen mens zijn gelofte voldoende kan vervullen om rechtvaardiging te rechtvaardigen. Aan de andere kant heeft God geen enkel probleem om Zijn geloften aan ons na te komen. De mislukking van de weg van het Oude Verbond, waarbij getracht werd rechtvaardiging te verkrijgen op grond van de wil van de mens, moet worden afgezet tegen het succes van de weg van het Nieuwe Verbond, die door de wil van God gaat.

De brief van Jacobus spreekt de geschriften van Paulus niet tegen, maar zet een *duidelijker* Hebreeuwse denkwijze uiteen. Hij benadrukt dat het geloof tot uiting komt in iemands werken. Als iemand dus beweert geloof te hebben als gelovige in Christus, dan moet er bewijs zijn van Gods werk in zijn leven, zijn karakter en zijn werken. Dit bewijs gaat niet over mensen die goede werken doen door een rechtvaardig karakter, verkregen door een gelofte van het Oude Verbond, maar eerder door mensen die goede werken doen als bewijs van het werk van de Heilige Geest in de gelovige.

Het boek Openbaring beschrijft dus de rechtvaardige daden van God op aarde en in de naties. Wat over de naties wordt gezegd, geldt evenzeer voor elk individu binnen die naties. Wanneer de volkeren Christus aanbidden vanwege Zijn rechtvaardige daden, hebben zij dus dezelfde motivatie als individuele gelovigen die de daden van God in hun eigen leven zien. In beide gevallen zijn de rechtvaardige daden van God de vervulling van het Nieuwe Verbond. Het is het bewijs dat God zijn gelofte in hen vervult.

De *ayin* betekent "een oog", maar het is ook het Hebreeuwse getal 70. Dit getal betekent "alle naties", want in Genesis 10 tellen we de oorsprong van de naties tot 70 in getal. Zeventig is ook het bijbelse getal voor "herstel". Daarom stierf Adam op de leeftijd van 930 jaar ([Gen. 5:5](#)), waarmee hij precies 70 jaar te kort kwam voor Gods "heerlijkheid" (1000). Daarom is het getal 70 (*ayin*) nodig om alle volken te herstellen, zoals afgebeeld in [Openb. 15:3, 4](#).

Openbaring allegorisch of historisch interpreteren

Sommigen hebben het hele boek Openbaring vergeestelijkt en geïndividualiseerd. Zij zijn geneigd de geschiedenis van Gods handelen onder de volkeren terzijde te schuiven. Daarbij volgen zij een Griekse mentaliteit, in plaats van het boek te interpreteren met een Hebreeuwse mentaliteit. Bovendien behandelen zij het boek Openbaring anders dan het boek Daniël.

Een groot deel van de vroege Kerk werd door vervolging uit Judea verdreven ([Handelingen 8:1](#)). Het resultaat van deze verstrooiing was dat de Griekse bekeerlingen hun Judeese tegenhangers snel overweldigden, en het duurde niet lang voordat de vroege Kerk haar Hebreeuwse mentaliteit verloor. De kerk nam al snel de Griekse allegorische interpretatiemethode over. De Griekse godsdienst was gebaseerd op mythologie - verhalen waarvan gezegd werd dat ze een betekenis hadden - en die mythen waren geen werkelijke historische gebeurtenissen.

De verhalen in het Oude Testament over wreedheid en genocide waren voor de Grieken verwerpelijk, en de Kerk begon al snel te beweren dat het slechts om allegorieën ging, in plaats van om historische gebeurtenissen. Het duurde dan ook niet lang voordat de kerk het Oude Testament begon te scheiden van de werkelijke geschiedenis. Zij bleven natuurlijk vasthouden aan de historiciteit van de evangeliën; maar omdat zij het boek Openbaring niet begrepen, begonnen zij dit ook allegorisch te behandelen.

Het probleem is dat het boek Openbaring de geschiedenis van de westerse volkeren en de Kerk voorschrijft. Deze geschiedenis was nauwelijks begonnen in de eerste eeuw, waardoor niemand de historische interpretatie ervan kon bevestigen. Het duurde eeuwen voordat er voldoende historische gebeurtenissen plaatsvonden om een Historicistische interpretatie van het boek mogelijk te maken. Tegen die tijd was de allegorische interpretatie al diep geworteld in de Kerk.

Pas met de ontwikkeling van de drukpers in de vijftiende eeuw, die resulteerde in de protestantse reformatie, werd de Schrift van het altaar van de kathedralen losgemaakt en aan het volk gegeven. Toen de Schrift zelfstandig kon worden bestudeerd, ontdekten de reformatoren dat het boek Openbaring een historisch boek was, geschreven in symbolen zoals Johannes die voor ogen had. Zo werd de historicistische visie op Openbaring al snel de dominante visie van de vroege protestantse groepen. Zij werd pas in de late jaren 1800 door de leer van Darby en Scofield vervangen door de futuristische visie.

De futuristische visie, die tegenwoordig de evangelische en pinksterkerken domineert, is een meer moderne ontwikkeling in het christelijk denken. Helaas nemen velen aan dat deze visie altijd heeft bestaan, maar dat is niet zo. Bepaalde elementen van het futurisme zijn terug te vinden in de vroegere allegorische visie, maar toch is zij uniek.

Terwijl de allegoristen de Openbaring loskoppelden van de geschiedenis, erkennen de futuristen eenvoudigweg niet de historische gebeurtenissen die de meeste van deze profetieën al hebben vervuld.

Terwijl de allegoristen alles vergeestelijkten, maken de futuristen alles letterlijk, en aangezien zij geen historisch verslag zien van de vernietiging van de aarde en de zee, plaatsen zij deze dingen in de toekomst gedurende een zevenjarige tijd van De Grote Verdrukking.

Het is mijn bedoeling een alternatief voor beide bovenstaande opvattingen uiteen te zetten. De Historicistische visie is van mening dat de visioenen van Johannes historische gebeurtenissen weergeven, niet door letterlijke interpretatie, maar met verborgen symbolen en tekenen. Deze visie behandelt de Openbaring op dezelfde manier als het boek Daniël. Het "beeld" in Daniël 2, de "boom" in Daniël 4, en de

"beesten" in Daniël 7 en 8 waren niet bedoeld om letterlijk geïnterpreteerd te worden, ook al stond hun werkelijkheid buiten kijf. Het waren symbolen die naties en de geestelijke krachten daarachter voorstelden.

Zo zijn ook de "draak" in Openbaring 12 en de "beesten" in Openbaring 13, hoewel reëel genoeg, niet letterlijk. Het zijn beelden van geestelijke realiteiten die zich manifesteren via naties en andere entiteiten op aarde, zoals een boze geest zich manifesteert via individuen die bezeten zijn.

Het komt erop neer dat de Historicistische visie het boek Openbaring op dezelfde manier interpreteert als de apostel Paulus de twee vrouwen van Abraham in Galaten 4 allegorisch interpreteert. Paulus trekt de historiciteit van het verhaal niet in twijfel, maar laat zien hoe de twee vrouwen allegorisch twee verbonden voorstellen. Met andere woorden, in de Hebreeuwse mentaliteit is een allegorie *geschiedenis met een spirituele of allegorische betekenis*. Paulus scheidt de geschiedenis niet van de allegorie, zoals de Grieken deden. De Grieken vonden het niet nodig dat religie gebaseerd was op feitelijke historische gebeurtenissen, zolang zij zich maar konden beroepen op allegorische leringen.

De Schrift is echter gebaseerd op geschiedenis - werkelijke gebeurtenissen, niet slechts geïnspireerde verhalen of gelijkenissen. Het feit dat deze historische gebeurtenissen vol geestelijke betekenis waren en profeteerden als typen en schaduwen van toekomstige gebeurtenissen, toont de soevereiniteit van God in de voortschrijdende geschiedenis van de schepping. Daarom zag Daniël visioenen van toekomstige historische gebeurtenissen, zoals ik in mijn studie in Daniël heb laten zien.

Ook het boek Openbaring is gebaseerd op dezelfde Hebreeuwse denkwijze als in Daniël. Het feit dat Daniël een onvolledig boek was, dat alleen de eerste drie "beesten" behandelde, impliceert dat er later nog een boek zou moeten worden geschreven om de profetie van de beestenvolkeren in hun tijd van heerschappij te voltooien. Daniël's boek eindigt in feite in 163 v. Chr. met het hoogtepunt van het Griekse "beest". Het boek van Johannes richt zich op het vierde beest (Rome) en vooral op de "kleine hoorn", en geeft ons in Openbaring 13 details die Daniël niet kende.

Dit zijn historische gebeurtenissen, ook al onthult Johannes geestelijke krachten achter het beest en zijn "kleine hoorn" uitbreiding. Het is niet slechts een allegorie, noch is zijn openbaring gebonden aan een toekomstige periode van zeven jaar. In

plaats daarvan zien we een panorama van de beproevingsgeschiedenis die een lange periode van "zeven tijden" beslaat, dat wil zeggen een periode van 7 x 360 jaar. Daniël bestrijkt minder dan 500 jaar van deze tijd van verdrukking. Johannes geeft ons de rest van het verhaal.

Hoofdstuk 5

Onthulling van Christus in de geschiedenis

De eerste vijf hoofdstukken van het boek Openbaring zijn niet in de eerste plaats historisch, maar inleidend. Ook de twee laatste hoofdstukken zijn niet historisch, maar vormen de afsluiting. Dit betekent niet dat ze geen historische basis hebben, of dat de afgebeelde taferelen onwerkelijk zijn, maar eerder dat ze visionair zijn.

Verder zijn het tweede en derde hoofdstuk, die de boodschappen aan de zeven gemeenten van Azië zijn, profetisch voor kerkelijke tijdperken.

Als zodanig vormen zij een schets van de kerkgeschiedenis vanaf de eerste eeuw tot heden. Na deze hoofdstukken, en voordat de geschiedenis wordt uiteengezet, wordt het verhaal echter onderbroken door het grote troonvisioen, waarin Johannes het einde van het begin ziet.

Onthulling kost tijd

Openbaring 1:1, 2 zegt,

¹ De openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft om aan Zijn dienaren te tonen wat er binnenkort moet gebeuren; en Hij zond en deelde die door Zijn engel mee aan Zijn dienaar, Johannes,² die getuigde van het woord van God en van het getuigenis van Jezus Christus, zelfs van alles wat hij zag.

Zoals we eerder opmerkten, is dit de openbaring (of onthulling) van Jezus Christus. Het heeft een dubbele betekenis. Jezus Christus zelf wordt onthuld, en ook onthult Jezus Christus profetische waarheid aan Zijn volk. De historische gebeurtenissen die worden onthuld, bieden ons de geleidelijke onthulling van Jezus zelf totdat de hele aarde vol is van Zijn heerlijkheid.

Op het persoonlijke vlak is het vlees een voorhangsel dat moet worden gescheurd om de heerlijkheid die in de gelovige schuilt bloot te leggen. **Heb 10:20** vertelt ons dat Jezus het heilige binnenging "*door het voorhangsel, dat wil zeggen zijn*

vlees". Zijn vlees verhulde de innerlijke heerlijkheid gedurende Zijn hele bediening op aarde, met uitzondering van een kort moment op de berg van Transfiguratie, waar Zijn heerlijkheid werd geopenbaard. Zo is het ook met ons. Ons vlees moet worden overwonnen ("gescheurd") om de heerlijkheid van Christus in ons te onthullen.

Zo'n onthulling kost tijd. Geen enkele gelovige wordt meteen een overwinnaar. Het vlees wordt in de loop van de tijd stukje bij beetje afgelegd, terwijl God in ons werkt om alle afgoden van het hart omver te werpen. Dit is het doel van Pinksteren, onze tijd in de woestijn, die ons uiteindelijk leidt naar het ervaren van Loofhutten en het beërven van ons deel van het Beloofde Land.

Zo is het ook met de vleselijke naties. De naties zijn niet onmiddellijk onderworpen onder de voeten van Christus. **Heb. 2:8** zegt,

⁸ U hebt alle dingen aan zijn voeten onderworpen. Want door alle dingen aan Hem te onderwerpen, heeft Hij niets overgelaten dat niet aan Hem onderworpen is. Maar nu zien we nog niet dat alle dingen aan Hem onderworpen zijn.

Christus' dood, opstanding en hemelvaart garandeerden dat alle dingen aan zijn heerschappij zouden worden onderworpen - zonder uitzonderingen, behalve de Vader zelf (**1 Kor. 15:28**). Toch zou dit tijd kosten. Tijd is geschiedenis.

Geschiedenis is de uitwerking van profetie. Daarom is de openbaring van Jezus Christus in mensen en naties niet ogenblikkelijk, maar werkt zij door de tijd heen uit in een historische groei en progressie.

Onthulling van AAN ONS en IN ONS

Het doel van het boek Openbaring is dus tweeledig. Ten eerste moet het Christus zelf onthullen *aan ons* en aan de volkeren van de wereld. Ten tweede onthult het Christus *in ons* en in de volkeren. Terwijl Christus in de geschiedenis aan ons wordt onthuld, komt Hij ook in ons naar voren, culminerend in de openbaring (onthulling) van de zonen van God aan de rest van de wereld.

Deze twee aspecten van Zijn komst worden duidelijk gesteld in Paulus' tweede brief aan de Tessalonicenzen. Hij spreekt eerst van Christus' komst op historisch niveau, waar Hij wordt onthuld aan de wereld, in **2 Thess. 1:7**,

⁷ en om verlichting te geven aan u die bedroefd bent, en ook aan ons, wanneer de Heer Jezus met zijn machtige engelen in vlammen van vuur uit de hemel zal worden geopenbaard.

Dan spreekt Paulus over de onthulling in ons in [2 Thess. 1:10](#),

¹⁰ wanneer Hij komt om op die dag verheerlijkt te worden in zijn heiligen, en om bewonderd te worden door allen die geloofd hebben - want ons getuigenis aan u werd geloofd.

Dit stelt de onthulling van de zonen Gods voor, wanneer Christus wordt verheerlijkt "*in zijn heiligen ... om door allen te worden bewonderd*". Vandaar dat van de twee gebeurtenissen, de ene historisch en de andere persoonlijk, wordt gezegd dat ze tegelijkertijd plaatsvinden, namelijk "*op die dag*". Er zijn velen die niet geleerd hebben hoe de zonen van God aan de wereld zullen worden onthuld, want deze waarheid is grotendeels verborgen gehouden door de leer van de vervoering.

De vervoeringstheorie, die werd ontwikkeld zonder kennis van het Loofhuttenfeest, stelt voor dat de heiligen worden weggenomen naar de hemel, in plaats van dat zij op aarde worden gemanifesteerd. Als zij het Loofhuttenfeest hadden begrepen, zouden zij hebben gezien dat de wegvoering plaatsvindt op de achtste dag van Loofhutten, wanneer de zonen van God worden verheerlijkt. Zij keren dezelfde dag terug om "gemanifesteerd" en bewonderd ("verwonderd") te worden door allen die hen zien.

Voor een meer gedetailleerde studie van het Loofhuttenfeest, zie mijn boek, [The Rapture in the Light of Tabernacles](#).

De Bond-Knechten

[Openb. 1:1](#) identificeert Johannes als een "dienstknecht" en zegt ook dat de boodschap moest worden getoond aan "*zijn dienstknechten*". Het idee van de dienstknecht (slaaf) moet niet door een Griekse bril worden bekeken, maar vanuit Hebreeuws perspectief. Ook Paulus noemde zichzelf een dienstknecht in [Rom. 1:1](#). Waarom gaven Paulus en Johannes de voorkeur aan deze positie? Waarom zouden zij zichzelf niet

"zonen" of zelfs "vrienden" van Christus noemen? Jezus zei in [Johannes 15:15](#),

¹⁵ Ik noem jullie niet langer slaven, want de slaaf weet niet wat zijn meester doet; maar Ik heb jullie vrienden genoemd, want alles wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, heb Ik jullie bekend gemaakt.

Verder lezen we in [Johannes 8:34-36](#),

³⁴ Jezus antwoordde hun: "Waarlijk, waarlijk, Ik zeg u, een ieder die de zonde doet, is de slaaf der zonde. ³⁵ En de slaaf blijft niet eeuwig in huis;

de zoon blijft wel eeuwig in huis. ³⁶ **Indien dus de Zoon u vrijmaakt, zult u zeker vrij zijn.**

Een slavendrijver had altijd de bevoegdheid om een slaaf te bevrijden, als hij dat wilde. Met andere woorden, slaaf zijn was niet noodzakelijkerwijs een permanente positie. Maar de goddelijke wet gaat verder dan het vrijlaten van een slaaf. De vrijgelaten slaaf had de optie om terug te keren naar het eigendom van zijn familie of om terug te keren naar zijn meester als eeuwige slaaf. **Exodus 21:5, 6** zegt,

⁵ Maar als de slaaf duidelijk zegt: "Ik heb mijn meester, mijn vrouw en mijn kinderen lief; ik zal niet als vrij man uitgaan,"⁶ dan zal zijn meester hem tot God brengen; dan zal hij hem aan de deur of aan de deurpost brengen. En zijn heer zal zijn oor met een priem doorboren; en hij zal hem blijvend dienen.

Geen enkele slaaf zou een permanente slaaf willen worden zonder zijn meester lief te hebben. Het is duidelijk dat bijbelse slavernij geen vrijbrief is om slaven te mishandelen (**Exodus 21:26, 27**). De Bijbel geeft meesters niet de macht over leven en dood over welke slaaf dan ook (**Exodus 21:20**). Daarom overweegt de Bijbel het ondenkbare - voor zover het de opvattingen van mensen over slavernij betreft - dat een slaaf zo veel van zijn meester zou houden dat hij bij hem zou willen blijven als permanente slaaf.

Zulke slaven moesten hun oren laten "openen" door hun oorlellen te doorboren met een priem. Dit voorspelde geestelijk dat de slaaf het woord van zijn meester "hoorde" en het daarmee eens was. Terwijl hij misschien begon als een onwillige slaaf, gedwongen door de wet om zijn meester te dienen vanwege een of andere schuld (zonde), leerde hij later van zijn meester te houden en kwam hij ertoe hem uit liefde te dienen, in plaats van uit dwang.

David zei dit ook over zichzelf, want hij beschouwde zichzelf als een dienstknecht die zijn Meester liefhad. In **Psalm 40:6-8** schrijft hij,

⁶ Offer en spijsoffer hebt U niet gewild; mijn oren hebt U geopend; brandoffer en zondoffer hebt U niet geëist. ⁷ Toen zei ik: "Zie, ik kom; in de boekrol staat van mij geschreven;⁸ ik heb er behagen in uw wil te doen, o mijn God; uw wet is in mijn hart."

Dit beeldt een slaaf uit vrije wil terug naar zijn meester, niet uit dwang van de wet, maar omdat "*Uw wet in mijn hart is*". Hij kwam omdat zijn geestelijke oren geopend waren om de stem van zijn Meester te horen. In **Hebr. 10:5-9** wordt deze passage toegepast op Jezus zelf, die die positie innam, ook al werd Hij de Zoon van God genoemd.

Met andere woorden, dit type dienstknecht is het juridische equivalent van een "zoon" en een "vriend" die zijn meester liefheeft. Een dergelijke positie wordt bereikt wanneer men overgaat van gehoorzaamheid naar instemming en van vrees naar liefde. Wanneer een dienaar in overeenstemming is met de meester, wordt hij de dubbele getuige van de meester. De dienaar spreekt alleen wat hij zijn Meester hoort zeggen. Hij doet alleen wat hij zijn Meester ziet doen. Dat is de eenheid van overeenstemming, en daarom noemt Johannes zichzelf "*Zijn dienaar Johannes, die getuigt van het woord van God en van het getuigenis van Jezus Christus*".

Zowel Johannes als Paulus hadden het vlees zodanig overwonnen dat zij vrijwillige slaven waren van Jezus Christus. Zij hadden Hem lief en waren het eens met Zijn wet. Vandaar dat Paulus in **Rom. 7:16** zegt: "*Ik stem in met de wet, belijdende dat de wet goed is.*" Hij zegt verder in **Rom. 7:25**: "*Ikzelf dien met mijn [geestelijke] geest de wet van God.*"

Paulus' getuigenis geldt ook voor Johannes, de dienstknecht. Johannes was de discipel die meer van Jezus hield dan de anderen. Juridisch gezien was hij een vrijwillige slaaf van Jezus Christus, maar vanwege gedeelde liefde en overeenstemming was Johannes verheven tot de positie van "vriend" en "zoon".

Het getal 14

Wanneer Johannes ons het Hebreeuwse concept van een dienstknecht presenteert, wordt het belang van dit idee ondersteund door getallen. Het Griekse woord *doulos* (dienstknecht) wordt 14 keer gebruikt in het boek Openbaring (**Openb. 1:1** [tweemaal], 2:20, 6:15, 7:3, 10:7, 11:18, 13:16, 15:3, 19:2, 19:5, 19:18, 22:3, 22:6).

Veertien is het bijbelse getal dat "bevrijding, of vrijlating" betekent.

Daarom werd Israël op de veertiende dag van de eerste maand (Pesach) bevrijd uit de slavernij in Egypte. In het boek Openbaring zijn de dienaren van Christus degenen die werden vrijgelaten, maar die vrijwillig terugkeerden om eeuwige dienaren te worden van de Meester die zij liefhadden. Zij keerden terug als vrienden en worden geëerd als zonen, want wie de Zoon vrijmaakt is "*vrij*" (**Johannes 8:36**).

Als we de wet van vrijwillige slaven begrijpen, en als we zien hoe Jezus zijn discipelen in vrijheid heeft gesteld tot de heerlijke vrijheid van de kinderen van God, dan kunnen we ook de uitdrukking "*inderdaad vrij*" begrijpen.

Mijn vriend Mark, die vele jaren Grieks heeft gestudeerd, vertelt me dat *doulos* letterlijk betekent: "zijn wil opslokken in de wil van een ander". Dit is wat er gebeurt als een vrijwillige dienaar volledig in overeenstemming komt met de wil van de Meester. Deze eenheid is de volledige uitwerking van de goddelijke liefde. Op een keer werd Marcus een vraag gesteld: "Wat is het perfecte beeld van de liefde van de Vader?" Zijn antwoord was: "Agape wordt afgebeeld in de dienstknecht."

Vandaar dat Johannes veertien keer *doulos* gebruikt om ons te vertellen dat het hier niet gaat om gewone dienstknechten, maar om vrijwillige dienstknechten die zijn teruggekeerd als vrienden en als zonen van God.

De Memra van God

Het boek Openbaring ligt in het verlengde van het boek Daniël, maar is ook een vervolg op het evangelie van Johannes. De inleiding van het boek Openbaring, waarin het idee van de dienstknecht wordt benadrukt, is een herhaling van de inleiding van het evangelie van Johannes, waarin hij Christus voorstelt als de Logos, vertaald "het Woord".

Geen enkele vertaling drukt het Hebreeuwse concept van de Logos adequaat uit. Het is het equivalent van de Hebreeuwse *Memra*, die ik beschreef in het laatste hoofdstuk van mijn boek, [Dr. Luke, Healing the Breaches, Boek 1](#). De Memra is de hoogste positie boven gewone rabbijnen en zelfs boven rabbijnen "met gezag". Het was een messiaanse term, die een rabbi met gezag beschreef die zo volmaakt was geworden dat zijn leven zelf de vervulling van de wet was. Hij was het vleesgeworden woord, het levende woord, dat het woord manifesteerde in alles wat hij zei en deed.

De Joodse Encyclopedie vertelt ons dat de *Memra* het equivalent is van het Griekse woord *Logos*. Verder staat er: "Memra heeft het fundament van de aarde gelegd" (Targ. Jes. xlviii. 13). De Memra is "het verterende vuur" en de Shekinah, of de manifestatie van God.

Misschien wel de belangrijkste beschrijving van de Memra in de Joodse Encyclopedie - althans voor ons doel - is de verklaring:

"Mijn Memra zal voor u zijn als een goede ploeger die het juk van de schouder van de ossen afneemt."

De beeldspraak laat zien dat de Memra geroepen was om de slaven te bevrijden. Dit is wat Jezus deed toen hij zijn discipelen bevrijdde. Dit is de kracht achter de titel "slaaf" die zowel Paulus als Johannes gebruiken.

In feite kwam de Memra om ons te zegenen door de dienaren van God in liefdesslaven te veranderen. Dit zijn dus de gezegenden die het boek Openbaring met begrip lezen, zodat zij in staat zijn in overeenstemming te komen met de gezindheid van Christus.

De Gezegende

Openb. 1:3 is het laatste vers van de inleiding van het boek Openbaring.

³ Zalig hij die leest en zij die de woorden der profetie horen en acht slaan op hetgeen daarin geschreven staat, want de tijd is nabij.

Het woord "gezegend" is *makarios*. Het is het woord dat in de zaligsprekingen wordt gebruikt om de toestand weer te geven van iemand die een gezegend leven leidt. Het is niet hetzelfde als iemand of iets zegenen, wat *eulogio* is, het woord dat gebruikt wordt in **Matt. 14:19** toen Jezus het voedsel zegende.

Uit de Septuagint blijkt dat het Griekse woord *makarios* het equivalent is van het Hebreeuwse woord *asir* (of *asher*). Aser is de naam van één van Jakobs zonen, genoemd omdat zijn moeder zich bij zijn geboorte "gelukkig" of "gezegend" achtte. Het is het eerste woord van de eerste Psalm: "*Gezegend is de man...*" Het woord beschrijft de toestand van iemand die wandelt in de vreugde van de Heer. Het beschrijft de toestand van de eeuwige dienaar.

Johannes gebruikt dus het woord *makarios* om de gezegende toestand aan te tonen van hen die het boek Openbaring lezen en horen. Dit brengt ongetwijfeld een glimlach van ongeloof op vele gezichten, want het boek is waarschijnlijk het meest onbegrepen boek in de Schrift. De meesten zijn ontmoedigd als ze het lezen, omdat ze niet echt "horen" wat ze lezen. Zonder de openbaring van de Heilige Geest blijft het boek verzegeld, ook al zag Johannes het verbreken van de zegels.

Lees, hoor en luister

Johannes' instructie is om de inhoud van dit boek te lezen, te horen en er acht op te slaan. Dit volgt het Hebreeuwse concept waar horen en gehoorzamen voortkomen uit hetzelfde woord, *shema*. Met andere woorden, als iemand beweert iets gehoord te hebben, en toch niet op de een of andere manier

reageert, heeft hij niet echt "gehoord". Horen is meer dan horen met het oor. Het omvat ook het antwoord - iets dat duidelijk wordt uiteengezet in de brief van Jakobus. Hij vertelt ons in [Jakobus 1:22](#),

22 Maar toont u daders van het woord, en niet slechts hoorders die zichzelf voor de gek houden.

Nogmaals, in [Jakobus 2:17, 18](#) zegt hij,

17 Evenzo is het geloof, indien het geen werken heeft, dood, zijnde op zichzelf. 18 Maar iemand kan zeggen: "U hebt geloof en ik heb werken; toon mij uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen door mijn werken."

Geloof komt door horen ([Rom. 10:17](#)), maar het Hebreeuwse concept van horen omvat een reactie. Alleen de doden reageren niet. Zo beschrijft ook Johannes de toestand van de gezegende mens, die leest, hoort en er acht op slaat. Daarom moeten we letten op mogelijkheden om wat we lezen te gebruiken als instructie voor positieve actie. In het bijzonder kregen de zeven gemeenten elk een boodschap die opriep tot een verandering van hart, die had moeten leiden tot een verandering in hun gedrag (of "werken").

In feite hebben zelfs de historische profetieën van het boek de kracht om ons gedrag te veranderen. Daarom bevatten de goddelijke oordelen in het boek, zoals we nog zullen zien, een oproep tot bekering. Helaas zien we bij de openbaring van de opkomst van de islam in hoofdstuk 9 dat de kerk als geheel nog steeds weigert zich te bekeren en niet erkent dat God de islam heeft doen opstaan om de kerk te oordelen voor haar eigen zonde. [Openb. 9:21](#) vertelt ons,

21 en zij hadden geen berouw over hun moorden noch over hun tovenarij noch over hun immoraliteit noch over hun diefstallen.

Er is gezegd dat wie de geschiedenis niet kent, gedoemd is haar te herhalen. Het boek Openbaring voorspelt de geschiedenis van de kerk, zodat de gezegende mens kan lezen, horen en er acht op slaan. De geschiedenis is inderdaad zijn verhaal. Wij moeten erkennen dat God de Auteur van de geschiedenis is, en dat de geschiedenis het verslag is van de voortgang van het Koninkrijk van God. Als we de profetie van de geschiedenis "horen", kunnen we ons voorbereiden op de toekomst of leren van het verleden, afhankelijk van de tijd waarin we leven.

[Dingen die spoedig moeten plaatsvinden](#)

Johannes zegt in het eerste vers dat hem dingen werden getoond die "spoedig" zouden plaatsvinden. Dit is een verwijzing naar de historische gebeurtenissen die in het boek zelf worden geopenbaard. Het Griekse woord is *takhos*, wat "vlugheid,

snelheid" betekent. **Jakobus 1:19** gebruikt dezelfde term wanneer hij zegt dat we "*snel moeten zijn om te horen*".

Het woord impliceert dat de boodschap in het boek Openbaring eerder vroeger dan later zou uitkomen. Het woord past beter bij de historistische visie op Openbaring dan bij de futuristische visie, die de gebeurtenissen in de verre toekomst plaatst. De tijd is echter onbepaald, en Gods "spoedig" komt niet noodzakelijk overeen met ons sterfelijk tijdsperspectief. We kunnen de kwestie dus niet te veel op de spits drijven. Toch lijkt de term, wil hij enige betekenis hebben voor degenen die het getuigenis van Johannes horen, het idee te ondersteunen dat deze gebeurtenissen zouden beginnen in de tijd van Johannes of kort daarna.

Hoofdstuk 6

Johannes aan de Zeven Kerken

Terwijl de eerste drie verzen Johannes' inleiding zijn op het boek Openbaring, begint vers 4 Johannes' boodschap met een groetende inleiding. [Openb. 1:4, 5](#) zegt,

⁴ Johannes aan de zeven gemeenten in Azië:

Genade voor u en vrede, van Hem die is en die was en die komt, en van de zeven geesten die voor zijn troon staan;⁵ en van Jezus Christus, de trouwe getuige, de eerstgeborene van de doden en de heerser over de koningen der aarde.

Johannes' boek was gericht als een brief aan de zeven gemeenten. Het was niet van Johannes alleen, maar ook van Jezus Christus. De pen was van Johannes, maar de boodschap was van Jezus.

Genade en Vrede

Hij stuurt twee dingen naar de kerken: genade en vrede. Dit was de groet van Petrus in zijn beide brieven. Het was ook de standaardgroet van Paulus ([Titus 1:4](#); [Rom. 1:7](#); [1 Kor. 1:3](#), [2 Kor. 1:2](#), etc.).

"Vrede" moet worden opgevat als de standaard Hebreeuwse groet: *shalom*, wat een zegen is van heelheid in gezondheid, veiligheid, volledigheid, welzijn en harmonie. Genade lijkt een toevoeging van het Nieuwe Verbond ([Johannes 1:17](#)) aan de standaardzegening.

Er zijn andere implicaties van *shalom* wanneer het gebruikt wordt in verwante vormen. De Wikipedia merkt op,

Het vervoegde werkwoord heeft andere spinsels die het vermelden waard zijn, zoals: "Hishtalem" wat betekent "het was het waard" of "Shulam" als "er is voor betaald" of "Meshulam" als in "vooraf betaald," Vandaar dat men gekscherend kan zeggen: "als er voor betaald is dan is er vrede."

<https://en.wikipedia.org/wiki/Shalom>

Johannes had dit blijkbaar in gedachten toen hij schreef in [Openb. 1:5](#) "Aan Hem die ons liefheeft en ons door zijn bloed van de zonden heeft verlost." Zijn roeping was vrede te stichten en ons te herstellen in een volledige relatie met God door de straf te betalen voor de zonde van de hele wereld ([1 Johannes 2:2](#)). Zonder het

kruis, dat genade bracht, kon *shalom* slechts een hoop blijven en een verlangen naar iemand die gekwalificeerd was om het te verwezenlijken. In die zin bracht Mozes de hoop op vrede, maar Jezus bracht genade om het mogelijk te maken. Maar toen het juridische probleem van de zondesschuld was opgelost in de goddelijke rechtbank, waardoor de controversie die de wet tegen ons had werd beëindigd, kon de rechter ons genade (een gunstige uitspraak) verlenen.

Meer nog, genade beschrijft ons als in een staat van eer in de goddelijke rechtbank, waardoor de rechtbank verzoekschriften en zaken van voorbidders kan horen.

Jahweh, de eeuwige God

Johannes beschrijft God in een typisch Hebreeuwse paradox: "*van Hem die is, en die was, en die komen zal.*" Dit is in wezen de definitie van Jahweh, de Altijd Levende, de Altijd Bestaande, de Tijdloze, die heden, verleden en toekomst omspannt. In [Gen. 21:33](#) riep Abraham "*de naam aan van Jahweh, de eeuwige God.*"

Van Jahweh wordt gezegd dat hij *olam* is ("verborgen, onbekend, duister"), hier vertaald als "eeuwig". Het woord wordt meer specifiek begrepen als een tijd van bestaan die voor ons onbekend is - in dit geval omdat ons verstand eindig en beperkt is en de eeuwigheid niet kan bevatten. De psalmist overwoog dit toen hij in [Psalm 90:1, 2](#) schreef,

¹ Jahweh, Gij zijt onze woonplaats geweest in alle geslachten. ² Voordat de bergen werden geboren, of Gij de aarde [*eretz*, "land, gebied"] en de wereld [*tebel*, "bewoonbare wereldbol"] hebt gebaard, zelfs van eeuwigheid [*olam*, onbekend verleden] tot eeuwigheid [*olam*, onbekende toekomst], zijt Gij God.

Groeten van de Zeven Geesten

Johannes bracht de gemeenten ook groeten "*van de zeven geesten die voor zijn troon staan*". De apostel had duidelijk met deze zeven geesten gecommuniceerd nadat hij door de open deur naar de troon was opgenomen ([Openb. 4:1, 2](#)). Hun aanwezigheid wordt erkend in [Openb.](#)

[4:5](#),

⁵En er brandden zeven lampen van vuur voor de troon, die de zeven geesten van God zijn.

Johannes was teruggekeerd met een boodschap, niet alleen van God zelf, maar ook van de zeven geesten van God. Volgens [Jesaja 11:2](#) zijn deze geesten:

1. De Geest van de Heer (*Jahweh*)
2. De Geest der Wijsheid (*Chokmah*)
3. De Geest van Verstand (*Biynah*)
4. De Geest van de Raad (*Etsah*)
5. De Geest van Kracht (*Gevura*)
6. De Geest van Kennis (*Da'ath*)
7. De Geest van de Vrees (*Yira*) van de Heer (Yahweh)

Deze geesten zijn geen onpersoonlijke krachten, maar engelenarchangels, of misschien engelen die boven de aartsengelen zelf staan. Als engelen met persoonlijkheid en roeping konden zij met Johannes spreken en de zeven gemeenten groeten. Er zijn talloze engelen van lagere rang, die elk rechtstreeks een van deze zeven geesten ondersteunen.

[Heb. 1:14](#) zegt over engelen in het algemeen,

¹⁴ Zijn zij niet allen dienende geesten, uitgezonden om dienstbaar te zijn aan [dia, "door"] hen die de zaligheid zullen beërven?

Samen vormen de zeven geesten de Heilige Geest, die met Pinksteren aan de kerk werd gegeven. De Heilige Geest woont in ons en dient *via* ons anderen, net als alle andere engelen die aan ons zijn toegewezen. Onze engelen bepalen onze roeping en machtigen ons om die roeping te vervullen.

Zo lezen we in [Handelingen 8:26](#) dat "*een engel van de Heer tot Filippus sprak*" en hem zei naar Gaza te gaan, waar hij de Ethiopische kamerling ontmoette. Maar [Handelingen 8:29](#) zegt,

²⁹ En de Geest zei tegen Filippus: "Ga naar boven en voeg je bij deze wagen."

In dit geval was Filippus' "engel" "de Geest" die door Filippus diende. Zoals we later zullen zien, werden de zeven Geesten verdeeld over de zeven gemeenten om de hemel op aarde te brengen in de volledige manifestatie van het Koninkrijk van God. Elke kerk was echter onvolmaakt, maar de zeven Geesten werkten tijdens elk kerkelijk tijdperk door de overwinnaars, zodat het Koninkrijk uiteindelijk kon komen.

De trouwe getuige

[Openb. 1:5](#) zegt dat dit boek ook een boodschap was "*van Jezus Christus, de getrouwe getuige*". Later, in de boodschap aan de gemeente van de Laodiceanen,

wordt Jezus opnieuw "*de Amen, de trouwe en waarachtige Getuige*" genoemd ([Openb. 3:14](#)). Dit geeft een vollediger beeld en helpt ons een "trouwe getuige" te definiëren.

Een getuige is iemand die rapporteert wat hij heeft gezien of gehoord. Getuigen zijn geroepen de hele waarheid en niets dan de waarheid te spreken. Het probleem is dat veel aardse getuigen verschillende dingen zien. Maar Jezus is "de Amen" van God, die alleen getuigt van wat Hij heeft gezien en gehoord. Het feit dat Hij een "trouwe" getuige is, betekent dat Hij trouw getuigt van de *hele* waarheid. Het feit dat Hij een "ware" getuige is, betekent dat Zijn getuigenis in elk detail juist was - dat wil zeggen dat Hij niets dan de waarheid sprak.

De eerstgeborene van de doden

[Openb. 1:5](#) vertelt ons dat Jezus Christus niet alleen "de trouwe getuige" was, maar ook "*de Eerstgeborene van de doden*". Anderen waren in de dagen van Elia en Elisa uit de dood opgewekt. Jezus heeft ook Lazarus uit de dood opgewekt voordat Hijzelf werd opgewekt. Deze werden echter allemaal weer opgewekt tot een sterfelijke staat, en zij stierven later allemaal weer. Jezus was de Eerstgeborene uit de dood die werd opgewekt tot onsterfelijkheid.

De Emphatic Diaglott geeft dit weer: "*de eerstgeborene van de doden.*" De term is *prototokos*, waarbij *proto* de betekenis heeft van eerste in tijd en rang. Het lijkt een synoniem voor *monogenes*, de "eniggeboren" Zoon.

Paulus gebruikt de term *prototokos* in [Kol. 1:18](#), waar hij dit koppelt aan Christus' superioriteit over de schepping,

¹⁸ Hij is ook het hoofd van het lichaam, de gemeente; en Hij is het begin, de eerstgeborene uit de doden, opdat Hijzelf in alles de eerste plaats zou krijgen.

Dit idee komt voort uit de wet van de eerstgeborene in [Deut. 21:15, 16, 17](#). De wet beschrijft de rechten van de eerstgeboren zoon om die rechten te beschermen voor het geval hij "gehaat" (of "ongeliefd") wordt. In dit geval is Jezus Christus de eerstgeborene, maar toch houdt het grootste deel van de mensheid niet van Hem, en verschillende godsdiensten willen Hem vervangen door hun eigen goden of profeten. De wet laat dit echter niet toe en zal uiteindelijk de rechten van de Eerstgeborene afdwingen.

De heerser van de koningen der aarde

[Openb. 1:5](#) noemt Jezus ook de Heerser, of Vorst, die over de koningen der aarde is. Het boek Openbaring is het drama van de geschiedenis, dat laat zien hoe de tegenstand tegen Christus gestaag wordt overwonnen totdat Hij wordt gekroond tot Koning der koningen en Heer der heren. [Openb. 17:14](#) toont deze tegenstand en het einde ervan, zeggende,

¹⁴ Deze zullen oorlog voeren tegen het Lam, en het Lam zal hen overwinnen omdat Hij Heer der heren en Koning der koningen is, en zij die bij Hem zijn, zijn de geroepenen en uitverkorenen en getrouwen.

Johannes zegt dat het Lam zijn positie wint *omdat* Hij Heer der heren is. De onderliggende implicatie is dat de goddelijke wet Jezus erkent als Heer der heren en Koning der koningen, omdat Hij de Eerstgeborene Zoon is. De wet zet de wil van God uiteen ([Rom. 2:18](#)), en zij is profetisch omdat God altijd zijn zin zal krijgen en zijn doel zal bereiken. De historische tegenstand kan slechts tijdelijk zijn, omdat de wil van mensen en koningen nooit de wil van God kan overwinnen.

Hij die ons liefheeft

Jezus Christus was de Eerstgeborene uit (*ek*) de doden, omdat Hij bereid was te sterven. Het was Zijn liefde die Hem motiveerde te sterven voor de zonde van de wereld. Zijn dood betaalde de straf en "*bevrijdde ons van onze zonden door zijn bloed*" ([Openb. 1:5](#)), waarmee Hij iedereen genade schenkt.

[Openb. 1:6](#) spreekt verder over Jezus, zeggende,

⁶ en Hij heeft ons gemaakt tot een koninkrijk, priesters voor zijn God en Vader; aan Hem zij de heerlijkheid en de heerschappij voor eeuwig en altijd [*aionas ton aionon*, "tot in de eeuwen der eeuwen"]. Amen.

Het Koninkrijk

Het primaire doel van de bevrijding van onze zonden (vs. 5) is ons te vormen tot een koninkrijk. Het is vergelijkbaar en direct gerelateerd aan een eerdere dag toen God zijn koninkrijk vestigde in [Exodus 19:6](#), met de woorden: "*en u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilige natie zijn.*" Zo moeten we [Openb. 1:6](#) ook, hoewel de NASB-vertalers dit niet schijnen te begrijpen. Misschien dachten ze in het Grieks in plaats van in het Hebreeuws.

De Wycliffe Bible Commentary, p. 1502, in zijn commentaar op [Openb. 1:6](#) vertelt ons,

"De verklaring dat Christus ons heeft gemaakt tot een koninkrijk van priesters voor God (v. 6) komt uit de basisverklaring in [Ex. 19:6](#), eeuwen later geciteerd door Petrus ([1 Pet 2:5, 9](#))."

Dit koninkrijk wordt gevormd in twee fasen, de eerste is een Pinksterkoninkrijk waarvan het type en de schaduw het koninkrijk van koning Saul is. De tweede fase is het Loofhuttenrijk, waarvan het koninkrijk van koning David het type en de schaduw is. Saul zelf werd gekroond op de dag van de "tarweogst" ([1 Samuël 12:17](#)), dat wil zeggen Pinksteren. David daarentegen werd gekroond op het 59th Jubeljaar van Adam.

Het Pinksterkoninkrijk is een wettig, maar gezuurd koninkrijk ([Lev. 23:17](#)). De oplossing voor het zuurdesem was de kerk de vuurdoop te geven ([Matt. 3:11, 12](#)), zodat het "kaf" zou worden verbrand. Zij die werkelijk deze doop van de vurige aanwezigheid van God ontvangen, zijn degenen die werkelijk Pinksteren houden.

Priesters

Ten tweede maakt Christus ons tot "priesters". Ook hier zijn er twee soorten priesters beschreven in de Schrift - een goede en een slechte. Ezechiël 44 spreekt over beide in de context van het Oude Verbond, maar profeteert van een latere tijd waarin ook de kerk priesters zal hebben die zowel goed als slecht zijn.

In het tijdperk van het Oude Verbond waren Eli en zijn zonen de belangrijkste types van slechte priesters. [Ezechiël 44:10-12](#) noemt hen afgodisch. De goede priesters zijn "de zonen van Zadok" ([Ezechiël 44:15](#)). Zadok was natuurlijk de hogepriester die de laatste van de lijn van Eli verving ([1 Koningen 2:27, 35](#)). Dit verhaal voorspelt hoe de Melchizedek Orde de Levitische Orde van priesters, die corrupt was geworden, zou vervangen. De naam *Zadok* komt voor in *Melchizedek*.

En toch profeteerde Ezechiël ook van een latere tijd waarin het priesterschap in de kerk ook zichzelf zou corrumperen. Die priesters zijn teruggekeerd tot praktijken en denkpatronen van het Oude Verbond, waardoor zij zichzelf diskwalificeren van de Melchizedek-orde. Daarom wordt in de boodschap aan de zeven gemeenten "*hij die overwint*" genoemd, in tegenstelling tot hen die niet overwinnen. De overwinnaars zijn degenen die Christus vormt tot het priesterschap voor de bediening in het komende tijdperk.

Zoals Abiathar (de laatste van Eli's lijn) onder het Oude Verbond werd gediskwalificeerd, zo is er ook een priesterschap onder het Nieuwe Verbond dat gediskwalificeerd zal worden. In beide gevallen zullen de gediskwalificeerden worden vervangen door hen die waardig zijn bevonden. Dit is een van de kernpunten bij de eerste opstanding in [Openb. 20:6](#) waar de overwinnaars tot onsterfelijkheid worden opgewekt als koning-priesters van de Melchizedek-orde.

Dit priesterthema is geworteld in de typen en schaduwen lang voordat Christus kwam. Die typen werden verder uitgelegd door de profeten - vooral Ezechiël. Het boek Openbaring voltooit deze progressie van openbaring. Johannes kan nauwelijks begrepen worden zonder te weten wat Ezechiël ons vertelde, samen met de verhalen van Eli en Zadok die de basis vormen van zijn profetie.

In feite zijn de kwalificaties voor het priesterschap vastgelegd in de wet. [Lev. 21:17-21](#) diskwalificeert priesters van het Oude Verbond op grond van lichamelijke gebreken; maar omdat "*de wet geestelijk is*" ([Rom. 7:14](#)), geldt dezelfde wet op een geestelijke manier voor priesters onder het Nieuwe Verbond. Elk lichamelijk gebrek heeft een overeenkomstig geestelijk gebrek dat mensen diskwalificeert van de Melchizedek Orde.

Voor altijd en eeuwig

[Openb. 1:6 \(NASB\)](#) luidt: "*Hem komt de heerlijkheid en de heerschappij toe voor eeuwig en altijd.*"

Veel vertalingen, samen met de NASB, maken deze fout. Andere vertalingen zijn correcter:

"Hem zij de glorie en de kracht in de eeuwen der eeuwen. Amen." (The Emphatic Diaglott)

"Aan hem is de heerlijkheid en de kracht tot in de eeuwen der eeuwen. Amen." (Young's Literal Translation of the Holy Bible)

"Hem zij de glorie en de heerschappij, tot in de eeuwen. Amen." (Rotherham, The Emphasized Bible)

"aan Hem zij de glorie en de macht voor de eonen der eonen. Amen." (Het Concordant Literal New Testament)

Niemand betwist het feit dat Christus in eeuwigheid heerlijkheid en heerschappij zal hebben. Toch is de uitdrukking *aionas ton aionon* gebaseerd op het onbepaalde woord *aion*, dat een eon of tijdperk is.

Uiteindelijk moeten we de term echter definiëren volgens zijn Hebreeuwse equivalent, *olam*, dat "verborgen, onbepaald, onbekend" betekent. Op zichzelf kunnen noch *aion* noch *olam* gebruikt worden om oneindige tijd uit te drukken. Onbepaald is niet hetzelfde als oneindig. Onbepaald kan verwijzen naar oneindige tijd, maar alleen als de context daarom vraagt.

In het geval van [Openb. 1:6](#) waar gezegd wordt dat Christus' heerlijkheid en heerschappij *aionas ton aionon* is, weten we dat zijn heerlijkheid nooit zal eindigen. Ook zijn koninkrijk zal niet eindigen, want [Dan. 2:44](#) vertelt ons dat "*in de dagen van die koningen de God van de hemel een koninkrijk zal oprichten dat nooit verwoest zal worden.*"

Toch is de formulering van Johannes in [Openb. 1:6](#) is niet zo duidelijk met betrekking tot Christus' "heerschappij". Als hij het Koninkrijk bedoelt, dan zal het zeker nooit vernietigd worden, maar eeuwig duren. Maar als we het hebben over de persoonlijke heerschappij van Christus, zegt [1 Kor. 15:25, 26](#),

²⁵ Want Hij moet regeren totdat Hij alle vijanden onder zijn voeten heeft gelegd. ²⁶ De laatste vijand die zal worden afgeschaft is de dood.

Paulus zegt dat Christus' "heerschappij" op de een of andere manier zal eindigen. Hoe zal deze eindigen? Het antwoord staat een paar verzen later in [1 Kor. 15:28](#),

²⁸ En wanneer alle dingen aan Hem onderworpen zijn, zal ook de Zoon zelf onderworpen zijn aan Hem die alle dingen aan Hem onderworpen heeft, opdat God alles in allen zal zijn.

Het is natuurlijk niet zo dat Christus zal ophouden te regeren, maar dit laat zien dat er iets nieuws zal worden ingebracht nadat de dood is vernietigd. Christus zal het volmaakte Koninkrijk aan de Vader presenteren. In die zin zou men kunnen zeggen dat het Koninkrijk niet langer van Christus zal zijn, maar van de Vader. De "heerschappij", in zijn absolute betekenis, zal verschuiven van Christus naar de Vader, waardoor Christus onderworpen wordt aan de Vader, ook al behoudt Hij zijn gezag over de mensheid en de schepping.

Dit wetende, kunnen we ons afvragen wat Johannes bedoelde in [Openb. 1:6](#) toen hij ons vertelde dat Christus' "heerschappij" voor *de eeuwen der eeuwen* is. We kunnen dit op twee manieren interpreteren. Ten eerste kunnen we zeggen dat de context vereist dat de onbepaalde "*eeuwen der eeuwen*" worden opgevat als nooit

eindigend, aangezien Jezus Christus altijd heerschappij zal hebben over de schepping, zelfs wanneer hij de tweede plaats inneemt naast de Vader. Ten tweede zouden wij kunnen aanvoeren dat Johannes met opzet de onbepaalde uitdrukking "*eeuwen der eeuwen*" heeft gebruikt om aan te tonen dat de hoogste "heerschappij" van Christus in de verre toekomst zal eindigen, wanneer de laatste vijand is vernietigd.

Beide opvattingen zijn waar, maar naar mijn mening hebben we niet voldoende bewijs om precies aan te tonen wat Johannes bedoelde.

Johannes' "Amen" aan het eind van dit vers geeft zijn bevestiging en instemming met wat er gezegd is.

Hoofdstuk 7

De wederkomst van Christus

Johannes gaat verder in [Openb. 1:7](#),

⁷ Zie, Hij komt met de wolken, en ieder oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben; en alle stammen der aarde zullen over Hem treuren. Amen.

Het concept van de Messias "*komend met de wolken*" is een verwijzing naar [Dan. 7:13, 14](#), waar de profeet spreekt over de tijd waarin de volken worden geoordeeld:

¹³ Ik bleef kijken in de nachtvisioenen, en zie, met de wolken van de hemel kwam er een als een Mensenzoon, en Hij kwam op naar de Oude van dagen en werd voor Hem voorgesteld. ¹⁴ En Hem werd heerschappij, heerlijkheid en een koninkrijk gegeven...

Jezus paste de profetie van Daniël op zichzelf toe tijdens zijn proces voor de Raad. Toen de hogepriester Jezus bezwoer de waarheid te spreken (volgens de wet in [Lev. 5:1](#)), was Jezus volgens de wet verplicht de hele waarheid en niets dan de waarheid te spreken. [Matt. 26:64](#) zegt,

⁶⁴ Jezus zei tegen hem: "Je hebt het zelf gezegd; toch zeg ik je: hierna zul je de Mensenzoon zien aan de rechterhand van de macht, en komend op de wolken van de hemel."

De hogepriester, in de veronderstelling dat Jezus een bedrieger was, scheurde zijn gewaden en veroordeelde Hem ter dood op beschuldiging van godslastering

(meineed). Maar Johannes spreekt Kajafas tegen en beweert dat Jezus' getuigenis waar is. Jezus is inderdaad degene die komt om te worden voorgesteld aan de Oude van dagen om "*heerschappij, heerlijkheid en een koninkrijk*" te ontvangen.

Hoewel sommigen misschien beweren dat deze profetie werd vervuld toen Christus opsteeg naar de troon in de hemel, geloof ik dat ze toen slechts gedeeltelijk werd vervuld. Denk aan Jezus' gelijkenis over de edelman die naar een ver land ging om voor zichzelf een koninkrijk te ontvangen en terug te keren ([Lucas 19:12](#)). Het was één ding om *gezag te krijgen*, maar iets heel anders om *het koninkrijk te ontvangen*. Het koninkrijk afnemen van de overweldigers is wat Christus nog moet doen bij zijn tweede komst.

Herodes de Grote is een goed voorbeeld van hoe dit principe werkt. Hij ging naar Rome om steun en toestemming te krijgen om koning te worden. Daarna keerde hij terug om het van Antigonus, zijn rivaal, af te pakken. Toestemming krijgen van een hogere macht is dus niet hetzelfde als het koninkrijk in bezit nemen. Zo is het ook met Christus zelf. Hij steeg op naar de hemel om het koninkrijk (wettelijk) te ontvangen, maar Hij moet terugkeren om het te ontrukken aan de overweldigers en het fysiek in bezit te nemen.

Het tussenliggende koninkrijk tussen de twee komsten van Christus wordt afgeschilderd als een koninkrijk van Saul, geregeerd door de stam van Benjamin, in plaats van door Juda. Vandaar dat Christus niet alleen tot de Oude van dagen is genaderd om een koninkrijk te ontvangen, maar ook "*met de wolken*" komt om de aarde in bezit te nemen als Koning der koningen en Heer der heren. Daarbij neemt Hij de heerschappij over de dierenvolken, "*opdat alle volken, naties en mensen van alle talen Hem dienen*" ([Dan. 7:14](#)).

Elk oog zal hem zien

In verband met de komst van Christus in de wolken, [Openb. 1:7](#) vervolgt,

7 ...elk oog zal Hem zien, zelfs zij die Hem doorstoken hebben; en alle stammen der aarde zullen over Hem treuren. Zo is het, Amen.

Johannes parafraseerde [Zach. 12:10](#) waarin staat,

10 En Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem de Geest van genade en van smeking uitstorten, zodat zij naar Mij zullen zien, Die zij doorstoken hebben; en zij zullen over Hem rouwen, zoals men rouwt over een enige zoon, en zij zullen bitter over Hem wenen, zoals men bitter weent over een eerstgeborene.

In Johannes' parafraze stelde hij de komst van Christus gelijk aan de uitstorting van "de Geest der genade en der smeking". Wanneer Johannes zegt: "ieder oog zal Hem zien", gaf hij commentaar op Zacharia's uitspraak: "zij zullen Mij aanschouwen." Zacharia zei niet hoeveel mensen Hem zouden zien, maar Johannes zegt: "ieder oog zal Hem zien."

De Piercing

Johannes noemt specifiek degenen die Hem "doorstoken" hebben, d.w.z. de Joden (niet de Romeinen). Johannes citeerde dit vers in Zacharia eerder in zijn verslag van de kruisiging, toen hij schreef in [Johannes 19:35-37](#),

³⁵ En hij die gezien heeft, heeft getuigd, en zijn getuigenis is waar; en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook gij gelooft. ³⁶ Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld zou worden: "Geen been van Hem zal gebroken worden." ³⁷ En nog een ander Schriftwoord zegt: "Zij zullen Hem aanschouwen, die zij doorstoken hebben."

Johannes stond aan de voet van het kruis toen Jezus werd gekruisigd.

Hij was een ooggetuige. Het is de laatste jaren in de mode om de Romeinen de schuld te geven voor het kruisigen van Jezus. Maar Zacharia voorspelde dat de Joden Hem zouden doorboren, en de wet zelf voorspelt dat het de priesters waren die de offers zouden brengen. Evenzo spreekt Petrus in [Handelingen 4:10](#) tot de hogepriester en zijn familie "*bij de naam van Jezus Christus, de Nazarener, die gij gekruisigd hebt*".

Later zei Stefanus in [Handelingen 7:52](#) tegen de hogepriester

⁵² Wie van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? En zij doodden hen die eerder de komst van de Rechtvaardige hadden aangekondigd, wiens verraders en moordenaars jullie nu zijn geworden.

Het Bittere Geween

Johannes gaat verder in [Openb. 1:7](#) om te zeggen dat "*alle stammen der aarde over Hem zullen treuren.*" Hij zegt niet: alle stammen van Israël. Zijn werkterrein is de hele aarde, waarop vele volkstammen wonen. Dit suggereert een vervulling van de Abrahamitische roeping, die een zegen moest zijn voor alle geslachten der aarde ([Gen. 12:3](#)). Toch zegt Johannes specifiek dat het ook degenen omvat die Hem doorstoken hebben.

De profetie van Zacharia vertelt ons dat wanneer de Geest van genade en smeking wordt uitgestort, dit rouw en bitter geween zal veroorzaken. Christus

"aanschouwen" is Hem erkennen voor wie Hij is. De grote leugen zal dan worden ontmaskerd. Die generatie zal zich dan realiseren dat hun religieuze leiders uit de eerste eeuw tegen hen hadden gelogen. [Matt. 28:11-15](#) legt de aard van die leugen vast, zeggende,

¹¹ Terwijl zij nu op weg waren, zie, sommigen van de wacht kwamen in de stad en rapporteerden aan de overpriesters alles wat er gebeurd was [d.w.z. Jezus' opstanding]. ¹² En toen zij met de oudsten bijeengekomen waren en met elkaar overlegden, gaven zij de soldaten een grote som geld,¹³ en zeiden: "Jullie moeten zeggen: 'Zijn discipelen zijn 's nachts gekomen en hebben Hem gestolen terwijl wij sliepen.' ¹⁴ En als dit de gouverneur ter ore komt, zullen wij hem overhalen en u uit de problemen houden." ¹⁵ En zij namen het geld aan en deden wat hun was opgedragen; en dit verhaal werd wijd verspreid onder de Joden, en is tot op de dag van vandaag.

Wanneer het Joodse volk verneemt hoe hun religieuze leiders hen hebben verraden, zullen zij bitter wenen als wanneer een eerstgeboren zoon wordt gedood.

De gevolgen

Er zit meer achter dit bittere wenen dan sommigen willen erkennen.

Zeker, ze zullen wenen en berouw hebben over hun afwijzing van Christus in het verleden. Maar zonde heeft gevolgen, vooral langdurige vijandigheid tegen God. Jezus' gelijkenis van de wijngaard in [Matt. 21:33-41](#) toont de gevolgen van het doden van de Zoon van de Eigenaar van de wijngaard. In feite liet Jezus de overpriesters en oudsten zelf oordelen. Hij vroeg hen,

⁴⁰ "Wanneer dan de eigenaar van de wijngaard komt, wat zal hij dan met die wijnbouwers doen?" ⁴¹ Zij zeiden tot Hem: "Hij zal die ellendelingen tot een ellendig einde brengen en de wijngaard verhuren aan andere wijnbouwers, die hem de opbrengst op de juiste tijdstippen zullen betalen."

Het oordeel van Jezus wordt gegeven in de verzen 42-44,

⁴² Jezus zei tegen hen: "Hebt u nooit in de Schrift gelezen: "De steen die de bouwlieden verworpen hebben, die is de hoeksteen geworden; dit is van de Heer gekomen, en het is wonderbaarlijk in onze ogen"? ⁴³ Daarom zeg ik u: het koninkrijk Gods zal van u worden weggenomen en worden gegeven aan een volk dat de vrucht ervan voortbrengt. ⁴⁴ En wie op deze steen valt, zal in stukken worden gebroken; maar op wie hij valt, zal hij als stof verstrooien."

Hier baseert Jezus zich op twee verschillende profetieën. De eerste komt uit [Psalm 118:22, 23](#), waar de steen die verworpen wordt, de hoeksteen wordt. Jezus is die steen. De tweede is de steen van [Dan. 2:35](#), waar "*het ijzer, de klei, het brons, het zilver en het goud [koninkrijken] werden verpletterd*" en "*werden als het kaf van de zomerdorsen*". De steen (Koninkrijk van God) groeit dan tot hij de hele aarde vult.

Jezus waarschuwde het Joodse volk dat dezelfde steen die door het Joodse volk werd verworpen, de steen was die alle volkeren zal vermalen - ook hun volk. "*Daarom,*" profeteerde Jezus, "*zal het Koninkrijk van God van u worden weggenomen en worden gegeven aan een volk dat de vrucht ervan voortbrengt.*" Wie zal dit Koninkrijk dan ontvangen? Het zijn de overwinnaars - niet de hele kerk, maar zij die daadwerkelijk de vrucht van de Geest voortbrengen die God vanaf het begin heeft gewild.

Ook hier is het belangrijk de functie van de drie feestdagen te begrijpen. Pesach brengt rechtvaardiging; Pinksteren brengt heiliging; Loofhutten brengt verheerlijking. Als gelovigen niet groeien door Pinksteren, hoe kunnen zij dan de vruchten voortbrengen ten tijde van de oogst, wanneer Loofhutten wordt gevierd?

Door het Pesach-lam te verwerpen, hielden de Joden (als natie) zelfs het eerste feest niet op de manier die God vereiste. Wanneer Christus "*met de wolken*" komt, zullen zij het Lam van God herkennen en het Pascha op aanvaardbare wijze "houden" door het Nieuwe Verbond. Zij zullen echter geen tijd hebben om geestelijk te groeien, en daarom zullen zij niet gekwalificeerd zijn om in het Koninkrijk te regeren. Zij zullen ontdekken dat het Koninkrijk van God van hen is afgenomen, en dat hun fysieke genealogie hen niet kwalificeert als Melchizedek-priesters.

Davids terugkeer naar Jeruzalem

Toen Davids troon door Absalom werd toegeëigend ([2 Sam. 15:10](#)), verliet David de stad via de Olijfberg, waar hij een offer bracht ([2 Sam.](#)

[15:30, 31, 32](#) KJV). Dit profeteerde van Jezus' offer op dezelfde plaats.

Ahithophel, Davids vriend, verraadde hem, zoals Judas later Jezus verraadde.

Shimei stenigde David ([2 Sam. 16:5, 6](#)), zoals ook Jezus aan het kruis werd gestenigd - zoals iedereen die van godslastering werd beschuldigd, werd behandeld, met het gezicht als doel. "*Zo werd Zijn uiterlijk meer ontsierd dan enig mens, en Zijn gestalte meer dan de mensenkinderen*" ([Jesaja 52:14](#)).

David bracht een onbekende tijd door in de woestijn; Jezus steeg voor een onbekende tijd op naar de hemel. Toen David terugkeerde om zijn troon op te eisen, voorspelde dit de tweede komst van Christus. De meest relevante profetie in Davids terugkeer was het feit dat Absalom werd gedood ([2 Sam. 18:14](#)). Absalom, de usurpator, regeerde niet met zijn vader na Davids tweede komst. Zo zullen ook de usurpatoren van Christus' troon een soortgelijk lot ondergaan.

Ander bewijsmateriaal

Matteüs beschrijft een andere koninklijke gelijkenis die Jezus vertelde in [Matt. 22:1-14](#). Een koning gaf een bruiloftsfeest voor zijn zoon. Degenen die uitgenodigd waren weigerden de bruiloft bij te wonen. Bovendien mishandelden en doodden zij de boodschappers ([Matt. 22:6](#)). Zo lezen we de reactie van de koning in [Matt. 22:7](#),

⁷ Maar de koning was woedend en stuurde zijn legers, en vernietigde die moordenaars, en stak hun stad in brand.

De koning stuurde vervolgens andere boodschappers de straat op om anderen uit te nodigen voor het bruiloftsfeest. Sommigen van hen waren niet correct gekleed in de gewaden van het heil, en ook zij werden later verstoten ([Matt. 22:13](#)). De moraal van het verhaal staat in vers 14,

¹⁴ Want velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitverkoren.

Met andere woorden, de Joden werden geroepen, en de straatbewoners werden geroepen, maar uiteindelijk werden weinigen "uitverkoren". De uitverkorenen zijn het overblijfsel van de genade, zegt Paulus in [Rom. 11:5-7](#). De rest is "verblind" (KJV) of "verhard" (NASB).

Jeruzalem is een verlaten huis

In Matteüs 23 gaf Jezus een reeks "weeën" over hoe Jeruzalem "*de profeten had vermoord*" (23:31). Wetende dat Hij op het punt stond gekruisigd te worden, zei Hij vervolgens in vers 32: "*Vul dan de maat van de schuld van uw vaders.*"

[Matt. 23:35](#) zegt dat Jeruzalem aansprakelijk zou worden gesteld voor "*al het rechtvaardige bloed dat op aarde vergoten is, van het bloed van de rechtvaardige Abel tot het bloed van Zacharia*". Hij eindigt met de verzen 38 en 39,

³⁸ Zie, uw huis wordt u verlaten! ³⁹ Want Ik zeg jullie, van nu af aan zullen jullie Mij niet meer zien totdat jullie zeggen: "Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer!"

De verwoesting van Jeruzalem vond voor het eerst plaats toen de stad werd verwoest door Babylon in 586 v. Chr. Zij werd opnieuw verwoest in 70 n. Chr. De derde grote verwoesting moet nog plaatsvinden. Wij weten dit, omdat Jeremia profeteerde dat de stad zo volledig verwoest zou worden dat zij niet meer hersteld of herbouwd zou kunnen worden ([Jer. 19:10, 11](#)). Hij illustreerde dit door een kruik kapot te slaan in het dal van Ben-hinnom (of *gehenna* in het Grieks).

Het Oude Jeruzalem zal niet op het laatste moment worden gespaard, zoals zovelen hebben beweerd. Paulus zegt dat het aardse Jeruzalem "Hagar" is ([Gal. 4:25](#)) en het Oude Verbond vertegenwoordigt (4:24). Jeruzalem en haar kinderen (Joden) zullen het Koninkrijk niet beërven, maar moeten worden "*uitgeworpen*" (4:30) ten gunste van de kinderen van het Nieuwe Verbond, dat wil zeggen Sarah, of het Nieuwe Jeruzalem (4:26, 28, 31).

Christus zal ergens rond de tijd van de verwoesting van Jeruzalem komen - voor of na, dat weet ik niet. Wanneer Christus komt, "*zal elk oog Hem zien*", en alle stammen van de aarde zullen rouwen - sommige meer dan andere. De Joden zullen rouwen omdat ze misleid werden door hun religieuze leiders. Zij zullen ook rouwen omdat zij zullen zien dat het Koninkrijk van God van hen is afgenomen. Zij zullen rouwen omdat hun verlangen om als "uitverkorenen" over de wereld te heersen hen zal ontglippen. Alleen het overblijfsel van de genade zal met Christus regeren.

Berouw op dat late tijdstip verandert niets aan de eerdere vonnissen die Jezus uitsprak vlak voordat Hij werd gekruisigd. Het zal Jeremia's profetie van de totale vernietiging van Jeruzalem niet veranderen. In plaats daarvan zal berouw de Joden (en alle andere mensen) de gelegenheid geven burgers te worden van het Nieuwe Jeruzalem, waarbij zij gelijkelijk gezegend kunnen worden met al zijn burgers.

Hoofdstuk 8

De dag des Heren

Openbaring 1:8 zegt,

⁸ "Ik ben de Alfa en de Omega," zegt de Heer God, "die is en die was en die komt, de Almachtige."

Als we dit beschouwen als een Griekse manier om de Hebreeuwse gedachte uit te drukken, kunnen we de Griekse letters van het alfabet (*alfa* en *omega*) verwisselen met de Hebreeuwse letters *alef* en *tav*. Beide zijn bedoeld om het idee uit te drukken dat God het begin en het einde is of, zoals we duidelijk zien, "*die is en die was en die komt*".

Dit zijn echter drie posities, niet twee. "*Die was*" komt overeen met de *alfa* of *alef*. "*Die komt*" komt overeen met de *omega* of *tav*. Maar hoe zit het met "*die is*"?

Het Hebreeuwse woord voor Waarheid is *amet*, dat wordt gespeld als *alef-mem-tav*. Het is de eerste, middelste en laatste letter van het Hebreeuwse alfabet.

Waarheid kent het begin, het einde, en alles in het midden. Zij kent de oorsprong (oorzaak), het einde (resultaat), en al het "water" (*mem*) dat beide verbindt.

Toen Jezus zei: "*Ik ben de weg, de waarheid en het leven*" (**Johannes 14:6**), zei Hij dat de Waarheid een Persoon - Hijzelf - was. Hij beweerde de Schepper van alles te zijn in het begin, de Onderhouder van alles in de geschiedenis, en de Ontvanger van alles aan het einde der tijden.

Paulus verwoordde het zo in **Rom. 11:36**: "*Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen.*"

Johannes noemt Hem ook in **Openb. 1:8**, "*de Here God*". Dit is de Septuagint manier om *Jahweh Elohim* te vertalen (**Gen. 2:4, 5, 7, 8, 9**, enz.), met de Griekse uitdrukking, *kurios ho theos*.

Johannes gebruikt een laatste term, *Pantokrator*, "de Almachtige." De term is afgeleid van *pas*, "alle", en *krator*, "macht, kracht, macht". *Pantokrator* is de Griekse Septuagint term die het meest gebruikt wordt in Job en Jeremia. **Jeremia 5:14** luidt: "*Daarom zegt de Heer, de God der heerscharen*" (NASB). De Septuagint vertaalt het *kurios ho theos*, "de Heer onze God". Met andere woorden, "de Here God" in **Openb. 1:8** het equivalent van "De Almachtige".

Johannes' context bij het schrijven van het boek

Johannes heeft drie inleidingen in het eerste hoofdstuk van de Openbaring. De eerste is **Openb. 1:1-3**. De tweede is **Openb. 1:4-8**. De derde begint in **Openb. 1:9**,

⁹ Ik, Johannes, uw broeder en mededeelnemer in de verdrukking en het koninkrijk en de volharding die in Jezus zijn, was op het eiland Patmos, vanwege het woord van God en het getuigenis van Jezus.

Johannes was op Patmos toen hij deze boodschap aan de zeven gemeenten ontving (vs. 11). Irenaeus, bisschop van Lyon (120-202 na Christus), vertelt ons dat Johannes naar Patmos werd verbannen tegen het einde van de regering van Domitianus, die Rome regeerde van 81-96 na Christus (*Tegen Ketterijen*, V, xxx, 3).

Vroege kerkelijke schrijvers als

Irenaeus, Eusebius en Hiëronymus vertellen ons dat Johannes naar Patmos werd verbannen in het veertiende jaar van Domitianus (95 na Christus).

Johannes, die in Efeze woonde en toezicht hield op de kerken in Azië, was ongeveer 90 jaar oud toen hij werd gearresteerd en in ketenen naar Rome werd gebracht om door Domitianus te worden beoordeeld. Zijn arrestatie vond waarschijnlijk plaats in het jaar 93 na Christus. Domitianus had zichzelf de titel *ensor perpetuus*, "eeuwigdurende censor", aangemeten, waardoor hij het recht kreeg de morele code voor het rijk te bepalen. In 93 na Christus, op het hoogtepunt van zijn waanzin, voegde hij aan zichzelf de titel *dominus et deus toe*, "heer en god".

In die tijd werd Johannes gearresteerd en ter dood veroordeeld omdat hij weigerde te buigen voor de keizer als "heer en god". Volgens Tertullianus, de Romeinse jurist die een eeuw later leefde, werd Johannes veroordeeld tot het koken in olie. Tertullianus schrijft,

"Hoe gelukkig is haar kerk, waarover de apostelen al hun leerstellingen samen met hun bloed hebben uitgestort! Waar Petrus een passie doorstaat als die van zijn Heer! Waar Paulus zijn kroon wint in een dood als die van Johannes! Waar de apostel Johannes eerst ongedeerd in kokende olie werd gedompeld en vervolgens naar zijn eiland ballingschap werd overgebracht!" (Op Recept tegen Ketteren, XXXVI)

Andere schrijvers namen ook nota van deze wonderbaarlijke ontsnapping, en het verklaart waarom Johannes werd verbannen in plaats van geëxecuteerd in Rome.

Patmos was het Alcatraz van de eerste eeuw, een ruig eiland 24 mijl voor de kust van het huidige Turkije. Aan de ene kant van het eiland woonden de geharde criminelen, en aan de andere kant de politieke gevangenen (zoals Johannes). De politieke gevangenen werden met meer respect behandeld en mochten vrij op het eiland rondlopen.

Toch moesten alle gevangenen zelf overleven, hun eigen voedsel verbouwen en hun eigen onderkomens bouwen. Vroege kerkelijke geschriften vertellen ons dat Johannes werd vergezeld door Prochorus, een van zijn discipelen, om hem bij te staan. Prochorus was een van de oorspronkelijke diakenen ([Handelingen 6:5](#)).

Nadat Domitianus in 96 na Christus was vermoord, verleende zijn opvolger, Nerva, amnestie aan veel van Domitianus' slachtoffers van onrecht. Onder hen waren Johannes en Prochorus, die in 96 na Christus terugkeerden naar Efeze. Ondertussen regeerde Nerva twee jaar over Rome (96-98), waarna zijn aangenomen zoon, Trajanus, hem opvolgde en regeerde van 98-117.

Johannes "bleef onder hen tot de tijd van Trajanus" (*Tegen Ketterijen*, II, xxii, 5). Johannes is dus waarschijnlijk gestorven rond het jaar 99 of 100 na Christus. Zijn boek is echter geschreven tijdens zijn ballingschap op Patmos, dat wil zeggen tussen 93 en 96 na Christus.

De dag des Heren

Johannes kreeg blijkbaar de opdracht om het boek Openbaring te schrijven toen hij op Patmos was. [Openb. 1:10, 11](#) zegt,

¹⁰ Ik was in de Geest op de dag des Heren, en ik hoorde achter mij een luide stem als van een bazuin,¹¹ die zei: "Schrijf in een boek wat je ziet, en stuur het naar de zeven gemeenten: naar Efeze en naar Smyrna en naar Pergamum en naar Thyatira en naar Sardis en naar Filadelfia en naar Laodicea."

Er zijn verschillende meningen over de betekenis van "de dag des Heren". Sommigen beweren dat het het equivalent is van [Jesaja 13:6](#) en [9](#),

⁶ Klaag, want de dag des Heren is nabij! Het zal komen als vernietiging van de Almachtige.

⁹ Zie, de dag des Heren komt, wreed, met woede en brandende woede, om het land tot een verwoesting te maken, en Hij zal de zondaars ervan uitroeien.

In Joël 1:15 klinkt dezelfde bittere waarschuwing:

¹⁵ Wee de dag! Want de dag van de Heer is nabij, en het zal komen als vernietiging van de Almachtige.

Dezelfde terminologie wordt gebruikt voor de sabbatdag in **Jesaja 58:13**,

¹³ Indien gij vanwege de sabbat uw voet afkeert van het doen van uw eigen genoeg op Mijn heilige dag, en de sabbat een verrukking noemt, de heilige dag des Heren eert, en deze zult eren, afzien van uw eigen wegen, van het zoeken van uw eigen genoeg, en het spreken van uw eigen woorden....

De vraag is hoe Johannes de term gebruikte in **Openb. 1:10**. Werd Johannes werkelijk in de Geest opgenomen naar een plaats in de toekomst waar hij de *verwoestende* gebeurtenissen aan het einde van het tijdperk zag? Of was Johannes "in de Geest" in de zin van bewogen en geïnspireerd door de Heilige Geest bij het horen van een bepaalde boodschap op een dag die gewoonlijk "de dag des Heren" wordt genoemd?

Johannes legt zichzelf niet uit, en de details die hij geeft zijn onvoldoende om aanspraak te maken op zijn betekenis. Beide visies hebben Hebreeuwse wortels, dus we kunnen dat bewijs niet aanvoeren om een van beide te bewijzen. Het komt er echt op aan deze term te zien in de context van wat Johannes destijds schreef. Hij ontving deze openbaringsboodschap aan de zeven gemeenten op de dag des Heren. De eigenlijke boodschap staat in Openbaring 2, 3.

Deze boodschap heeft niets te maken met de "dag des Heren" waarin we "verwoesting" zien (**Jesaja 13:6**). Het heeft niets te maken met de verwoesting van het land (**Jesaja 13:9**). Het heeft niets te maken met de volken die verzameld worden voor het oordeel in "het dal van de beslissing" (**Joël 3:14**). Er is geen duisternis en somberheid zoals we zien in **Amos 5:20**. Met andere woorden, geen van de vernietigende kenmerken van de "dag des Heren" worden gezien in de boodschap aan de zeven gemeenten. Alleen als we de verwoesting in de laatste hoofdstukken van het boek opnemen, kunnen we de "dag des Heren" mogelijk identificeren met zo'n goddelijk oordeel over de aarde.

Het lijkt waarschijnlijker dat "de dag des Heren" in verband moet worden gebracht met de sabbat in [Jesaja 58:13](#). Meer in het bijzonder is het de ware sabbat, die (zegt Jesaja) inhoudt dat we alleen doen wat we onze Vader zien doen en spreken wat we onze Vader horen zeggen. Het gaat erom niet onze eigen werken te doen, maar alleen Gods werken.

Dit is *Gods rust*.

[Heb. 4:9, 10](#) geeft commentaar op [Jesaja 58:13](#) door te zeggen,

⁹ Er blijft dus een sabbatrust voor het volk van God. ¹⁰ Want wie zijn rust is binnengegaan, heeft zelf ook gerust van zijn werken, zoals God van de zijne.

Bovendien spreekt het Nieuwe Testament anders over "de dag des Heren" dan over "de dag des Heren". Paulus schrijft vaak over "de dag des Heren" ([1 Kor. 5:5](#); [1 Thess. 5:2](#); [2 Thess. 2:2](#)). Lucas spreekt erover in [Handelingen 2:20](#). Petrus noemt het in [2 Petrus 3:10](#). In alle gevallen is het een verwijzing naar dezelfde "dag des Heren" (*hemera tou Kuriou*) als in Jesaja, Joël en de andere profeten. In alle gevallen zetten de schrijvers van het Nieuwe Testament de vernietiging en het oordeel over de naties uiteen zoals we dat zien in de profetieën van het Oude Testament.

Maar wanneer Johannes "de dag des Heren" noemt, is de woordvolgorde anders, en de boodschap is totaal anders. Het is geen waarschuwing aan de naties, maar een rapport aan de zeven gemeenten.

De dag van de keizer: *Kuriakos*

Rick Renner vertelt ons dat *kuriakos* de term was voor de dag van de keizer in het Romeinse Rijk. In zijn boek, [A Light in Darkness, Seven Messages to the Seven Churches](#), Vol. 1, p. 41, schrijft hij,

"De uitdrukking 'de dag des Heren' is een vertaling van het Griekse woord kuriakos, een specifiek woord dat vooral werd gebruikt om de dag van de keizer aan te duiden. Uit oude inscripties is gebleken dat het woord kuriakos een algemeen woord was voor alles wat keizerlijk was en dat de eerste dag van elke maand werd aangewezen als keizerlijke dag waarop de heersende keizer speciaal werd gevierd. Die dag werd kuriakos of dag van de keizer genoemd.

"Dit betekent dat Jezus Christus ervoor koos zich [aan Johannes, de balling op Patmos] te openbaren als de Koning der koningen en Heer der heren op dezelfde

dag dat het hele Romeinse Rijk speciaal de vermeende goddelijkheid van de goddeloze keizer Domitianus vierde. Het moet Johannes hebben getroffen dat op dezelfde dag dat de hele wereld een frauduleuze, kwaadaardige menselijke heerser aanbad, de ware Heerser naar de verlaten plaats stapte waar Johannes was verbannen en zich in al zijn glorie aan hem openbaarde."

Renner zegt dat de openbaring van Johannes werd gegeven op de dag van de keizer, de eerste dag van elk van de Romeinse maanden. Er is één kans op zeven dat dit ook op een zondag viel. We kunnen het niet met zekerheid zeggen, maar Renner maakt duidelijk dat "de dag des Heren" een term was die de christenen voor hun eigen gebruik en toepassing hebben gepretendeerd. Met andere woorden, de vroege kerk gebruikte de term niet om de vergoddelijkte Romeinse keizer te eren, maar om Jezus Christus te eren als Koning der koningen en Heer der heren (**Openb. 19:16**).

Kerkelijk gebruik van de term

Binnen een generatie na Johannes' publicatie van het boek Openbaring gebruikten de kerken zijn terminologie en pasten zij "de dag des Heren" toe op hun nieuwe sabbat, dat wil zeggen de zondag, of "de eerste dag van de week".

Ignatius van Antiochië bijvoorbeeld, die tientallen jaren onder Johannes' bediening stond en Johannes slechts ongeveer tien jaar overleefde, schreef in een brief aan de Magnesiërs het volgende,

"Laat ons dan niet langer de sabbat houden op de joodse wijze, en ons verheugen in dagen van ledigheid... Maar laat ieder van u de sabbat houden op een geestelijke wijze, zich verheugend in meditatie over de wet.... En na de inachtneming van de sabbat, laat iedere vriend van Christus de dag des Heren houden als een feestdag, de opstandingsdag, de koningin en voornaamste van alle dagen [van de week]." (Ante-Nicene Vaders, deel 1, blz. 62, 63)

In een andere brief schrijft Ignatius aan de Trallianen,

"Op de dag van de voorbereiding, dus op het derde uur, ontving Hij het doodvonnis van Pilatus, omdat de Vader dat toestond; op het zesde uur werd Hij gekruisigd; op het negende uur gaf Hij de geest en voor zonsondergang werd Hij begraven. Tijdens de sabbat bleef Hij onder de aarde in het graf waarin Jozef van Arimathea Hem had gelegd. Bij het aanbreken van de dag des Heren stond Hij op uit de dood,

naar wat door Hemzelf gesproken was... De dag van de voorbereiding omvat dus de passie; de sabbat omvat de begrafenis; de dag des Heren bevat de opstanding." (Ante-Nicene Vaders, deel 1, blz. 70)

Hij noemt "de dag des Heren" de dag van Christus' opstanding. Het is niet precies bekend wanneer hij deze brief schreef, maar ze werden geschreven lang voordat hij zijn martelaarschap naderde in 113 na Christus. Het is zeer waarschijnlijk dat hij ze schreef terwijl Johannes (zijn mentor) nog leefde, dat wil zeggen vóór 100 na Christus.

Ignatius was een kind van ongeveer drie jaar oud toen hij een van de 500 getuigen was van de opstanding van Christus. Hij kende Johannes al tientallen jaren persoonlijk, want hij en Polycarpus waren discipelen van Johannes. Het is dus hoogst onwaarschijnlijk dat Ignatius "de dag des Heren" zou hebben gedefinieerd op een manier die Johannes zou hebben afgekeurd.

Mijn conclusie is dus dat "de dag des Heren" niet hetzelfde is als "de dag des Heren". De zinnen lijken op elkaar, maar hun gebruik is totaal verschillend. De "dag des Heren" in het Oude Testament wist niets van de Romeinse keizer, maar behandelde de uitdrukking als een waarschuwing voor een naderend oordeel. Het Nieuwe Testament en de vroege kerk gebruikten "de dag des Heren" ter ere van de eerste dag van de week waarop de Heer Jezus (de christelijke koning/keizer) uit de dood werd opgewekt.

Vroege kerkelijke bijeenkomsten op zondag

In **Handelingen 20:7** kwam Paulus bijeen om "*brood te breken*" met de gelovigen "*op de eerste dag van de week*". Dit suggereert dat dit de normale dag was waarop zij deelnamen aan de communie. In **1 Kor. 16:2** vertelde Paulus de gemeente om op de eerste dag van de week bijdragen opzij te zetten. Sommigen beweren dat dit niets betekent, maar het ondersteunt wel het idee dat de gelovigen op die dag samenkwamen en dat er ook offers werden ingezameld. In ieder geval noemt Paulus nooit de tweede of derde dag van de week.

De *Didache*, of "Leer" (van de Apostelen), wordt al in 65 na Christus gedateerd, maar sommigen plaatsen hem aan het eind van de eerste eeuw of het begin van de tweede eeuw. Het is een van de vroegste kerkelijke documenten buiten het Nieuwe Testament zelf. In hoofdstuk 14 staat,

"Op de dag des Heren, komt bijeen en breekt het brood en dankt en voegt de biecht bij uw zonden, opdat uw offer zuiver zal zijn."

Dit lijkt te impliceren dat wat de gewone cultuur de "dag des Heren" noemde (hun "zondag" of "dag van de zon") door de christenen in hun eigen zondagse bijeenkomsten werd voorgetrokken. Daarom is het niet langer de "dag des Heren" van de Romeinen, maar de "dag des Heren" van onze eigen Heer. Met andere woorden, de Romeinen en de christenen noemden dezelfde dag de "dag des Heren", maar om heel verschillende redenen. De Romeinen eerden de zon, terwijl de christenen Jezus Christus eerden, de Zon der gerechtigheid, die was opgestaan met genezing in zijn vleugels ([Mal. 4:2](#)).

Uit de eerder geciteerde *Didache* weten we dat "de dag des Heren" een term was die meer dan twee decennia voor Johannes sprak over "de dag des Heren" in [Openb. 1:10](#). We weten ook dat de vroege Kerk de term niet gebruikte om de keizer te eren, maar om Jezus Christus te eren als Koning der koningen en Heer der heren.

In het midden van de tweede eeuw schreef Justin Martyr over de kerkelijke praktijk alsof het normaal was dat de kerk op zondag bijeenkwam:

"En op de dag die zondag heet, verzamelen allen die in de steden of op het platteland wonen zich op één plaats en worden de memoires van de apostelen of de geschriften van de profeten gelezen, zolang de tijd het toelaat." (Ante-Nicene Vaders, deel 1, blz. 186)

Opnieuw informeert hij ons over de gangbare praktijk in zijn tijd, zeggende,

"Maar de zondag is de dag waarop wij allen onze gemeenschappelijke vergadering houden, omdat het de eerste dag is waarop God, na een verandering in de duisternis en de materie te hebben aangebracht, de wereld heeft gemaakt; en Jezus Christus, onze Verlosser, is op dezelfde dag opgestaan uit de dood. Want Hij werd gekruisigd op de dag vóór die van Saturnus [zaterdag]; en op de dag na die van Saturnus, de dag van de zon, nadat Hij aan zijn apostelen en discipelen was verschenen, leerde Hij hun deze dingen, die ik u ook ter overweging heb voorgelegd." (Ante-Nicene Vaders, deel 1, blz. 186)

Men kan natuurlijk betogen dat Ignatius, Justinus en alle andere kerkleiders die in deze periode schreven, zich vergisten in hun visie op het samenkomen op zondag.

Sommigen presenteren hun geschriften zelfs als bewijs van afvalligheid of afgoderij. Hun geschriften belasteren zou echter ook Johannes zelf ondermijnen, want Ignatius schreef onder zijn voogdij. Er is geen bewijs dat Johannes een poging deed om zijn visie te corrigeren of de gangbare praktijk van samenkomen op zondag te veranderen.

Het lijkt niet waarschijnlijk dat Ignatius zich zou vergissen, aangezien hij al lang een discipel van Johannes was. Johannes veroordeelt ook geen van de zeven gemeenten voor het samenkomen op zondag, maar vertelt ons dat hij in de Geest was "op de dag des Heren". Hij gebruikte de term die in zijn tijd gebruikelijk was voor de zondag, of de eerste dag van de week.

In de geschriften van de vroege kerk staan veel van dit soort verwijzingen, en er zijn geen geschriften die hun praktijk afkeuren. Wanneer de Roomse kerk beweert de dag van zaterdag in zondag te hebben veranderd, bedoelen zij dus niet dat een paus uit de vierde eeuw deze verandering heeft doorgevoerd. Zij bedoelen dat de apostelen de dag hebben veranderd, waarbij zij natuurlijk beweren dat Petrus hun eerste paus was. Dit is slechts een halve waarheid, zoals we weten, want er is geen bewijs dat Petrus zelf besloot de zondag als dag van aanbidding in te voeren of dat hij de andere apostelen vertelde wat ze moesten doen. In feite is het Johannes die spreekt over "de dag des Heren", niet Petrus.

Verder maakt Petrus' bediening van "de besnedenen", samen met zijn neiging om de Joodse christenen te sussen ([Gal. 2:11](#)) het zeer *onwaarschijnlijk* dat Petrus verantwoordelijk was voor het instellen van deze verandering.

Anderen beweren dat de Romeinse keizer Constantijn de dag veranderde met een edict van 7 maart 321 na Christus. Het *legaliseerde* alleen de dag waarop de kerk al eeuwen vergaderde. Zijn decreet luidde:

"Alle rechters, de inwoners van steden en degenen die betrokken zijn bij de bezigheden van alle beroepen zullen rusten op de eerbiedwaardige dag van de zon. De boeren zullen echter vrij en ongehinderd het veld bewerken, omdat het vaak voorkomt dat geen andere dag zo geschikt is om koren te zaaien of wijnstokken te planten, opdat de mensen niet op het kritieke moment de goederen verliezen die hun door de voorzienigheid van de hemel zijn geschonken."

Constantijns lijfwachten vereerden hem, zegt Eusebius, niet omdat hij de heidense "dag van de zon" eerde, maar omdat hij zijn christelijke soldaten toestond de dag te eren door op zondag naar een christelijke kerk te gaan.

In 306, tijdens de Diocletiaanse vervolging, werd in Spanje een synode van Elvira gehouden om een kerkelijke uitspraak te doen over de termijn waarbinnen een christen op zondag ter kerke moest verschijnen. Christenen die driemaal achtereenvolgens de kerk oversloegen werden met excommunicatie bedreigd. Deze uitspraak werd later uitgebreid en opgenomen in het Romeinse recht door Justinianus in de zesde eeuw, toen burgerlijke wetten dreigden met wettelijke straffen voor het niet bezoeken van de kerk. Het kerkelijk recht verbood toen landbouwarbeid, rechtszittingen en openbare vergaderingen, de jacht en de handel, en beperkte ook het reizen op zondag.

Het edict van Constantijn in 321 na Christus scheidt dus weinig of geen precedent voor het latere canonieke recht.

Dus de bewering dat Constantijn de christenen - of wie dan ook - dwong op zondag te aanbidden is ongegrond. Er zijn genoeg vroege kerkelijke geschriften - al in de tijd van de apostel Johannes (in het geval van Ignatius) - waaruit blijkt dat zij op zondag samenkwamen, die zij "de dag des Heren" noemden.

Hoofdstuk 9

De Zoon des Mensen

De stem die Johannes op de dag des Heren hoorde, zei hem een boek te schrijven voor de zeven gemeenten, waarin hij vertelde wat hij had gezien. Maar voordat Johannes deze boodschap begon op te schrijven, observeerde hij zijn omgeving en draaide zich om om te zien wie er tot hem sprak.

De stem uit de tempel

Openbaring 1:12, 13 zegt,

¹² En ik keerde mij om om de stem te zien die met mij sprak. En toen ik mij omdraaide, zag ik zeven gouden kandelaren.¹³ en in het midden van de kandelaren stond iemand als een mensenzoon, gekleed in een gewaad dat tot aan de voeten reikte, en over zijn borst omgord met een gouden gordel.

Dit was dus een visioen van de tempel in de hemel met de stem van God die uit de tempel - het hemelse heiligdom - spreekt. Hierover lezen we in **Hebr. 9:11**,

¹¹ Maar toen Christus verscheen als hogepriester van het goede dat komen gaat, trad Hij binnen door de grotere en volmaaktere tabernakel, niet met handen gemaakt, dat wil zeggen, niet van deze schepping.

De verrezen, verheerlijkte Christus sprak niet vanuit het Heilige der Heiligen, zoals men zou verwachten, maar vanuit het midden van de kandelaren in het Heilige.

Kennelijk moesten deze zeven kandelaren de zeven gemeenten voorstellen.

Johannes spreekt in het boek Openbaring zeven keer over de kandelaren (**Openb. 1:12, 13, 20** (tweemaal); **Openb. 2:1, 5; 11:4**), als om de zeven gemeenten te benadrukken.

Aangezien de Geest op de Pinksterdag aan de gemeente was gegeven, vinden we Christus in het midden van de gemeente. De kerk vervult dus de rol van het priesterschap, want alleen priesters mochten het Heilige binnengaan. Dit suggereert dat alle ware gelovigen geacht worden priesters *te zijn*, en niet slechts priesters over zich te *hebben*.

Christus wordt beschreven als verschijnend in de gedaante "*als een mensenzoon*", dat wil zeggen in menselijke gedaante, bekleed als de grote Hogepriester van de orde van Melchizedek. Natuurlijk had de term "mensenzoon" een grote profetische betekenis, want dit is de term die gebruikt wordt om degene te beschrijven die naar de Oude der Dagen komt in **Dan. 7:13** om de heerschappij over de aarde te ontvangen. Hij kon in de hemel heersen als de Zoon van God, maar omdat de mens in **Gen. 1:26-28** heerschappij over de aarde kreeg, moest Hij een mensenzoon worden om over de aarde te heersen. Hij moest de laatste Adam zijn, volledig naar het beeld en de gelijkenis van God, een volmaakt beeld en afspiegeling van de Vader, om het recht op heerschappij te ontvangen.

Hebreeën 8:1, 2 zegt,

¹ Het voornaamste punt in wat gezegd is, is dit: wij hebben zo'n hogepriester, die heeft plaatsgenomen aan de rechterhand van de troon van de Majesteit in de hemelen,² een bedienaar in het heiligdom, en in de ware tabernakel, die de Heer heeft opgericht, niet de mens.

Johannes zelf kwam (via zijn moeder) uit een familie van priesters, zoals ik heb uitgelegd in [Dr. Lucas: Healing the Breaches, Boek 8, hoofdstuk 9](#). Vandaar dat Kajafas Johannes persoonlijk kende ([Johannes 18:15](#)), en tijdens Jezus' proces kon Johannes met de portier praten om Petrus toegang te verlenen tot de binnenplaats waar het proces werd gehouden. Tegen het einde van de tweede eeuw schreef Polycrates,

"Weer is er Johannes, die achterover leunde op de borst van de Heer, en die priester werd met een mijter [petalon], martelaar en leraar; ook hij slaapt in Efeze."
[geciteerd door Eusebius in Eccl. Hist., III, 31].

Johannes' verbinding met de Aäronitische priesters schijnt hem zelfs in de kerk van Efeze en misschien in alle kerken van Azië een priesterlijke persoonlijkheid te hebben gegeven.

De mantel en sjerp

Het kleed van Aäron, de eerste hogepriester van de oude orde, was blauw ([Exodus 28:31](#)). Johannes vertelt ons niet de kleur van het kleed van Christus in de tabernakel van de hemel, maar we mogen aannemen dat het ook blauw was, als voorstelling van de wet, de hemel en het rijk van de geest. Bedenk dat Paulus in [Rom. 7:14](#) zei: "de wet is geestelijk." Daarom wordt zij voorgesteld door het "blauwe koord" ([Num. 15:38](#)), dat de mensen moest herinneren aan "alle geboden van de Heer" ([Num. 15:39](#)). De hogepriester moest de belichaming zijn van de volledige en exacte bedoeling van de wet van God.

De sjerp van Aaron werd beschreven in [Exodus 39:29](#),

²⁹ en de sjerp van fijn getweernd linnen, en blauw en purper en scharlaken, het werk van de wever, zoals de Here aan Mozes geboden had [in [Exodus 28:39](#)].

De sjerp (riem, gordel) was veelkleurig, van linnen ("rechtvaardige daden der heiligen," [Openb. 19:8](#)), blauw (geestelijke wet), purper (heerschappij) en scharlaken (verlossing). Ongebruikelijke nadruk wordt gelegd op het feit dat het

door een "wever" moest worden gedaan om alle kleuren te integreren en als één geheel te verenigen.

Niettemin, in **Openb. 1:13** vinden we Christus "*omgord over zijn borst met een gouden gordel*." Goud vertegenwoordigt de goddelijke natuur. In de constructie van de Ark van het Verbond, die gemaakt was van hout bedekt met goud, is het profetische beeld van de menselijke natuur bedekt met de goddelijke natuur. Het was een beeld van Christus als Mensenzoon en Zoon van God.

De oude hogepriester droeg een geweven sjerp met vele kleuren, maar Christus draagt een gouden sjerp. Zijn goddelijke natuur overtroeft alle andere kleuren, want het was vanwege zijn goddelijke natuur, gegeven door de maagdelijke geboorte, dat het doel en de profetieën van de andere kleuren hun vervulling vonden.

Het witte haar

Openbaring 1:14 zegt,

14 En Zijn hoofd en Zijn haar waren wit als witte wol, als sneeuw, en Zijn ogen waren als een vuurvlam.

Christus wordt hier beschreven in soortgelijke bewoordingen als de Oude der Dagen in **Dan. 7:9**: "*Zijn gewaad was als witte sneeuw en het haar van zijn hoofd als zuivere wol*." De fysieke beschrijving heeft een geestelijke betekenis en doel, want de wet zegt in **Lev. 19:32**,

32 Gij zult opstaan voor de grijsaards [Seybah, ouderdom], en de bejaarden eren, en gij zult uw God vereren; Ik ben de Heer.

Deze wet voorspelde dat mensen uit de dood zullen opstaan als de Oude der Dagen komt. Dus in Daniël 7 zien we de doden opstaan om bij het laatste oordeel voor de Oude der Dagen te staan. **Dan. 7:13** vertelt ons dat de Zoon des mensen "*opging naar de Oude der Dagen en voor Hem werd voorgesteld*." Hij vertelt ons ook dat de Oude van dagen wit haar had, maar hij geeft geen fysieke beschrijving van de Mensenzoon.

Johannes moet ons nog vertellen dat de Mensenzoon ook wit haar had. Dezelfde eerbied die aan de Oude van dagen werd toegekend, wordt dus ook aan de Mensenzoon betoond. Het identificeert Christus ook als de Rechter van de aarde, zoals Jezus zei in **Johannes 5:26, 27**,

²⁶ Want zoals de Vader het leven in Zichzelf heeft, zo heeft Hij ook aan de Zoon het leven in Zichzelf gegeven,²⁷ en Hij heeft Hem gezag gegeven om het oordeel uit te voeren, omdat Hij de Mensenzoon is.

Jezus sprak toen over de opstanding in [Johannes 5:28, 29](#),

²⁸ Verwondert u hier niet over, want er komt een uur waarin allen die in de graven zijn Zijn stem zullen horen,²⁹ en tevoorschijn zullen komen; zij die de goede daden hebben verricht tot een opstanding ten leven, zij die de slechte daden hebben verricht tot een opstanding ten oordeel.

Het is ook belangrijk op te merken dat de opstanding, het opstaan voor de Ene met het witte haar, geen verzoek of suggestie was. Onder het Oude Verbond zijn de geboden slechts geboden die door de wil van de mens moeten worden gehoorzaamd. Onder het Nieuwe Verbond oefent God zijn soevereine recht uit als Schepper. Daarom zijn de wetten profetieën en beloften die worden uitgevoerd of afgedwongen door de wil van God alleen.

Daarom eist het Oude Verbond dat de mensen opstaan bij de aanwezigheid van een oude man - en de mensen kunnen al dan niet gehoorzamen. Het Nieuwe Verbond legt de beslissing echter niet in de handen van de mensen, maar alleen in die van God. Om deze reden, wanneer de doden worden opgewekt, is het niet door hun keuze. Zij worden opgeroepen, gearresteerd en met geweld naar de Grote Witte Troon gebracht voor het oordeel.

Meer nog, de wet zegt dat zij "*de ouden moeten eren, en gij zult uw God eren.*"

Terwijl dit een gebod was onder het Oude Verbond, dat de mensen konden gehoorzamen of niet gehoorzamen, was het een vaststelling van een feit (een belofte) onder het Nieuwe Verbond. Met andere woorden, deze wet vertelt ons niet wat mensen *mogen* doen, maar wat alle mensen ZULLEN DOEN bij het Grote Witte Troon oordeel.

Dit komt overeen met [Jesaja 45:23, 24](#),

²³ Ik heb bij Mijzelf gezworen, het woord is uit Mijn mond gegaan in gerechtigheid en zal niet terugkeren, dat voor Mij elke knie zich zal buigen, elke tong trouw zal zweren. ²⁴ Zij zullen van Mij zeggen: "Alleen in de Heer zijn gerechtigheid en kracht..."

Wij zien dus dat bij de Grote Witte Troon alle mensen, ook zij die in ongeloof hebben geleefd en gestorven zijn, "*trouw zullen zweren*" aan Christus en Hem zullen "*eren*" en "*vereren*" zoals de wet zegt. Natuurlijk moeten zij nog steeds de discipline van de vuurdoop ondergaan om tot geestelijke volwassenheid te groeien. Maar uiteindelijk, bij het scheppingsjubileum, zullen zij allen volledig in hun erfenis in Christus komen, wanneer God "*alles in allen*" wordt ([1 Kor. 15:28](#)).

Ogen als een vuurvlam

Aan het einde van **Openb. 1:14** zegt Johannes over de Spreker: "*Zijn ogen waren als een vuurvlam.*" Dit wordt aan het eind van het boek herhaald in **Openb. 19:12** waar we de verheerlijkte Christus opnieuw op een dergelijke manier beschreven zien. De vensters van de ziel stellen ons in staat in Zijn wezen te gluren. **Deut. 4:24** zegt,

²⁴ Want de Heer uw God is een verterend vuur, een jaloerse God.

Zoals we binnenkort zullen zien in **Openb. 1:16** "*uit zijn mond kwam een scherp tweesnijdend zwaard.*" Het Hebreeuwse idioom vergelijkt de tong (en het woord) met een zwaard. In feite betekent het Hebreeuwse woord *labbah* zowel een vlam als de punt van een wapen, zoals een zwaard of een speer.

Heb. 1:7 zegt ook dat God "*zijn engelen tot winden maakt, en zijn dienaren tot een vuurvlam.*" Het woord van God is in zijn engelen, en wordt weerspiegeld in de naam van de engel. Vandaar dat een engel wordt afgebeeld als een vlam, of de punt van het zwaard, dat het woord van God is dat uit de mond van Christus komt.

Zeven Ogen

De ogen van Christus worden genoemd in **Zach. 4:10** "*de ogen van de Heer die heen en weer gaan over de hele aarde.*" Dit komt in de context van de "steen" die voor Jozua (Jesjoea) werd geplaatst in **Zach. 3:9**. Op deze steen staan "zeven ogen", die ook dezelfde lijken te zijn als de zeven lampen op de kandelaar in de tempel (**Zach. 4:2**).

Het is ingewikkeld, maar het is waarschijnlijk dat deze "steen" dezelfde is als het stenen koninkrijk dat in **Daniël 2:35** ontstaat en dat voorbestemd is om de hele aarde te vullen. Als de zeven kandelaren de zeven gemeenten in Openbaring 2 en 3 voorstellen, dan is het duidelijk dat de kerk geacht wordt de zeven lichten ("ogen") te hebben om haar verantwoordelijkheid onder God uit te voeren. De kerk schoot natuurlijk ver tekort, maar de overwinnaars binnen de kerk hebben niet gefaald. Door in overeenstemming te zijn met Christus en het goddelijke plan, zien de overwinnaars de wereld door zijn ogen. Terwijl zij de engelen opnemen die hun roeping bepalen, worden zij het levende woord door in hun leven het woord te manifesteren dat in hun engelen is.

De ogen van de verheerlijkte Christus zijn dus een vlam van vuur, en stellen de engelen voor die vanuit Hem de aarde worden ingestuurd met het woord van God. Die engelen worden de ogen van God op aarde. Zeven zijn specifiek toegewezen aan de zeven gemeenten, waarvan de overwinnaars het levende woord worden en zo de hemel op aarde brengen. Omdat zij in Christus zijn, zijn zij het stenen koninkrijk dat zonder handen uit de berg is gehouwen, en dat uiteindelijk de hele aarde vervult.

Het Hebreeuwse concept van *ogen* is deels gebaseerd op de zestiende letter van hun alfabet, *ayin*, die oorspronkelijk werd geschreven in de vorm van een oog. De *ayin* heeft een numerieke waarde van 70. Zeven ogen stellen 7 x 70 voor, ofwel 490, wat een zeer geladen profetisch getal is in de openbaring van Daniëls zeventig weken. Toegepast op tijdscycli, zijn de zeven ogen (7 x 70) hetzelfde als tien Jubeljaarcycli (49 x 10).

Daarom lijkt het erop dat een van de doelen van de zeven ogen die op aarde rondzwerven is om toezicht te houden op het goddelijke plan en ervoor te zorgen dat gebeurtenissen op de afgesproken tijdstippen plaatsvinden volgens de wil van God. We moeten ook in gedachten houden dat de *ayin* de zestiende letter van het Hebreeuwse alfabet is, omdat zestien het bijbelse getal van de Liefde is. Liefde vormt de achtergrond van het hele plan en de wil van God, en al het oordeel komt voort uit Zijn hart van Liefde. Daarom is het goddelijk oordeel, hoewel vaak streng, uiteindelijk corrigerend en bedoeld voor het uiteindelijke welzijn van de zondaar.

Zijn bronzen voeten

Openbaring 1:15 gaat verder,

¹⁵ en Zijn voeten waren als brandend brons, wanneer het in een oven is gegloeid, en Zijn stem was als het geluid van vele wateren.

David schreef in **Psalm 8:6**: "*Gij hebt alles onder zijn voeten gelegd.*" Hij schreef deze psalm na het doden van Goliath. Dit wordt in het Nieuwe Testament geciteerd en op Christus toegepast in **Hebr. 2:8**, **1 Kor. 15:27**, en **Ef. 1:22**. Het is duidelijk dat Christus zijn vijanden (uitgebeeld door Goliath) onderwerpt door oordeel. Daarom zijn Zijn voeten afgebeeld als gesmolten brons, want brons is in de Schrift het metaal van het goddelijk oordeel. Het koperen altaar in de voorhof van de tabernakel en de tempel is de plaats waar de zonde wordt geoordeeld door middel van een offer.

Tegelijkertijd moeten we dit afwegen tegen het feit dat God ook zijn vijanden onderwerpt door de kracht van de liefde, wat blijkt uit zijn bereidheid om voor zijn vijanden te sterven (**Rom. 5:6-10**). Daarom werden alle dieren, die typen en schaduwen van Christus waren, aan God geofferd om te betalen voor de zonden van het volk. Het beeldt het goddelijk oordeel uit als vurig brons dat gemotiveerd wordt door liefde, die Zijn natuur is. Met andere woorden, het goddelijk oordeel was niet bedoeld om definitief te vernietigen, maar om alle dingen onder Zijn voeten te leggen, zodat God "*alles in allen*" kan zijn (**1 Kor. 15:28**).

Onder het Oude Verbond, dat Paulus in **2 Kor. 3:7** "*de bediening van de dood*" noemt, stierven de mensen door het fysieke zwaard. Door het fysieke zwaard werd ook Kanaän veroverd. Maar onder het Nieuwe Verbond, dat "*de bediening van de Geest*" is (**2 Kor. 3:8**), hebben de gelovigen "*het zwaard van de Geest*" gekregen (**Ef. 6:17**). Dit wapen is "*scherper dan enig tweesnijdend zwaard*" (**Hebr. 4:12**). Dit geestelijk zwaard is het woord van God zelf, dat de macht heeft om ziel en geest te scheiden en "*de gedachten en bedoelingen van het hart te oordelen*".

Het is belangrijk te begrijpen dat de oordelen van God onder het Nieuwe Verbond *niet* worden uitgesproken om het grootste deel van de mensheid te vernietigen, maar om een manier te vinden om hen op te nemen in het Koninkrijk van God. Zij moeten onder de voeten van Christus worden geplaatst, dat wil zeggen onder Zijn gezag. Hij volbracht dit door Zijn dood aan het kruis, afgebeeld in de offers op het koperen altaar. Hoewel de zonde van de wereld enorm was, was Zijn leven en bloed veel meer waard dan alle schuld van de mensheid in de geschiedenis. Hij had dus de middelen om zelf de straf te betalen voor de zonde van de wereld, en Hij hield genoeg van Zijn schepping om met Zijn leven te betalen.

De Zeven Sterren

Openbaring 1:16 eindigt Johannes' beschrijving van de Sprekende:

¹⁶ En in Zijn rechterhand hield Hij zeven sterren; en uit Zijn mond kwam een scherp tweesnijdend zwaard; en Zijn gezicht was als de zon die schijnt in haar kracht.

De verklaring voor de zeven sterren wordt later in vers 20 gegeven: "*de zeven sterren zijn de engelen van de zeven gemeenten.*" De zeven sterren zijn de Pleiaden, aan de hemel afgebeeld als de Zeven Zusters, die ook de zeven gemeenten zijn in het boek Openbaring.

In Prof. E. Raymond Capt's boek, The Glory of the Stars, schrijft hij op pagina 101,

"In de nek van Stier bevindt zich een andere sterrenhoop die de 'Pleiaden' (de Zeven Zusters) wordt genoemd. Het woord betekent 'de samenkomst van de rechters' of 'heersers'. De helderste ster in deze groep is 'Al Cyone' (Arabisch), wat 'het centrum' betekent. Sommige vooraanstaande astronomen geloven dat het het centrum van het universum is. Blijkbaar werd dat bedoeld toen Job aan God werd gevraagd: 'Kunt gij de zoete invloeden van de Pleiaden binden?' ([Job 38:31](#))."

Door de zeven kerken te identificeren met de Plejaden, zoals Johannes doet, zien we dat de Kerk genoemd wordt als "de gemeente van de rechters", dat wil zeggen een jury. De Kerk is de "gemeente", in plaats van een organisatiestructuur. Het Oudtestamentische woord *kahal*, wordt in het Grieks van het Nieuwe Testament vertaald als *ecclesia* ([Heb. 2:12](#)), dat in het Engels vertaald wordt als "Church". De Kerk in de woestijn onder Mozes ([Handelingen 7:38](#)) was niet de organisatie of de tabernakel; het was de gemeente. De Kerk is *de gemeente* die naar het gebouw gaat, *niet het gebouw* waar de mensen samenkomen.

Sommige astronomen denken dat de Plejaden zich in het centrum van het heelal bevinden. De Plejaden zouden ook de troon van God zijn. Het is dus interessant dat de Kerk - dat wil zeggen de gemeente - wordt geroepen om te regeren in Zijn troon, die het centrum van alle dingen is. [Openb. 2:1](#) zegt dat de zeven sterren "*in zijn rechterhand*" zijn, zoals Paulus zegt in [Ef. 1:20](#) dat Christus is opgewekt om te zitten aan de rechterhand van de Vader.

De "rechterhand" betekent macht, gezag, heerschappij. In dit geval heeft het een dubbele betekenis. Ten eerste heeft Christus macht over de zeven gemeenten, want Hij is het Hoofd en heeft voorrang over allen. Ten tweede krijgt de Kerk zelf gezag, gezien hun positie in Hem en onder Hem. Hun gezag is eenvoudigweg een uitbreiding van Christus' eigen macht. **Zijn gezicht**

In zijn beschrijving bewaarde Johannes het beste voor het laatst. "*Zijn gezicht was als de zon die schijnt in haar kracht*" ([Openb. 1:16](#)).

Van het gezicht van Christus wordt gezegd dat het straalt als de middagzon. Hier ziet Johannes Christus volledig ontsluitend, de heerlijkheid van de Vader vertonend zoals de drie discipelen die zagen bij Zijn gedaanteverandering op de berg. Dat verhaal staat in [Matt. 17:2](#), waar staat,

² En Hij werd voor hen getransfigureerd; en Zijn gezicht straalde als de zon en Zijn klederen werden wit als het licht.

Deze manifestatie was op zijn beurt een nieuwtestamentische parallel met de transfiguratie van Mozes toen ook hij "op de berg" was. Wij lezen daarover in Exodus 34.

De Gedaanteverandering van Mozes

Mozes ging de berg op, waar God hem op zijn zesde beklimming de tien geboden in steen gaf. Daar had het volk echter een gouden kalf gebouwd om te aanbidden. Toen Mozes na veertig dagen terugkeerde en zag wat het volk had gedaan, brak hij de tafelen der wet ([Exodus 32:19](#)).

Daarna steeg hij op zijn zevende reis op om voor het volk te bemiddelen ([Exodus 32:21](#)). God vertelde hem dat Hij Israël niet langer persoonlijk zou leiden, maar dat een engel hen zou leiden. Daarna maakte Mozes zijn achtste en laatste beklimming van de berg, zoals opgetekend in [Exodus 34:4](#). God sloot toen opnieuw een verbond met Mozes en Israël in vers 10,

¹⁰ Toen zei God: Zie, Ik ga een verbond sluiten. Voor het aangezicht van heel uw volk zal Ik wonderen verrichten, die op heel de aarde, noch onder een van de volken zijn voortgebracht; en heel het volk onder wie u leeft, zal de werking van de Heer zien, want het is een angstaanjagende zaak die Ik met u ga verrichten.

Dit verbond werd voorzeggd in het licht dat van het gezicht van Mozes scheen toen hij terugkeerde van de berg met de nieuwe tafelen der wet. Mozes' transfiguratie was het begin van dit verbond van wonderen. Ik geloof dat dit de basis vormde voor de viering van Israëls laatste feest, het Loofhuttenfeest, meer bepaald de achtste Loofhuttendag. Het is de dag van het ontvangen van de volheid van de Geest en het verheerlijkte lichaam.

Mozes was de eerste die het patroon bepaalde door het als een feestdag te herdenken. Later werd hetzelfde patroon herhaald in Christus, want Hij was de profeet zoals Mozes ([Deut. 18:18](#); [Handelingen 3:22](#)). De uiteindelijke vervulling zal worden gezien in het lichaam van Christus op de achtste dag van het Loofhuttenfeest in een bepaald jaar.

Noch de transfiguraties van Mozes, noch die van Christus zijn specifiek gedateerd, want God heeft veel van zijn plan verborgen in typen en schaduwen. Wij weten uit het verhaal in Exodus dat dit gebeurde in de herfst van het jaar. Maar het feit dat Mozes terugkeerde van zijn achtste tocht op de berg geeft ons onze eerste

aanwijzing. Ten tweede droeg hij de tweede wet, omdat de eerste was gebroken, wat een beeld is van het Nieuwe Verbond, waardoor de wet zal worden onderhouden (**Hebr. 8:8-12**).

Het was trouwens dezelfde wet (**Exodus 34:1**) die God aan Mozes had gegeven in de eerste tafelen. Het enige verschil was dat de tweede wet niet werd gebroken, want het is een blijvend verbond, gebaseerd op wat God in ons wil vervullen, niet hoe goed de mens het voor God kan vervullen.

Het verschil tussen deze twee gedaanteverwisselingen is dat Mozes het nodig vond zijn gezicht te verhullen, terwijl Christus aan Johannes verscheen, onthuld in zijn volle glorie "*als de zon*". Paulus legt in **2 Kor. 3:14** uit dat het Oude Verbond het voorhangsel is. Dit voorhangsel, zegt hij, wordt in Christus weggenomen (**2 Kor. 3:16**). Wanneer het is weggenomen, zal **Psalm 80:3, 7, 19** in vervulling gaan: "*Laat Uw aangezicht op ons schijnen, en wij zullen behouden worden.*"

Zo moeten wij ook de voeten van de onthulde Christus verstaan als deel van een manifestatie van Christus in het Nieuwe Verbond. Het Nieuwe Verbond is gebaseerd op de beloften van God, terwijl het Oude Verbond gebaseerd is op de beloften van de mens. De beloften van de mens kunnen niet perfect worden gehouden, en dus leidt het tot de dood. Alleen de beloften van God zullen volledig worden gehouden, en wanneer Christus komt als de Middelaar van het Nieuwe Verbond, is het zeker dat die beloften zullen worden gehouden. Met andere woorden, alle dingen zullen onder Zijn voeten worden gelegd.

Hoofdstuk 10

Het mysterie van de kandelaar

Toen de stem tot Johannes sprak, draaide hij zich om om te zien wie er sprak en viel onmiddellijk als dood op de grond. Toch stond zijn visioen van de verheerlijkte Mensenzoon in zijn geheugen gegrift, zodat hij het zich kon herinneren toen hij het boek Openbaring begon te schrijven.

[Openb. 1:17](#) zegt,

¹⁷ En toen ik Hem zag, viel ik als een dode aan Zijn voeten. En Hij legde zijn rechterhand op mij en zei: "Wees niet bang..."

De heerlijkheid van Gods aanwezigheid van dichtbij zien is meer dan ons vlees kan verdragen. Zo was het ook met het huis van Israël, toen God als vuur neerdaalde en tot hen sprak, want we lezen in [Deut. 4:33](#),

³³ Heeft iemand de stem van God horen spreken vanuit het midden van het vuur, zoals u die hebt gehoord, en het overleefd?

Later verscheen een engel in heerlijkheid aan Daniël, die onmiddellijk in een diepe slaap viel. We lezen in [Daniel 10:7-9](#),

⁷ Nu zag alleen ik, Daniël, het visioen, terwijl de mannen die bij mij waren het visioen niet zagen; niettemin viel er een grote vrees over hen, en zij vluchtten weg om zich te verbergen...⁹ Ik viel in een diepe slaap op mijn gezicht, met mijn gezicht naar de grond.

We zien dus hoe zondige mensen niet in de aanwezigheid van God kunnen staan als ze Zijn heerlijkheid zien. Zelfs Ezechiël, toen de Geest hem naar de rivier de Chebar bracht, waar de Israëlieten naar Assyrië waren gedeporteerd, bleef een hele week totaal onverstoortbaar ([Ezechiël 3:15 KJV](#)). Dus toen Johannes op Patmos Gods heerlijkheid ervoer, viel ook hij als dood neer.

Zijn stem horen en overleven

Wat is deze doodservaring? Ik geloof dat het is wat Paulus de dood van het vlees noemt. Het doodt iemand niet echt, maar het verschuift het bewustzijn van de ziel naar de geest. De ziel merkt dat zij sterft en is bang, want sinds de val van de mens heeft de ziel de overhand. Door de komst van de zonde verschoof het "ik" van de geest naar de ziel, en werd de mens geregeerd door zijn natuurlijke (ziels)verstand, in plaats van door het verstand van zijn geest.

Paulus bespreekt in Romeinen 7 de strijd om de heerschappij tussen de twee ikken. Het geestelijke "ik" is onderworpen aan de wet van zonde en dood, terwijl het geestelijke "ik" zich schikt naar de wet van God ([Rom. 7:22, 23, 25](#)). Wanneer

wij erin slagen de leiding van onze geestelijke mens te volgen, die op zijn beurt wordt geleid en bekrachtigd door de Heilige Geest, is het alsof de ziel is gestorven, of in een diepe slaap is gevallen.

Alle gelovigen moeten naar de geest leven, want die stemt overeen met de wet van God. De geest hoeft niet onderworpen te worden aan de wet, want hij verzet zich niet tegen de wet. Alleen de oude mens (ziel) verzet zich tegen de wet, want die is een "*gevangene van de wet der zonde*" ([Rom. 7:23](#)). Het ziels"ik" kan niet anders dan zondigen, zegt Paulus, want het is een slaaf van de zonde. Paulus zegt opnieuw in [Rom. 8:6-8](#),

⁶ Want de op het vlees gerichte geest is de dood, maar de op de Geest gerichte geest is leven en vrede,⁷ want de op het vlees gerichte geest is vijandig tegenover God; want hij onderwerpt zich niet aan de wet van God, want daar is hij zelfs niet toe in staat;⁸ en wie in het vlees is, kan God niet behagen.

Het is verbazingwekkend, in het licht van de duidelijke verklaring van Paulus, hoeveel "geestvervulde gelovigen" de wet van God terzijde schuiven en zichzelf het recht geven om welke wet dan ook te overtreden die zij niet begrijpen. Dit is de mentaliteit van de oude mens, niet van het nieuwe "ik" dat zij beweren te volgen. Misschien verwarren zij de ziel met de geest en geloven zij dat zij geroepen zijn de ziel te hervormen, in plaats van zich te laten leiden door de geest.

In ieder geval krijgen gelovigen contact met God via hun geest. Het horen van Gods stem gebeurt door de geest, niet door de ziel - hoewel de ziel zich zeker bewust kan zijn van wat de geest hoort. In feite geloof ik dat dit de wortel is van angst, vrees en zelfs de dood die gepaard gaat met het zien van God of het horen van zijn stem. Het is de oude mens, het zielsachtige "ik" van het vlees dat instort in de aanwezigheid van God. Wanneer dat gebeurt, ontwaakt de Nieuwe Scheppingsmens, het geestelijke "ik" om de teugels in iemands leven in handen te nemen.

Mensen zijn altijd bang geweest om Gods stem te horen. De Israëlieten waren niet uniek in deze angstreactie toen God tot hen sprak op de berg ([Exodus 20:19](#)). Het horen van Gods stem doodt altijd een deel van het vlees, want het vereist dat het oude "ik" opzij gaat (of slaapt) en het nieuwe "ik" de overhand krijgt.

Dus toen Daniël, Ezechiël en Johannes oog in oog kwamen te staan met God of met een engel, was dat slechts een versterkte ervaring die (op kleine schaal) bekend is bij alle gelovigen die geleerd hebben Zijn stem te horen.

Waarom ben je niet bang?

De Mensenzoon vertelde Johannes niet bang te zijn. Waarom niet? De reden wordt gegeven in [Openb. 1:17, 18](#),

¹⁷ ... Ik ben de eerste en de laatste,¹⁸ en de levende; en Ik was dood, en zie, Ik leef in eeuwigheid [aionas ton aionan, "tot in de eeuwen der eeuwen"], en Ik heb de sleutels van de dood en van de Hades.

Als alfa en omega is God de primaire oorzaak van alle dingen, en Hij zal er uiteindelijk zijn. Alle dingen zijn uit Hem voortgekomen, en alle dingen zullen tot Hem terugkeren ([Rom. 11:36](#)). Wanneer we dit werkelijk begrijpen, hoeven we niet bang te zijn voor de dood of voor eeuwig verlies. Hij is de bron van het leven, "de levende". Toch vond Hij een manier om te sterven zonder al het leven in het universum te vernietigen.

Omdat Hem "*de sleutels van de dood en van de hel*" zijn gegeven, heeft Hij de macht om hen naar eigen goeddunken op te wekken en uit de hel te halen. De Schrift vertelt ons over Zijn voornemen en plan om alle doden, klein en groot, op te wekken bij het oordeel van de Grote Witte Troon ([Openb. 20:11, 12](#)). De Schrift vertelt ons dat God gezworen heeft te werken totdat elke knie zich buigt en elke tong trouw zweert aan Hem ([Jesaja 45:23, 24, 25](#)).

Dit is de belofte, niet alleen aan Johannes die als een dode op de grond viel, maar aan alle doden, groot en klein. Hun lot ligt niet in de handen van de duivel, zelfs niet in hun eigen handen. Alleen Jezus heeft de sleutels van de dood in handen. Hoewel de mens in [Gen. 1:26-28](#) gezag werd gegeven over de aarde, werd hem nooit *soevereiniteit* gegeven.

Gezag is legitiem, maar beperkt. De mens is gemaakt van het stof der aarde ([Gen. 2:7](#)). Hij maakt deel uit van de aarde die God heeft geschapen en bezit. God maakt door het scheppingsrecht aanspraak op al het land, en daarom heeft de mens niet het recht zijn "land" voorgoed te verkopen ([Lev. 25:23](#)). Hij mag zijn land (d.w.z. zichzelf) voor een seizoen verkopen, maar uiteindelijk zal hij altijd terugkeren naar zijn erfenis, namelijk het verheerlijkte lichaam. De aarde zal de heerlijkheid van God tonen. Fysieke materie zal de lont zijn aan de kaars van God, die Zijn licht in de duisternis laat zien. Het gezag van de mens moet uiteindelijk wijken voor Gods soevereiniteit.

De tempelmetafoor

[Openbaring 1:19](#) zegt,

19 Schrijf dan de dingen op die je gezien hebt, en de dingen die zijn, en de dingen die daarna zullen gebeuren.

Johannes moest getuigen van wat hij al had gezien, wat hij nu zag en wat hij nog zal zien. Het is duidelijk dat Johannes in zijn vroege jaren met Jezus had gewandeld. Later had hij zijn evangelie geschreven als aanvulling op de eerdere evangeliën. Nu stond hij op het punt iets nieuws te schrijven.

[Openbaring 1:20](#) besluit,

20 Wat betreft het mysterie [geheim symbool] van de zeven sterren die jullie in Mijn rechterhand zagen, en de zeven gouden kandelaren; de zeven sterren zijn de engelen van de zeven gemeenten, en de zeven kandelaren zijn de zeven gemeenten.

Jezus maakt onderscheid tussen de "sterren" en de "kandelaren". De vuren (lichten) verschijnen als zeven sterren ("engelen") die ondersteund worden door de zeven kerken (kandelaren). De kerk draagt het licht van de engelen.

De sleutel tot dit mysterie, zoals tot vele andere, is het begrijpen van de relatie tussen hemel en aarde, of tussen het geestelijke en het lichamelijke. Mozes bouwde de tabernakel volgens het "patroon" ([Exodus 25:9](#)) dat hij in de hemel zag toen hij op de berg was. Later kreeg David een soortgelijke openbaring van het "patroon" voor Salomo's tempel ([1 Kron. 28:19](#)). Het Hebreeuwse woord voor patroon is *tabniyth*, wat een blauwdruk of model betekent. Met andere woorden, Mozes en David bouwden op aarde een fysieke replica, gebaseerd op het model van een geestelijke tabernakel of tempel in de hemel. Spirituele concepten werden uitgedrukt in fysieke vormen.

Mozes bouwde een tent; Salomo bouwde een tempel. Dit toont een progressieve openbaring die groei en ontwikkeling in het Koninkrijk van God weerspiegelt. Onder het Nieuwe Verbond zien we een verdere ontwikkeling, want het is niet langer een fysieke tabernakel, noch een tempel in Jeruzalem, maar de tempel die God nu op aarde bewoont is gemaakt van levende stenen ([1 Petrus 2:5](#)). Paulus beschrijft deze tempel in [Efeziërs 2:19-22](#).

Deze nieuwe tempel wordt op aarde gebouwd volgens een groter patroon van de tempel in de hemel. Onder het Oude Verbond ging het patroon van tabernakel naar tempel. Zo is het ook onder het Nieuwe Verbond, waar we eerst de tabernakel van David zien oprijzen in

[Handelingen 15:16](#), gevolgd door een nieuwe tempel. Het tijdperk van Pinksteren is de tijd waarin dit bouwproject op progressieve wijze plaatsvindt.

[Openb. 1:20](#) richt zich voornamelijk op één aspect van deze nieuwe tempel - dat van de zeven kandelaars. De kandelaars in de hemel zijn het geestelijke patroon (blauwdruk) voor de zeven kerken op aarde. De aardse kerken zijn onvolmaakt, en daarom werd hun een boodschap gegeven, opdat zij zich zouden voegen naar het hemelse patroon. Zij waren allen geroepen om te overwinnen, maar de implicatie is dat slechts een overblijfsel dit zou doen.

Door te begrijpen hoe God de tempel van Salomo verwoestte toen de natie niet langer de glorie weerspiegelde die in de tempel te zien was, kunnen we ook een patroon in de zeven gemeenten onderscheiden. Pinksteren moet plaats maken voor Loofhutten. Pinksteren is weliswaar goed, maar een gezuurd feest ([Lev. 23:17](#)), en daarom zijn de overwinnaars in het midden ervan betrekkelijk gering in aantal.

Evenzo was koning Saul een type en schaduw van de kerk met Pinksteren, omdat hij werd gekroond op de dag van de tarweoogst ([1 Sam. 12:17](#)), later *Pinksteren* genoemd. Saul was gedurende zijn hele regeerperiode gezuurd. Hij vervolgde de overwinnaars ("David"). Uiteindelijk mocht hij geen duurzame dynastie vestigen, maar werd hij vervangen door David, wiens dynastie een hoogtepunt bereikte met de eindeloze heerschappij van Jezus Christus.

Zo is het ook met de zeven gemeenten in het Pinkstertijdperk. De kerk zoals wij die kennen moet plaats maken voor iets beters dat stand zal houden in het komende tijdperk. De boodschap aan de zeven gemeenten was de waarschuwing van Jezus. Het was om mensen te motiveren zich los te maken van het comfort van hun confessionele religieuze denkbeelden. Zij die deze waarschuwingen horen en er acht op slaan, hebben een kans om overwinnaars te worden en met Christus te heersen in het Loofhuttentijdperk dat volgt.

Hoofdstuk 11

De zeven kerken

Het eerste hoofdstuk van de Openbaring komt overeen met de eerste letter van het Hebreeuwse alfabet - *de alef*. Het betekent letterlijk een stier, maar ook "eerste, voornaamste of kracht". Dus in het eerste hoofdstuk van de openbaring zien we Christus voorgesteld (in het Grieks) als "*alfa en omega*" (**Openb. 1:8**), wat synoniem is met "*de eerste en de laatste*" (**Openb. 1:17**). In dit geval ligt de nadruk op het "eerste", hoewel het verbonden is met het "laatste", dat wil zeggen de (Griekse) *omega* en (Hebreeuwse) *tav*. Jezus wordt ook voorgesteld als de "*eerstgeborene van de doden*" (**Openb. 1:5**).

Het eerste hoofdstuk is op deze manier ook verbonden met het laatste hoofdstuk, waarin de laatste letter van het Hebreeuwse alfabet (*tav*) wordt benadrukt.

Het tweede hoofdstuk van Openbaring is het *beth* hoofdstuk. Beth is de tweede letter van het Hebreeuwse alfabet. Het betekent huis of huishouden. Vandaar dat de kerk ons wordt voorgesteld als Gods huisgezin, of, zoals Paulus zou zeggen, "*het huisgezin van het geloof*" (**Gal. 6:10**).

Drie Kerken

Het woord "kerk" komt van het Griekse woord *ecclesia*, het normale woord voor "kerk". Het betekent "een bijeenkomst van burgers die uit hun huizen naar een openbare plaats worden geroepen, een vergadering".

Het volk Israël was dus de eerste kerk, en het werd met het Pascha uit Egypte geroepen om voor God bij de Sinaï bijeen te komen en tot een koninkrijk van priesters te worden gemaakt (**Exodus 19:6**). Ik noem het de Pesachkerk, omdat Pesach haar dominante kenmerk was.

De tweede kerk werd met Pinksteren uit het jodendom geroepen (**Handelingen 2,1**) om voor God in de bovenzaal bijeen te komen om voor de tweede keer tot een koninkrijk van priesters te worden gemaakt (**1 Petrus 2,9**). Ik noem het de Pinkstergemeente, omdat Pinksteren haar dominante kenmerk en zalving was.

De derde kerk moet nog komen. Het is de vergadering van overwinnaars die uit de Pinkstergemeente worden geroepen tot een grotere zalving van het

Loofhuttenfeest. Ik noem dit de Loofhuttenkerk, omdat Loofhutten haar dominante kenmerk zal zijn in het komende tijdperk.

De eerste en tweede kerk hebben het Koninkrijk van God gedeeltelijk op aarde gemanifesteerd, maar ze bleken ontoereikend om het doel van God te vervullen. Toch was elk van hen noodzakelijk in Gods driestappenprogramma, zoals ook alle drie de feesten noodzakelijk waren om een volledige openbaring te brengen. Pesach was (en is) noodzakelijk om rechtvaardiging te brengen, maar kan op zichzelf alleen *wettige* volmaaktheid toekennen. Pinksteren was (en is) noodzakelijk om heiliging te brengen als wij gehoorzaamheid leren en ervaren dat de wet op ons hart wordt geschreven; toch is het op zichzelf onvoldoende, want het leert ons gehoorzaamheid terwijl wij groeien naar het Loofhuttenfeest.

Om God ten volle te ervaren, moeten we drie roepstemmen van God horen. Deze drie roepingen worden ook vertegenwoordigd door Abraham, Izaak en Jakob-Israël. *Abraham* is de vader van het geloof ([Gal. 3:7](#)) en komt overeen met het Pascha, dat de rechtvaardiging door het geloof in het bloed van het Lam uitbreidt. *Isaak* is degene die aan God werd opgedragen als zijn dienaar toen zijn vader hem op het altaar plaatste in [Gen. 22:9](#). Vandaar dat God Israël "Mijn knecht" noemt ([Jesaja 42:19](#)). Knechten leren gehoorzaamheid wanneer zij worden geleid door de Heilige Geest, wat ook het hoofddoel is van Pinksteren.

Jakob is de klassieke overwinnaar, wiens naam werd veranderd in *Israël*. Toen hij van een gelovige veranderde in een overwinnaar, gaf God hem een nieuwe naam die deze verandering weerspiegelde. Israël betekent "God regeert", en de naam getuigde van de soevereiniteit van God in zijn leven. Omdat hij deze openbaring had, was hij gekwalificeerd om onder God te regeren. In zijn vroegere leven was Jakob als gewone gelovige een bedrieger en verdringer (usurpator) geweest, zoals zijn naam aangaf. Hij probeerde de profetie te vervullen door de macht van het vlees. Pas toen hij beseftte dat hij geroepen was om te getuigen van de werken van God, werd hij een overwinnaar. *Israël* is de naam gegeven aan "Amen" Mensen.

Twee sets van zeven kerken

Er waren zeven kerken onder het Oude Verbond, die parallel lopen met de zeven kerken onder het Nieuwe Verbond. De zeven Oude Verbondskerken zijn door bijbelleraren over het hoofd gezien, waarschijnlijk omdat zij denken dat de Kerk alleen een entiteit van het Nieuwe Verbond is. Toch spreekt [Handelingen 7:38](#) over "*de kerk in de woestijn*" die onder Mozes uit Egypte werd geroepen.

In de tijd van Johannes waren er zeven grote gemeenten in Azië die Johannes overzag vanuit zijn huis buiten Efeze. Elk van hen ontving een boodschap van de Alfa en Omega. Maar profetisch gezien vertegenwoordigden die kerken ook zeven opeenvolgende kerkelijke tijdperken.

Rick Renner beschrijft in zijn boek A Light in Darkness, Vol. 1, blz. 50, de zeven kerkelijke tijdperken als volgt:

1. Efeze: Het apostolische tijdperk - Pinksteren tot 170 na Christus.
2. Smyrna: Het tijdperk van de vervolging-170-312 na Christus.
3. Pergamum: Het tijdperk van de valse leer-312-606 na Christus.
4. Thyatira: Het tijdperk van de duisternis-606-1520 na Christus.
5. Sardis: Het Tijdperk van Reformatie-1520-1750 na Christus.
6. Philadelphia: Het tijdperk van zending-1750-1906 na Christus.
7. Laodicea: Het tijdperk van afvalligheid-1906 tot heden

Mijn eigen opvatting is een beetje anders, maar over het algemeen verdelen onze opvattingen de kerkelijke tijdperken in vergelijkbare tijdsperioden. Ik weet niet hoe "het apostolische tijdperk" kan voortduren tot het jaar 170, als de laatste apostel rond het jaar 100 stierf. Evenzo laat de geschiedenis zien dat de vervolgingen door Rome begonnen kort na het martelaarschap van Paulus in 67, dus lang voor het jaar 170.

Wat de tijd van de zevende kerk betreft, lijkt Renner de "Apostase" te identificeren met de Pinksteruitbarstingen in Wales en in Azusa Street in Los Angeles. Ik zie Laodicea niet zozeer in termen van "Apostase" als wel in termen van Gevangenschap. De reden hiervoor is dat ik de kerkelijke tijdperken van het Nieuwe Testament vergelijk met die van het Oude Testament.

Volgens mij zijn de kerkelijke tijdperken als volgt:

1. Efeze: "Wenselijk" (33-64 na Christus).
2. Smyrna: "Bitter" of "Mirre" (64-313 A.D.)
3. Pergamum: "Getrouwd met macht" (313-529 na Christus).
4. Thyatira: "Kasteel van de Godin" (529-1517 n.Chr.)
5. Sardis: "Kostbare steen; Restant" (1517-1776 n.Chr.)
6. Philadelphia: "Broederliefde" (1776-1914 A.D.)
7. Laodicea: "Macht van de Leken" (1914-1993 n.Chr.)

Deze zeven kerken hebben een progressie in de profetische geschiedenis laten zien die te zien is in hun namen. (Ik zal dit uitleggen als we verder gaan met onze studie van elke kerk.) Het is ook een grote hulp om ze te vergelijken met de zeven kerken onder het Oude Verbond, want die lopen rechtstreeks parallel met de kerken van

het Nieuwe Verbond. Door de twee overeenkomstige kerken te vergelijken, kunnen wij zien hoe dezelfde problemen die inherent zijn aan de kerken van het Oude Verbond, ook weer opduiken in hun tegenhangers van de kerken van het Nieuwe Verbond.

De zeven kerken van het Oude Verbond zijn:

1. De Mozeskerk: Weigering te horen (**Exodus 20:18-21**)
2. De Kerk van Korach: Opstand (Numeri 16)
3. De Balaamkerk: Misbruik van macht (Numeri 22-25, 31)
4. De Jezebel Kerk: De Vervolgende Kerk (**1 Koningen 18:13**)
5. De Resterende Kerk: Het Vervolgde Restant (**1 Koningen 19:14-18**)
6. De Kerk van Hizkia: Kracht om gevangenschap uit te stellen (2 Koningen 18:20)
7. De Gevangenschapskerk: Welvaart in Babylon (Jeremia 29)

Johannes moet de verbanden tussen de twee groepen kerken hebben gekend, want hij verbond ze gewoonlijk met Bijbelse verwijzingen. De derde is bijvoorbeeld de Balaamkerk onder het Oude Verbond, die overeenkomt met de kerk in Pergamum. Johannes geeft kritiek op deze kerk in **Openb. 2:14** en zegt: "*U hebt daar sommigen die de leer van Balaam aanhangen.*" Met andere woorden, het probleem in de kerk van Balaam is hetzelfde als in de kerk van Pergamum.

Evenzo komt de vierde Kerk (Thyatira) overeen met de Kerk van Jezebel onder het Oude Verbond. Daarom schrijft Johannes aan Thyatira: "*Ik heb dit tegen u, dat u de vrouw Jezebel duldt*" (**Openb. 2:20**).

Als we dit verband in gedachten houden tijdens onze studie van de zeven gemeenten, zullen we de boodschappen van Johannes veel beter kunnen begrijpen. De kerken van het Oude Verbond leggen de basis voor het begrijpen van de overeenkomstige kerken van het Nieuwe Verbond.

De zeven geesten van God

Openb. 1:4 vertelt ons dat deze boodschap aan de zeven gemeenten ook afkomstig is van de zeven Geesten van God. Een van deze zeven Geesten heeft elke kerk het meest nodig. Met andere woorden, als elke kerk het karakter had van haar overeenkomstige Geest, zou zij haar unieke probleem hebben vermeden.

De zeven geesten van God worden, zoals ik eerder schreef, genoemd in **Jesaja 11:2**. Hun verband met de zeven gemeenten is niet in de in Jesaja gegeven volgorde, maar toch staan ze er.

1. Efeze had *de Geest van de Heer* nodig om te overwinnen.
2. Smyrna had *de Geest van Verstand* nodig om te overwinnen.
3. Pergamum had *de Geest van Raad* nodig om te overwinnen.
4. Thyatira had *de Geest van Kennis* nodig om te overwinnen.
5. Sardis had *de Geest der Wijsheid* nodig om te overwinnen.
6. Filadelfia had *de Geest van Macht* (of Kracht) nodig om te overwinnen.
7. Laodicea had *de Geest van de Vrees des Heren* nodig om te overwinnen.

Zij die zich de Geest van God die in zijn/haar tijd werd gegeven toeëigenden, werden overwinnaars, omdat zij in staat waren het probleem te zien en het in hun eigen leven te overwinnen. Maar om volmaakt en compleet te zijn, moesten de overwinnaars, als individuen, zich alle zeven geesten van de Heer toe-eigenen om op Christus te lijken.

Uiteindelijk moet elke Geest verenigd zijn met de andere zes om volledig te kunnen functioneren, want geen enkele staat werkelijk los van de andere. Hoe kan men bijvoorbeeld met Wijsheid functioneren zonder ook de Geest van Kennis en Begrip te hebben? Vandaar dat het onderscheid wordt gemaakt, niet om een gebrek aan eenheid aan te geven, maar om tegemoet te komen aan de menselijke taal, die geen enkel woord heeft dat de volledige reikwijdte van het karakter van God omvat. Elk woord is uniek, maar maakt ook deel uit van het geheel.

De zeven beloningen voor het overwinnen

De zeven beloningen voor de overwinnaars lijken niet specifiek te zijn voor de overwinnaars van elk kerkelijk tijdperk. Net als de zeven geesten van God worden alle zeven beloningen aan iedere overwinnaar gegeven. Zij worden in deze boodschappen gescheiden en onderscheiden om het thema van elke boodschap te benadrukken, maar uiteindelijk is het niet mogelijk één beloning los van de andere te ontvangen.

1. De overwinnaars van Efeze krijgen toegang tot *de Boom des Levens* (**Openb. 2:7**).
2. Smyrna-overwinnaars krijgen *een kroon des levens* (**Openb. 2:10**).
3. Pergamum-overwinnaars krijgen *de witte steen* (**Openb. 2:17**).
4. Aan de overwinnaars van Thyatira wordt *de Morgenster gegeven* (**Openb. 2:28**).
5. Sardis-overwinnaars krijgen *witte kleding* (**Openb. 3:5**).
6. Filadelfia-overwinnaars worden tot *pilaren in de tempel gemaakt* (**Openb. 3:12**).

7. Laodicea-overwinnaars krijgen *een zetel in de troon* ([Openb. 3:21](#)).

Met dit overzicht kunnen we nu de specifieke boodschappen bestuderen die de verheerlijkte Mensenzoon en de zeven geesten gaven aan elk van de zeven gemeenten - het huishouden van het geloof.

Hoofdstuk 12

Efeze (33-64 A.D.)

Efeze, met zijn prachtige kunstmatige haven, was de poort tussen Oost en West. In 53 na Christus preekte Paulus er ([Handelingen 18:19](#)) tegen het einde van zijn tweede zendingsreis, toen hij terugkeerde naar het hoofdkwartier van de kerk in Antiochië ([Handelingen 18:22](#)).

Efeze stond bekend om zijn grote tempel van Artemis, die wordt beschouwd als een van de zeven wereldwonderen. Het was 425 x 220 voet met 127 marmeren zuilen, elk 60 voet hoog. De tempel stond precies op de plek waar, volgens de stadssecretaris in Paulus' tijd, haar beeld uit de hemel op de aarde was gevallen ([Handelingen 19:35](#)). Geleerden suggereren dat een meteoriet op die plaats op de aarde is gevallen.

De oorspronkelijke tempel was tot de grond toe afgebrand op 20 of 21 juli 356 voor Christus, op de geboortedatum van Alexander de Grote. De populaire verklaring was dat Artemis op dat moment uit de tempel was geweest om de geboorte van Alexander waar te nemen, en dat tijdens haar afwezigheid de tempel afbrandde.

De tempel werd herbouwd over een periode van 220 jaar. De tempel die de apostel Paulus vele jaren later zag, was dus de tweede tempel van Artemis, die

veel groter was dan de oorspronkelijke. Bezoekers die per schip aankwamen, konden naar de top van de berg kijken en het grote beeld zien dat naar beneden keek om elk schip dat in Efeze aankwam te observeren.

Er waren vele scholen voor filosofie, gymnasiums, en natuurlijk het Grote Theater. Haar rijkdom gaf haar inwoners de hoogste levensstandaard in Klein-Azië. Na Rome, Alexandrië en Antiochië was het de vierde grootste stad van het Romeinse Rijk.

De grootsheid van de Havenpoort, de ruime Havenboulevard van wit marmer en omzoomd met zuilengalerijen die naar het Grote Theater op de heuvel leiden, en de verscheidenheid aan talen die op straat worden gesproken, moeten indruk hebben gemaakt op Paulus en zijn metgezellen toen zij de stad binnenkwamen met hun missie om het woord van God te prediken.

De top van de Harbor Boulevard voor het Great Theater kruiste een dwarsstraat, waar men zijn activiteit kon kiezen. Rechtsaf de Marmerstraat in, leidde naar een filosofieschool. Linksaf de Plateia Straat in leidt naar het grote Stadion en verderop naar de Tempel van Artemis. De combinatie van deze straten gaf de mensen de keuze tussen vermaak, onderwijs of gladiatorenbloedvergieten (in het Stadion).

Efeze was ook een belangrijk regeringscentrum, want de proconsul woonde er. Efeze was ook het begin van de postroute langs de beroemde Romeinse weg. In feite is de volgorde van de zeven kerken in het boek Openbaring de feitelijke volgorde van de steden op de postroute die terugging naar het beginpunt in Efeze.

De verscheidenheid aan culturen, filosofieën en religies in de stad gaf het christendom een veilige haven in deze stad die bekend staat om zijn tolerantie. Paulus was niet de eerste christen die naar Efeze kwam, want we weten uit [Handelingen 18:24](#) dat hij werd voorafgegaan door Apollos, een prediker uit Alexandrië, Egypte, die was gekomen terwijl hij alleen "de doop van Johannes" kende ([Handelingen 18:25](#)). Later gingen Priscilla en Aquila, die door keizer Claudius uit Rome waren gezet ([Handelingen 18,2](#)), naar Korinthe, waar zij de apostel Paulus ontmoetten tijdens diens tweede zendingsreis. Zij vergezelden Paulus tot in Efeze, waar zij aan land gingen terwijl Paulus zijn reis voortzette naar Caesarea.

In Efeze hoorden Priscilla en Aquila Apollos onderwijzen in de synagoge. Zij namen hem apart en praatten hem bij over de gebeurtenissen rond Jezus' kruisiging en de doop met de Heilige Geest, zodat hij het volledige evangelie van Christus zou kennen.

Toch was Paulus waarschijnlijk de eerste apostel die een groep gelovigen tot een georganiseerde vergadering, of "kerk", maakte. Paulus kwam aan in 53 na Christus. Johannes zou zijn aangekomen na Paulus' executie in 67 na Christus, toen hij de leiding op zich nam van de zeven gemeenten die Paulus had gesticht.

Johannes woonde, samen met de gemeenschap van gelovigen, buiten de stadsgrenzen op een heuvel die bekend stond als de berg Ayasuluk, met uitzicht op de tempel van Artemis. Het wonen buiten de stad bood enige privacy voor bezoekende christelijke leiders. Het bood een extra mate van tolerantie in een stad vol heidense tempels.

De eerste fout van de kerk

De eigenlijke boodschappen aan de zeven gemeenten staan in Openbaring 2 en 3. De eerste is aan de gemeente in Efeze, waar Johannes zelf diende gedurende de laatste helft van zijn leven. Heeft hij deze boodschappen persoonlijk aan de gemeenten overgebracht? Dat wordt ons niet verteld. We weten alleen dat hij deze boodschap ontving toen hij op Patmos was. Het is waarschijnlijk dat hij individuele boodschappen naar de kerken stuurde toen hij nog in ballingschap was.

Het eerste kerkelijk tijdperk begon in 33 na Christus op de dag van Pinksteren ([Handelingen 2:1](#)) en eindigde in 64 na Christus toen Nero de kerk begon te vervolgen. Toen de vervolgingen begonnen, kwam de kerk in de Smyrna-fase. Smyrna betekent "bitter" en wordt geassocieerd met mirre, een olie die werd gebruikt om de doden te balsemen.

In de Efeze-fase van de kerkgeschiedenis werden de christenen grotendeels alleen vervolgd door de Joden, die het christendom zagen als een ketterse sekte van het jodendom. In deze jaren beschermde de Romeinse overheid de christenen meestal tegen buitensporige vervolging.

Efeze betekent "Gewenst". Haar naam draagt bij tot de openbaring van de profetie, wanneer wij deze in verband brengen met de eerste kerk van het Oude Verbond - de Mozeskerk. Hoewel het volk Israël niet volmaakt was toen het uit Egypte kwam,

was het toch getuige geweest van Gods bevrijding bij het Pascha en opnieuw bij de Rode Zee. Daarom was het op zijn hoogtepunt van geloof, ook al wilde de Mozeskerk vaak Mozes stenigen en terugkeren naar hun slavernij in Egypte.

Zo werden ook de eerste decennia van de Nieuwe Verbondskerk (het tijdperk Efeze) geleid door apostelen en gelovigen die getuige waren geweest van Christus' dood en opstanding op het Pascha van 33 na Christus. Jezus Christus was gekomen als hun "Mozes" op het Pascha van 1480th sinds het oorspronkelijke feest toen Israël Egypte verliet. Het getal 1480 is de numerieke waarde van *christos* (Grieks voor "Christus"). Mozes profeteerde van Zijn komst in [Deut. 18:18](#), en dit wordt toegepast op Jezus in [Handelingen 3:22](#).

Efeze was dus de "gewenste" kerk - de kerk die God begeerde, of begunstigde. Toch was zij enigszins gebrekkig, zoals ook de kerk van Mozes in vroegere tijden gebrekkig was geweest. Maar voordat we de sterke en zwakke punten van de kerk in Efeze bestuderen, moeten we een ander profetisch verband zien.

[Efeze, de eerste Sauluskerk](#)

Koning Saul was een profetisch type van de kerk als geheel. Saul had een wettige zalving onder Samuël, maar omdat hij niet van Juda was, had hij niet het wettige recht om over het huis Israël te regeren ([Gen. 49:10](#)). Hij werd tot koning gekroond omdat het volk te snel een koning "verlangde". Zijn naam *Saul* betekent "gevraagd, gewenst". Het volk vroeg om een koning, en God gaf hun de man wiens naam hun verlangen voorspelde.

God gaf hun een man uit de stam Benjamin, omdat de lijn van Juda nog steeds gereinigd werd van de zonde tussen Juda en Tamar (Genesis 38). Het duurde tien generaties voordat deze reiniging voltooid was ([Deut. 23:2](#)). David was de tiende generatie, maar hij werd pas geboren nadat Saul tien jaar geregeerd had. Dus God koos Saul als tijdelijke koning. Hoewel hij vleselijk gezien de beste in het land was ([1 Sam. 9:2](#)), kon hij nooit de roeping van Juda vervullen.

Het onderliggende probleem was het hart van het volk zelf. Saul was slechts een afspiegeling van het hart en de wil van het volk. Ze kregen waar ze om vroegen. Ze kregen het verlangen van hun opstandige harten. God legde het probleem uit in [1 Sam. 8:7](#),

7 En de Heer zei tegen Samuel: "Luister naar de stem van het volk met betrekking tot alles wat zij tegen u zeggen, want zij hebben u niet verworpen, maar zij hebben Mij verworpen als koning over hen."

Ongetwijfeld zouden de meeste mensen het oneens zijn geweest met deze beoordeling, want zij kenden hun eigen hart niet. Zij zagen geen tegenstelling tussen het dienen van God en het hebben van een aardse koning. Dus werd Saul tot koning gekroond op de dag van de "tarweoogst", die in de volgende jaren met de Griekse term *Pinksteren* of "vijftigste dag" zou worden aangeduid. Het was de vijftigste dag van het golfschoofoffer ([Lev. 23:16](#)). Het volk offerde de eerstelingen van gerst op de eerste dag, en tarwe op de vijftigste dag. Na elk eerstelingenoffer kon het volk naar huis terugkeren en hun oogst binnenhalen.

Bij de kroning van Saul vertelde Samuël het volk in [1 Sam. 12:17, 18](#),

17 Is het vandaag niet de korenoogst? Ik zal de Heer aanroepen, opdat Hij donder en regen zendt. Dan zult u weten en zien dat uw boosheid groot is die u in de ogen van de Heer hebt begaan door u een koning te vragen. ¹⁸ **Dus riep Samuel tot de Heer, en de Heer zond die dag donder en regen, en het hele volk vreesde de Heer en Samuel zeer.**

Regen was zeldzaam ten tijde van de tarweoogst ([Spr. 26:1](#)). De regen die viel op de dag van Sauls kroning was een type van de Heilige Geest die later op de Pinksterdag zou worden uitgestort ([Joël 2:28](#); [Handelingen 2:16, 17](#)). Het doel ervan was de gelovigen te laten zien dat zij verkeerd hadden gehandeld door een aardse koning te willen om over hen te heersen. Niettemin vermaande en waarschuwde Samuël het volk en vertelde hen in [1 Sam. 12:24, 25](#),

24 Vreest alleen de Heer en dient Hem in waarheid met heel uw hart, want bedenk wat voor grote dingen Hij voor u gedaan heeft. ²⁵ **Maar als u nog steeds slecht doet, zullen zowel u als uw koning worden weggevaagd.**

Deze waarschuwing geldt ook voor de kerk van het Nieuwe Verbond, want Saul was een type van de kerk met Pinksteren. Dit niet begrijpend, heeft de Roomse kerk Jezus' woorden aan Petrus in [Matt. 16:18](#) verkeerd begrepen. Toen Jezus zei dat "*de poorten van de hel haar niet zullen overweldigen*", dat wil zeggen de kerk, nemen zij aan dat daarmee de kerk wordt bedoeld die met Pinksteren in Handelingen 2 is opgericht. Zij weten niets van het Loofhuttenfeest, noch van de kerk van de overwinnaars. Daarom stellen zij hun vertrouwen in "Saul" in plaats van in "David", en beseffen zij niet dat Sauls heerschappij tijdelijk was. De heerschappij van de Romeinse paus moet, samen met alle kerkelijke heersers,

wijken voor Christus en de overwinnaars om vooruit te komen in het Loofhuttentijdperk dat voor ons ligt.

Dit alles heeft rechtstreeks betrekking op de kerk van Efeze, want het is niet alleen de kerk van Mozes, maar het is ook het begin van de kerk van Saul. Het eerste jaar of twee van Sauls regering was vrij goed ([1 Sam. 13:1 KJV](#)). Toen begon de rebellie zich openlijk te manifesteren.

Saul werd ongeduldig en nam het op zich om het offer te brengen ([1 Sam. 13:9](#)), waartoe hij niet geroepen was. Als gevolg daarvan zei Samuël tegen Saul: "*nu zal uw koninkrijk niet standhouden*" ([1 Sam. 13:14](#)).

Het kernprobleem was dat de kerk onder Sauls bewind God als koning had verworpen en geregeerd wilde worden door een man die als hun tussenpersoon zou optreden. Dit is de geest van het denominationalisme, waarbij aardse organisaties beweren "de ware kerk" te zijn. Zij beweren dat lidmaatschap van de aardse organisatie gelijk staat aan lidmaatschap van de hemelse vergadering.

Dergelijke aanspraken op macht geven mensen in feite de macht om redding te verlenen aan anderen door hen goed te keuren voor lidmaatschap. Omgekeerd claimen leiders van kerkgenootschappen ook de macht om mensen uit te sluiten van de hemel door hun macht tot excommunicatie.

De ware kerk staat echter onder de uitsluitende macht van God om het lidmaatschap goed of af te keuren ([Hebr. 12:22, 23](#)). Leden "*zijn ingeschreven in de hemel*", en alle aardse ledenlijsten zijn secundair en betekenisloos als zij in strijd zijn met de hemelse lijst.

Door het verhaal van koning Saul te begrijpen, samen met het verhaal van Mozes, kunnen we de achtergrond kennen van typen en schaduwen die ons laten zien waarom er goddelijke kritiek was op de kerk in Efeze. De kerk had haar eerste liefde verlaten. Zij had het voorbeeld gevolgd van het volk dat zich direct door mensen en slechts indirect door God wilde laten regeren. Dit was het voorbeeld voor de andere kerken dat vervolgens in de hele kerkgeschiedenis werd gevolgd.

De Boodschap

[Openbaring 2:1](#) zegt,

¹ Schrijf aan de engel van de kerk in Efeze: Degene die de zeven sterren in zijn rechterhand houdt, degene die tussen de zeven gouden kandelaren wandelt, zegt dit:

"*Degene die de zeven sterren in zijn rechterhand houdt*" is Jezus Christus. Hij is de ware Heerser van de kerk. Hij is de ware Hogepriester "*die wandelt tussen de zeven gouden kandelaren.*" In tegenstelling tot Saul is Jezus Christus de Hogepriester van de orde van Melchizedek, die als KoningPriester zowel burgerlijk als priesterlijk gezag heeft. Saul had gedaan alsof hij van die orde was door het offer te brengen, maar Samuël ontzegde hem die positie. Als Pinksterkoning, gekroond door een opstandig volk, kreeg Saul niet het Melchizedeks priesterschap. Alleen de overwinnaars (voorzien door David) zijn Melchizedeks priesters onder hun grote Hogepriester.

[Openbaring 2:2](#) gaat verder,

² Ik ken uw daden en uw gezwoeg en volharding, en dat u geen slechte mensen kunt verdragen, en u hebt degenen die zich apostelen noemen, en die het niet zijn, op de proef gesteld, en u hebt vastgesteld dat zij vals zijn;³ Maar dit heb ik tegen u, dat u uw eerste liefde hebt verlaten.

De kerk had veel goede dingen gedaan. De kerk had in die tijd een goed onderscheidingsvermogen, zodat zij onderscheid kon maken tussen degenen die echte apostelen waren en degenen die dat niet waren. Dit impliceert dat er meer dan twaalf apostelen waren (elf plus Paulus, die uiteindelijk Judas verving). De twaalf waren duidelijk, hoewel sommigen de apostolische autoriteit van Paulus betwistten. Toch had Efeze Paulus en anderen ook bevestigd.

Het Griekse woord *apostolos*, "apostel", verwijst in de eerste plaats naar iemand die gezonden wordt. In de Griekse cultuur had het echter een bredere betekenis. Rick Renner vertelt ons:

"In de tijd van de oude Griekse redenaar Demosthenes (384-322 voor Christus) was het woord apostolos een marineterm die een admiraal beschreef, de vloot van schepen die met hem meereisden, en de gespecialiseerde bemanning die de admiraal begeleidde en bijstond. De vloot werd de zee opgestuurd om gebieden op te sporen waar geen beschaving was. Zodra een onbeschaafd gebied was geïdentificeerd... zouden ze het proces beginnen om een vreemd land om te vormen tot een replica van het leven zoals zij geloofden dat het zou moeten zijn. Hun doel was totale kolonisatie van het onbeschaafde gebied..."

"Het woord apostolos was zo nauw verbonden met het idee van reizen dat het uiteindelijk synoniem werd met het idee van een paspoort of een reisdocument.

*"Als iemand een land wilde verlaten, moest hij een reisdocument bezitten dat in wezen een uitvoervergunning, een uitreisvisum of een paspoort was. Dit wettelijke document werd een apostolos genoemd - hetzelfde woord dat 'apostel' betekent. Dit document garandeerde het recht van doorgang en de mogelijkheid om vrij van de ene plaats naar de andere te reizen" (*A Light in Darkness*, Vol. 1, p. 294).*

De christenen gebruikten de term op ongeveer dezelfde manier, hoewel hun apostelen waren uitgezonden om Koninkrijksbeschaving in de wereld te brengen. Het was een nieuwe cultuur, gebaseerd op het recht van Jezus Christus om te heersen en op de morele orde die geschreven staat in de goddelijke wet, de profeten en de evangeliën.

Een ware apostel was te herkennen aan zijn trouw aan dit doel. Als hij werkte om de kerk in een vreemde cultuur of beschaving te brengen, was hij een valse apostel, een louter admiraal die voor Rome of Griekenland werkte.

Je eerste liefde verlaten

Het kernprobleem van Efeze was dat zij hun eerste liefde hadden verlaten. Velen hebben gespeculeerd over de betekenis van deze uitspraak. G. Campbell Morgan begreep dat dit een verwijzing was naar de kerk als ontrouwe vrouw. Inderdaad, dat is zeker waar. Maar om dit echt te begrijpen geeft de Schrift ons twee profetische verhalen: het eerste in de tijd van Mozes, en het tweede in de tijd van Saul.

Bij Saul zien we hoe het volk God (Christus) als hun koning had afgewezen, zoals een vrouw ook haar man kan afwijzen. Misschien meer in het bijzonder had de "vrouw" een andere man *begeerd*, en zijn woord verkozen boven dat van haar man. Het "Saul" probleem hebben we al besproken. Het probleem in Mozes' tijd zien we in Exodus 20, toen

God verlangde dat de gemeente Hem op de berg zou ontmoeten nadat Hij de Tien Geboden had gegeven. De reactie van het volk wordt gegeven in [Exodus 20:18, 19](#),

18 En het gehele volk ontwaarde de donder en de bliksemflitsen en het geluid van de bazuin en het roken van de berg; en toen het volk het zag, beefde het en bleef op een afstand staan. 19 Toen zeiden zij tot Mozes: "Spreek zelf tot ons en wij zullen luisteren; maar laat God niet tot ons spreken, anders sterven wij."

Dit was een huwelijksceremonie, want de profeten vertellen ons later dat God getrouwd was met Israël ([Jer. 3:14 KJV](#)). In feite beeldt de hele profetie van Hosea Gods huwelijk met Israël uit. Maar juist bij hun huwelijksceremonie, met Mozes als de bedienaar van dat huwelijksverbond, was de angst van het volk voor God sterker dan hun liefde. Zij weigerden het huwelijk op de berg te voltrekken, hoewel Mozes hen aanspoorde God te ontmoeten. [Exodus 20:20, 21](#) gaat verder,

20 En Mozes zei tegen het volk: "Wees niet bang, want God is gekomen om u te beproeven, en opdat de vrees voor Hem bij u zou blijven, zodat u niet zondigt." 21 Dus stond het volk op een afstand, terwijl Mozes de dikke wolk naderde waar God zich bevond.

Het volk wilde dat Mozes tussen hen en God stond. In plaats van rechtstreeks de stem van God te horen, wilden zij dat Mozes Gods woord hoorde en hun dan vertelde wat God zei. Zo is het ook met de confessionele geest, waar mensen liever luisteren naar mannen die hen vertellen wat God heeft gezegd. Uit angst voor Gods rechtvaardige natuur, en zichzelf zien als zondaars, geloven zij dat de enige manier om te overleven het onderhouden van een *indirecte* relatie met God is.

Geen enkele vrouw die van haar man houdt, wil een indirecte relatie met hem. Afstandelijke relaties zijn voor hen die gedreven worden door angst, niet door liefde.

Maar Jezus is de God van het Oude Testament. Hij is Jahweh die in het vlees kwam. Toen Hij kwam om Zijn werk op aarde te doen, werd Hij de ware Middelaar tussen God en de mens. Het was verkeerd dat de Israëlieten wilden dat Mozes tussen hen en God zou bemiddelen, maar het was juist om Jezus als Middelaar te hebben ([1 Tim. 2:5](#)). Jezus zei in [Johannes 14:6](#): "*niemand komt tot de Vader dan door Mij.*"

Er is geen Schrift die eist dat iemand via een man of een organisatie moet gaan om tot de Vader te komen, of zelfs tot Jezus. Laten we dus terugkeren naar onze eerste liefde als overwinnaars. Laat Jezus ons ware verlangen zijn, en plaats alle anderen in een relatie van secundair belang.

Berouw

[Openbaring 2:5](#) zegt,

⁵ Gedenk dus vanwaar u gevallen bent en toon berouw en doe de daden die u eerst deed; anders kom ik naar u toe en zal uw kandelaar van zijn plaats verwijderen - tenzij u zich bekeert.

Hier geeft de Geest van de Heer de gemeente een zeer nuchtere waarschuwing. Ze moesten zich herinneren vanwaar ze gevallen waren. Waarvan gevallen? Van de plaats waar zij hun eerste liefde hadden verlaten (vs. 4).

Uit de patronen van het Oude Testament blijkt dat zij de directe heerschappij van Christus hadden verworpen en verlangden dat een man over hen zou regeren. Eerst verlangden zij dat Mozes God zou horen en hun zou vertellen wat God zei ([Exodus 20:19](#)); later verlangden zij dat een man als koning over hen zou heersen ([1 Sam. 8:5](#)). Het verlaten van hun eerste liefde was het beginnen van een christelijk kerkgenootschap, dat afstand schepte tussen God en het volk.

Het doel van een kerk of een predikant is mensen op Christus te wijzen, niet op mensen of organisaties. Het is niet om leden te werven voor een aardse organisatie, maar om mensen tot Christus te leiden, zodat zij kunnen worden ingeschreven in de vergadering in de hemel ([Hebr. 12:22](#)). Er is niets inherent kwaads aan aardse organisaties, zolang zij niet de genegenheid van de bruid van Christus stelen door de mensen hun eerste liefde te doen verlaten. Het probleem ontstaat wanneer het geloof van mensen verschuift van Christus naar de kerk en haar leiders.

Op de een of andere manier was de kerk in Efeze afgedwaald naar denominationalisme bij het eren van mensen. Misschien eerden de mensen Johannes zelf al meer dan zou moeten. Het is interessant om te zien dat Johannes aan zijn eigen gemeente schreef, waarin hij de onbetwiste leider was als belangrijkste apostel voor alle zeven gemeenten. Het probleem lag ongetwijfeld niet bij Johannes, maar bij de mensen zelf, die per ongeluk Johannes in de plaats van Christus hadden gesteld. Nu Johannes hen het woord van God gaf, voelden zij niet langer de noodzaak het woord bij Christus zelf te zoeken.

Later zou de rest van de kerk hetzelfde gaan doen. Na verloop van tijd begon de kerk de mensen te *verbieden* zelf Gods stem te horen. Het doel van kerkelijke organisaties is om mensen te leren God voor zichzelf te horen. Het doel van samenkomsten was om de mensen in staat te stellen te delen wat God hen in de voorafgaande week had geopenbaard, zodat de groep onderscheid kon maken en waar nodig correcties kon aanbrengen. [1 Kor. 14:26-29](#) zegt,

²⁶ Wat is dan het resultaat, broeders? Wanneer u samenkomt, heeft ieder een psalm, heeft een leer, heeft een openbaring, heeft een tong, heeft een uitlegging. Laat alles geschieden tot opbouw [d.w.z. opbouw of versterking van de gemeente]. ²⁷ Als iemand in een taal spreekt, moet dat door twee of hoogstens drie zijn, en ieder op zijn beurt, en laat één tolk;²⁸ maar als er geen tolk is, laat hij dan zwijgen in de gemeente; en laat hij tot zichzelf en tot God spreken. ²⁹ En laat twee of drie profeten spreken, en de anderen oordelen [onderscheiden, getuigen of niet].

Toen de bijeenkomsten te groot werden, begonnen de leiders, in plaats van zich op te splitsen in kleinere huisgroepen, samen te komen in grote gebouwen. In zo'n omgeving konden steeds minder mensen deelnemen of met anderen delen zoals Paulus had opgedragen. Dit was het moment waarop de kerk een organisatie of een gebouw werd. Dit was het moment waarop de mensen afhankelijk werden van een man om God namens hen te horen, want het leek niet langer nodig om God zelf te horen. Naarmate de kerk zich verder ontwikkelde, begon de leiding, in de overtuiging dat zij alle noodzakelijke waarheid bezat, andere openbaringen te onderdrukken (samen met vleeselijke ideeën), en uiteindelijk verbood zij de leken het recht om God voor zichzelf te horen. Dit werd afgedwongen door excommunicatie en uiteindelijk door de dood en zelfs door marteling. Dit alles werd gedaan in naam van de eenheid.

Het begon met een eenvoudige verschuiving in loyaliteit van God naar mensen. Mannen dachten dat ze twee meesters konden dienen, en dat was inderdaad mogelijk, zolang God maar voorging en de leider God werkelijk met heel zijn hart volgde. Maar zoals Israël vele jaren eerder leerde, wilden zij een koning "*als alle volken*" ([1 Sam. 8:5](#)), en dat is wat zij kregen. Ook de kerk wilde een leider "*als alle volken*", en zo kregen zij het verlangen van hun hart.

De lamphouder verwijderen

De oplossing was om terug te gaan naar het punt van vertrek - vanwaar zij gevallen waren. De kerk moest terug naar het oorspronkelijke punt van misleiding, waar de vleeselijke geest het verlangen opvatte naar een man (anders dan Jezus zelf) om over hen te heersen. De Geest van de Heer riep de kerk op zich te bekeren en terug te keren naar hoe het vroeger was.

Als zij zich niet bekeerden, zei God: "*Ik kom tot u en zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen*" ([Openb. 2:5](#)). Wat betekent dit?

De metafoor verwijst naar de kandelaar in het heiligdom in Jeruzalem, die de Romeinen eerder hadden weggehaald in 70 na Christus. Hij staat afgebeeld op de boog van Titus als onderdeel van de buit die naar Rome werd gebracht toen de tempel werd verwoest. Maar dit gebeurde alleen omdat God eerst hun geestelijke kandelaar uit de tempel in de hemel had verwijderd vanwege de zonde van Jeruzalem. Dingen gebeuren in de geest voordat ze op aarde gebeuren.

Dat Efeze zo'n waarschuwing kreeg, was ongetwijfeld zeer ontvullerend voor de kerk. In feite heeft de Geest van de Heer die deze waarschuwing gaf [Matt. 16:18](#) blijkbaar niet zo geïnterpreteerd als de kerk in de jaren daarna.

De kandelaar in de hemel kon zijn positie alleen behouden als de kerk terugkeerde naar haar eerste liefde. Maar als de kerk op aarde niet langer de waarheid in de hemel weerspiegelde, zou de kandelaar worden verwijderd, en zou Efeze haar gezag als kerk verliezen. God zou haar terzijde schuiven, zoals Hij reeds had gedaan met de tabernakel van Shiloh, Salomo's tempel en de tweede tempel in Jeruzalem.

Dit waren geen loze dreigementen. In de bijbelse geschiedenis waren al drie precedentes geschapen. We weten niet of de kerk in Efeze het probleem daadwerkelijk heeft gecorrigeerd, want Johannes laat deze vraag onbeantwoord. Zo ja, dan was het slechts een tijdelijke correctie.

De Nicolaitanen

[Openbaring 2:6](#) zegt,

6 maar dit heb je, dat je de daden van de Nicolaiten haat, die ik ook haat.

Historisch gezien leren we uit Cormenin's Complete History of the Popes, Vol. 1, p. 30,

"De Nicolaïeten, de discipelen van Carpocrates en zijn zoon Epiphanus, onderwezen promiscue concubinage en maakten zich daarmee schuldig aan een grote misdaad in de ogen van God."

Concubines zijn een mindere vorm van huwelijk die van de vrouw een virtuele slavin maakt. De Bijbelse wet erkent twee soorten huwelijken, zoals ik heb uitgelegd in mijn boek, [Het Oude en Nieuwe Verbondshuwelijk](#). In het Oude Verbond was Gods vrouw (Israël) een beeld van Hagar, de slavin van Abram ([Gal. 4:24, 25](#)). In het Nieuwe Verbond is Gods vrouw afgebeeld als Sarah, de vrije vrouw.

De Nicolaïeten onderwezen en praktiseerden concubinage, en dit werd een symptoom van een geestelijk probleem in de kerk zelf. De vroege kerk in Efeze haatte inderdaad de leerstellingen van de Nicolaïeten, maar tegelijkertijd hadden zij hun eerste liefde verlaten. Zij weken af van een directe en volledige huwelijksrelatie met Christus en gingen in de richting van een *indirecte* relatie met Christus, die slavernij voortbrengt.

Slaven mogen geen directe relatie met God hebben. Als een slavin een openbaring ontvangt, mag zij daar niet naar handelen zonder de goedkeuring van haar meester. De meester heeft een vetorecht over zijn slavin. Wanneer de kerk (d.w.z. de vergadering, of gemeente) slaaf wordt van de kerkelijke hiërarchie van een kerkgenootschap, is zij niet langer Sara, maar Hagar, en kan zij slechts een Ismaël voortbrengen.

De naam Nicolaitan betekent letterlijk "verovering van de leken" (het gewone volk). Het verwijst naar de opkomst van een priesterlijke hiërarchie die de plaats van Christus over het volk inneemt. Dit is de Nicolaïtische geest die Jezus haat, want Hij verlangt meer dan wat ook naar een persoonlijke relatie met zijn bruid. Hij verlangt geen slavenbruid, maar één die een dubbel getuigenis kan afleggen op aarde. Alleen een "Sarah"-bruid, die een huwelijksrelatie met Hem heeft in het Nieuwe Verbond, kan Zijn diepste verlangen vervullen en het Koninkrijk op aarde brengen. Alleen een "Sarah"-bruid kan de kinderen van de belofte voortbrengen.

Het is dan ook passend dat de boodschap aan de gemeente in Efeze het probleem van de Nicolaïeten ter sprake brengt. De naam alleen al bevat de openbaring van

het probleem, want de essentie van het denominationalisme is het "veroveren van de leken". God wil dat de leken vrij zijn, niet in slavernij van mensen. God wil dat de leken de vrijheid hebben om Gods stem te horen en ernaar te handelen zonder angst voor vervolging.

De kerk in Efeze erkende blijkbaar dat het onder het Nieuwe Verbond niet juist was om bijvrouwen te hebben, of zelfs meerdere vrouwen ([1 Tim. 3:2](#)). Wij weten niet of zij het diepere probleem van de huwelijken van het Oude Verbond zelf begrepen, waar zelfs één vrouw als een slavin kan worden behandeld. Omdat de kerk altijd door progressieve openbaring heeft geleefd, waren er veel dingen die zij nog moesten leren over een periode van tijd ([Joh. 21:25](#)). In feite was het belangrijkste doel van de Heilige Geest om "*u in alle waarheid te leiden*" ([Johannes 16:13](#)).

De overwinnaars

[Openbaring 2:7](#) besluit de boodschap met de woorden,

⁷ Wie een oor heeft, hoort wat de Geest tot de gemeenten zegt. Wie overwint, zal ik eten geven van de boom des levens, die in het paradijs Gods is.

De overwinnaars zijn zij die oren hebben om te horen wat de Geest zegt. Dit impliceert dat de niet-overwinnaars in de kerk *niet* het vermogen hebben om te horen wat God zegt. Ik haast me echter te zeggen dat er velen zijn die het vermogen hebben om te horen, maar die niet noodzakelijkerwijs weten dat ze horen. Het woord van God komt op vele manieren, soms door directe openbaring, dan weer via andere mensen en dan weer door tekenen. Een overwinnaar is iemand die getuigt van het woord van God, want het resoneert in hem/haar.

Zulke overwinnaars krijgen het recht "*te eten van de boom des levens*". Het woord horen is ervan eten. Daarom werd de profeten opgedragen het boek te "eten". Dit was een geestelijke daad en had niets te maken met het eten van papier en inkt. Het was een daad van assimilatie, want we worden wat we eten en assimileren.

Het eten van de boom des levens moet dus worden uitgelegd als het eten van het woord. Het woord is de levensboom. Op een ander niveau is Christus de Logos, het vleesgeworden woord, wiens vlees wij moeten eten ([Johannes 6:56](#)). Daarom is Hij de belichaming van de boom des levens. Toen Adam en Eva van de andere boom aten, aten zij van kennis, wat niet slecht was, maar toch was het niet Christus. Men zou kunnen zeggen dat de boom der kennis de Bijbel was, maar het

was niet het woord. De Bijbel zonder het woord brengt tradities van mensen, in die zin dat de ware openbaring ontbreekt, en het is dus slechts vleeselijke kennis van *wat God heeft gezegd*.

Het is volkomen terecht dat de boodschap van de Geest aan Efeze zou eindigen met de beloning van het eten van de boom des levens. Alleen door de confessionele geest te overwinnen en een directe relatie met God te hebben, kan men werkelijk "*eten van de boom des levens*". Dit is het paradijs op aarde, zoals allen weten die van zijn vruchten hebben geproefd.

Hoofdstuk 13

Smyrna (64-313 A.D.)

Smyrna ligt ongeveer 35 mijl ten noorden van Efeze. Het lag aan de hoofdweg tussen de haven van Efeze en de regeringszetel in Pergamum, dus het was altijd een belangrijke halteplaats voor ambtenaren die deze reis maakten. Ook Smyrna was een havenstad met een prachtige haven, maar de meeste hoogwaardigheidsbekleders kwamen liever via Efeze naar Klein-Azië.

Terwijl het belangrijkste aanbiddingscentrum van Efeze de tempel van Artemis was, was de belangrijkste tempel van Smyrna de tempel van Cybele, die op de helling van de berg Pagos stond, net onder het fort op de top, dat bekend stond als "De Kroon van Cybele". Vanuit de haven gezien werd de berg gezien als het hoofd van Cybele, gekroond door het fort en om de "hals" omringd door de "Straat van Goud". De "ketting" van Cybele, bestaande uit marmeren zuilengangen, liep van oost naar west van de tempel van Zeus naar de tempel van Cybele.

De andere hoofdstraat die de Straat van Goud kruiste was Sacred Way, die begon bij de Havenpoort en naar het zuiden liep, de helling op naar het fort zelf. In deze straat stonden vele andere heiligdommen, altaren en tempels en talrijke winkels.

Het Stadion en het Theater stonden het dichtst bij het fort op de top van de berg Pagos. Het theater was het eerste in zijn soort in de regio, en zijn beschermgod was Dionysos, de god van de wijn, feestvreugde en losbandigheid, maar ook van het theater en de acteurs. Het stadion, een van de grootste in Klein-Azië, bood plaats aan ongeveer 30.000 mensen. Het was het toneel van veel bloedvergieten, waar talloze christenen werden gedood of aan wilde beesten gevoerd. Polycarpus was de beroemdste van de Christenen die in dit Stadion werd gedood (155 na Christus).

Smyrna stond aan het eind van de langste weg ter wereld, die de stad verbond met Nineve en Babylon, en uiteindelijk eindigde in Susa, of Shushan, de hoofdstad van Perzië. Deze 1500 mijl lange weg werd de koninklijke weg genoemd, omdat hij in de vijfde eeuw voor Christus was gefinancierd door de koning van Perzië.

Kooplieden uit het oosten maakten voortdurend de drie maanden durende reis om goederen te verkopen die in andere delen van het rijk moeilijk te vinden waren. De marktplaats van de stad was dan ook een paradijs voor winkelaars.

De beroemde Griekse dichter Homerus was in de buurt van Smyrna geboren en daarom had de stad munten met zijn beeltenis geslagen.

In de oudheid was Smyrna een welvarende stad, maar door interne conflicten en oorlog stortte de stad rond 600 voor Christus volledig in. Maar 300 jaar later ging Alexander de Grote op jacht in het gebied, en terwijl hij de nacht doorbracht op de berg Pagos, droomde hij van de tweelinggodinnen die bekend stonden als Nemeses. Hun namen waren Rechtvaardige Woede en Wraak, en zij droegen hem op Smyrna in zijn oude glorie te herstellen.

Alexander geloofde dat de Nemeses een ongewone verschijning was van de godin Cybele. Hij begon met de restauratie van Smyrna, maar omdat hij jong stierf, werd het restauratieproject pas voltooid tijdens de regering van Lysimachus (301-281 v. Chr.). Smyrna was een van de eerste geplande steden ter wereld, en daarom werden de straten aangelegd in rechte lijnen die elkaar kruisten om "blokken" te vormen.

De Cybele Cultus

Hoewel de cultus van Cybele in 205 voor Christus een van de officieel erkende Romeinse godsdiensten werd, bleef zij voor de meeste Romeinen zelf weerzinwekkend, omdat de rituelen ervan bloedvergieten en zelfverminking inhielden. Rick Renner vertelt ons,

"Volgens een van de voornaamste legenden over de oorsprong van de cultus was Cybele een nakomeling van Zeus die zowel mannelijk als vrouwelijk was. Toen Zeus zijn nieuwe kind zag, was hij ontzet en beval de mannelijke organen te verwijderen, waardoor het wezen veranderde in de vrouwelijke godin Cybele.

"Omdat de daad van castratie betrokken was bij de schepping van Cybele, benadrukten de rituelen verbonden aan deze heidense verering de deugden van zelfverminking en zelfcastratie... Een mythe die fundamenteel was voor de verering van Cybele stelde dat Attis, een god die verliefd werd op Cybele, op brute wijze werd gecastreerd en doodbloedde. Daarom kwam op 24 maart van elk jaar de hoofdpriesteres van Cybele - die in feite een gecastreerde man was die tot 'priesteres' was gemaakt - naar de tempel, sneed zijn armen door, zoog bloed en offerde dat aan Cybele ter herinnering aan Attis' mislukte castratie. Deze jaarlijkse gebeurtenis werd "De Dag van het Bloed" genoemd.

"De meeste mannen dienden Cybele als eunuch-priesters, de zogenaamde galli... Deze galli moesten zich ontmannen en zich dan, vanaf dat moment, kleden in vrouwelijke kleding om dichterbij Cybele te komen en waardig geacht te worden om haar 'priesteressen' genoemd te worden.

"Zodra hun mannelijke organen waren verwijderd, werden Cybele's gecastreerde 'priesteressen' beschouwd als een 'derde geslacht' - noch man, noch vrouw. De transformatie van deze mannen in galli was dramatisch. Zij namen vrouwelijke namen aan en hun fysieke verschijning werd zo vrouwelijk dat zij vaak voor genetisch geboren vrouwen werden aangezien wanneer zij zich buiten het tempel terrein waagden" (A Light in Darkness, Vol. 1, pp. 368, 369).

Dat was de toestand van de stad toen de eerste Christenen arriveerden. De fanatieke heidenen van de stad behoorden tot de meest vijandige tegen de christenen die er in het rijk te vinden waren, met inbegrip van Jeruzalem. Er was zelfs een grote Joodse gemeenschap in Smyrna, die de geest van de stad tegen de Christenen wist te gebruiken.

Het jodendom werd door de Romeinse overheid erkend als een toegestane godsdienst (*religio licita*), zodat de heidenen geen bezwaar hadden tegen de aanwezigheid van joodse synagogen. Aanvankelijk werd het christendom beschouwd als een sekte van het jodendom, wat de christenen enige bescherming bood tegen joodse vervolging. Maar na de eerste verdediging van Paulus tijdens zijn proces in Rome in 63 na Christus, besefte Nero dat het christendom gescheiden was van het jodendom, en dat zij geen offers meer brachten.

Alle religies moesten offers brengen aan Caesar zelf of aan God namens Caesar. Het jodendom deed dat laatste in de tempel, maar de christenen konden aan geen van beide eisen voldoen. Daarom werden zij vervolgd als een *religio illicita*, een godsdienst zonder vergunning die geen bestaansrecht had in het Rijk.

Dit maakte Smyrna nog gevaarlijker voor de christenen, want zij konden geen Romeinse bescherming verwachten tegen heidenen of Joden. De heidenen werden geïnspireerd door de twee Nemeses van Rechtvaardige Woede (d.w.z. Religieuze IJver) en Wraak om de "atheïstische" christenen te doden die hun heidense goden niet aanbaden. De Joden werden geïnspireerd door de ijveraars van het

Oude Verbond in het Jodendom, die ongeveer hetzelfde deden als de apostel Paulus in zijn jonge jaren. Hij beschrijft zichzelf in [1 Timoteüs 1:13](#): "*Vroeger was ik een godslasteraar en een vervolger en een gewelddadige agressor.*"

Het Griekse woord "gewelddadige agressor" is *hubristes*, het Griekse woord voor sadist. Het maakt deel uit van Paulus' opsomming van de kenmerken van "*een verdorven geest*" in [Rom. 1:30](#). Paulus bekent door een dergelijk sadisme gemotiveerd te zijn in zijn behandeling van de kerk tijdens zijn vroege jaren als godsdienstijveraar met een goede reputatie bij de tempel.

Smyrna en de bittere smaak van mirre

Smyrna is dus de kerk van de martelaren. De vervolging in de stad Smyrna vormde het profetische patroon voor het Smyrna-tijdperk van de kerkgeschiedenis onder Rome van 64-313 na Christus. Historisch gezien begon het Smyrna-tijdperk toen Nero de kerk actief begon te vervolgen in 64 na Christus. Het eindigde uiteindelijk met het Edict van Milaan van Constantijn in 313 na Christus, aan het eind van een intens laatste decennium van vervolging van 303-313.

Smyrna betekent "mirre", een bitter kruid dat staat voor de dood. Mirre is een zalfolie die werd gebruikt om de doden voor te bereiden op de begrafenis. Hoe meer men het vermaalde, hoe zoeter de geur.

Tertullianus, een christelijk jurist (145-202 na Christus), schreef in zijn *Apologie*, hoofdstuk 50, aan de Romeinse keizer,

"Hoe vaker wij door u worden neergemaaid, hoe meer wij in aantal toenemen; het bloed van de christenen is zaad."

Zo was het ook met de martelaren uit deze tijd. Zij werden verpletterd door de volle woede van het Romeinse Rijk, maar hoe meer zij werden gedood, hoe geuriger het aroma voor God en de mensen. De mensen verwonderden zich over hun grote moed en bekeerden zich sneller tot Christus dan Rome hen kon doden.

De Boodschap

[Openbaring 2:8, 9](#) zegt,

⁸ En aan de engel van de kerk in Smyrna, schrijf: De eerste en de laatste, die dood was en tot leven is gekomen, zegt dit: ⁹ Ik ken uw verdrukking en uw armoede (maar u bent rijk), en de godslastering door hen die zeggen dat ze Joden zijn en het niet zijn, maar een synagoge van Satan zijn.

Christus sprak deze vervolgte kerk aan met de titel "*De eerste en de laatste.*" Het was om hen eraan te herinneren dat Hij als *alfa* en *omega* (of *alef* en *tav*) al hun vervolging had voorzien en deze onder controle had. Het is normaal dat mensen die vervolgd worden zich afvragen of God hen vergeten is, of dat Hij de controle over aardse gebeurtenissen verloren heeft. Maar Christus zegt: "*Ik ken uw verdrukking.*" Christus was zich terdege bewust van hun vervolging, dus verzekert Hij hen dat Hij de Auteur van de geschiedenis is. Door deze vervolging kon de kerk deel hebben aan Zijn eigen lijden.

Verder zegt Christus dat Hij "*dood was en tot leven moet komen.*" Met andere woorden, nadat Hij de dood had overwonnen door er doorheen te gaan, moedigde Hij de gemeente van Smyrna aan Zijn voorbeeld te volgen, wetende dat zij een betere opstanding zouden ontvangen. [Heb. 11:35](#) zegt,

³⁵ Vrouwen ontvingen hun doden terug door opstanding; en anderen werden gemarteld, waarbij zij hun vrijlating niet aanvaardden, opdat zij een betere opstanding zouden verkrijgen.

[Zij die ten onrechte beweren dat zij Joden zijn](#)

Toen Jezus op aarde kwam om de troonrechten van zijn vader David op te eisen, betwistten de leiders van de tempel zijn claim. Zij wilden een ander soort messias, een die de Romeinen zou bestrijden en hen tot een onafhankelijke natie zou maken. Jezus begreep echter dat God Rome had opgericht als het ijzeren rijk dat wordt beschreven in [Dan. 7:7](#). De macht van God gebruiken om dit vierde rijk omver te werpen zou ingaan tegen het goddelijke besluit in de tijd van Jeremia, toen God wereldrijken oprichtte om Juda in gevangenschap te brengen.

Bovendien waren de religieuze leiders het niet eens met de leer van Jezus, want zij hielden de tradities van mensen aan, waarmee zij God tevergeefs aanbaden ([Jesaja 29:13](#), geciteerd in [Matt. 15:7-9](#)).

De rechtmatige troonopvolger van Juda had het recht in handen om een Judahiet (of, in het Grieks, een *Judeeër*) genoemd te worden. Als een man uit Juda - of een groep Judahieten - in opstand kwam tegen de koning, of als zij naar een ander land

verhuisden om hun eigen onafhankelijke natie te stichten, waren zij juridisch gezien geen Judahieten meer. Hun genealogie zou natuurlijk niet veranderen, maar zij waren niet langer Judahitische burgers. Evenmin konden zij aanspraak maken op de status van hun natie als het "ware Juda".

Juda was het gebied en omvatte alleen degenen die geregeerd werden door de rechtmatige koning - in dit geval koning Jezus.

Een goed voorbeeld is te vinden in het verhaal van Absaloms opstand tegen David. Toen David en zijn trouwe volgelingen als vluchteling voor een tijd Jeruzalem verlieten, kan men zich afvragen welke groep nu werkelijk *Juda* was? Was het de meerderheid van de Judahieten die door Absalom werd geregeerd? Of was het de kleine groep die trouw was aan David? Vanuit een juridisch perspectief, waar was *Juda* op dat moment? Was het ware Juda niet in ballingschap met David?

Aangezien het conflict in het Nieuwe Testament gewoon een herhaling was van Absalom die zich de troon van David toe-eigende, zien we dezelfde vraag ontstaan in de eerste eeuw. Jezus was de rechtmatige troonopvolger, maar zijn troon werd ingenomen door de opperpriesters, die optraden als geestelijke kinderen van Absalom.

Duizend jaar later, toen Jezus naar Juda kwam als de rechtmatige erfgenaam van de troon van David, bleven zij die Zijn recht erkenden Judahieten ("Joden"), maar zij die Hem verwierpen verloren het recht om Joden genoemd te worden.

Dit wetende, zegt de apostel Paulus in [Rom. 2:28, 29](#),

²⁸ Want hij is geen Jood, die naar buiten toe één is, noch is de besnijdenis, die naar buiten toe in het vlees is. ²⁹ Maar hij is een Jood die innerlijk één is; en de besnijdenis is die van het hart, door de Geest, niet door de letter; en zijn lof ["Juda"] is niet van mensen, maar van God.

Zij die door mensen als Joden werden erkend, waren niet de groep die God als Joden erkende. De meningen van mensen, zelfs als zij de mening van de meerderheid zijn, zijn altijd verkeerd als zij in strijd zijn met Gods waarheid. Vandaar dat, wanneer wij de Joden van vandaag *Joden* noemen, het duidelijk is dat wij slechts de definitie van de mens van de term overnemen. Vanuit Gods perspectief - en met kennis van de wet - begrijpen wij dat zij die de Koning van Juda volgen de ware Joden zijn - zo niet door genealogie, dan toch zeker door wettelijk staatsburgerschap.

In [Rom. 2:29](#) zegt Paulus dat een ware Judaïet iemand was die God prees, want Juda betekent lofprijzing. Maar de Joden in Smyrna waren helemaal geen echte Joden, want zij lasterden God door hun vervolging van christenen. Denk aan [1 Tim. 1:13](#) dat Paulus zichzelf beschouwde als een bekeerde en hervormde "godslasteraar".

Johannes begreep dit ook. Geen enkele fysieke verbinding met Abraham, Izaäk, Jacob of Juda gaf zulke Joden het door God gegeven recht om Joden genoemd te worden. De zeven geesten des Heren (en de verheerlijkte Christus zelf) droegen Johannes op te schrijven over "*degenen die zeggen dat zij Joden zijn en het niet zijn, maar een synagoge van Satan zijn.*" In feite werd dit, zoals we later zullen zien, herhaald in de boodschap aan de gemeente van Filadelfia ([Openb. 3:9](#)).

Voor een volledige bespreking van deze kwestie, zie mijn twee boeken: [Wie is een Jood?](#) en zijn metgezel, [Wie is een Israëliet?](#)

Wij weten uit de bijbelse geschiedenis dat de *zogenaamde* Joden de eerste vervolgers van de kerk waren. Nadat zij vele christenen uit Judea hadden verdreven, dienden joden uit andere steden vaak officiële klachten in tegen de christenen om Rome ertoe te bewegen hen te arresteren. Zowel Johannes als Paulus waren hiervan getuige en schreven vrijuit over het conflict.

Het was ook gebruikelijk dat de autoriteiten de bezittingen in beslag namen van hen die beschuldigd werden van onwettig gedrag. Christus erkende dus de "armoede" van de gemeente in Smyrna, maar zegt tegen hen: "*Maar jullie zijn rijk.*" Ze waren arm aan wereldse goederen, maar ze waren rijk in geloof, want ze hadden voor zichzelf "*schatten in de hemel*" aangelegd ([Matt. 6:20](#)).

Het Griekse woord "rijk" is *plousios*, een woord dat "zeer rijk" betekent, iemand die een overvloed aan bezittingen en financiën heeft. Maar in de natuur leden de christenen van Smyrna onder bittere armoede. De meeste banen in Smyrna waren, zoals in veel steden, alleen beschikbaar voor leden van een vakbond (gilde, of *collegia*) die het monopolie hadden op hun specifieke soort werk.

Gilden hadden ook beschermgoden en godinnen, en zij eisten van hun leden dat zij offers brachten en eer betoonden aan die heidense godheden. De Christenen konden geen lid worden van een gilde zonder de beschermgod te aanbidden. Vandaar dat de christenen in Smyrna niet alleen arm waren, maar ook totaal berooid - het equivalent van de moderne dakloosheid. De christenen hadden ook

geen enkele mogelijkheid om wettelijke bescherming te zoeken, want zij maakten deel uit van een illegale godsdienst en waren daarom uitgesloten van de rechten en bescherming die zelfs de armste heidenen genoten.

De christenen van Smyrna waren verschoppelingen die in absolute armoede leefden in een christelijke subcultuur. Johannes' boodschap van Jezus troostte hen door te wijzen op hun extreme geestelijke rijkdom in de ogen van God.

Zoals we later zullen zien, had de kerk van Laodicea, die de kerk aan het einde van het tijdperk beschrijft, het tegenovergestelde gedaan van de kerk van Smyrna. De Laodiceanen waren rijk aan aardse goederen, maar niet aan de ware rijkdom van de Geest. Het lijkt te verwijzen naar de welvaartsboodschap die de schijn van geloof heeft, maar meestal een vorm van positief denken is.

Wees trouw tot de dood

[Openbaring 2:10](#) zegt,

¹⁰ Vrees niet wat u te wachten staat. Zie [*idou*], de duivel staat op het punt sommigen van u in de gevangenis te werpen, opdat u beproefd wordt, en u zult tien dagen beproefd worden. Wees trouw tot de dood, en ik zal u de kroon van het leven geven.

Rick Renner zegt het volgende over het Griekse woord "zie".

*"Het woord 'zie' is het Griekse woord *idou*, een woord dat zeer moeilijk te vertalen is. De King James Version vertaalt het als zie, maar in onze hedendaagse wereld kan dit oude Griekse woord misschien beter vertaald worden als "Wow!" (*A Light in Darkness*, Vol. 1, blz. 442).*

Thayer's Greek Lexicon vertelt ons dat *idou* wordt gebruikt "wanneer iets wordt gespecificeerd dat onmogelijk lijkt en toch gebeurt". Renner vervolgt,

"Hoewel geen letterlijke vertaling, draagt het het idee in zich: 'Wow-als je kon zien wat ik zie! Wat jullie staat te gebeuren laat Mij bijna sprakeloos. Ja, Ik ben Degene die het einde van het begin kent - maar zelfs Ik ben verbaasd om te zien wat jullie gaan doorstaan...' (p. 442)

Mensen zijn altijd bang voor vervolging en lijden. Maar als zij begrijpen dat God met hen is, en dat deze vervolging is ingebouwd in het goddelijke plan, kunnen zij troost putten uit de wetenschap dat er een doel in zit. Aan Smyrna werd verteld dat zij "getest" werden om te zien of hun geloof echt was.

Jezus vertelde hen dat sommigen van hen in de gevangenis geworpen zouden worden. Romeinse gevangnissen waren verschrikkelijke plaatsen. Gevangenen werden gewoonlijk via een ladder neergelaten in een kamer zonder ramen, en wanneer de bovendeur werd gesloten, bleven zij in totale duisternis. Er waren geen sanitaire voorzieningen en geen voedsel of water, behalve wat hun vrienden hen mochten brengen.

Mannen werden niet veroordeeld om voor een bepaalde tijd naar de gevangenis te gaan. Zij zaten daar in afwachting van hun executie, hoewel velen stierven voordat zij werden geëxecuteerd. Toen de christenen in Smyrna van tevoren werden gewaarschuwd dat sommigen in de gevangenis zouden worden geworpen, begrepen zij dus zeker dat dit betekende dat zij op een verschrikkelijke plaats zouden sterven, en dat hun lichamen waarschijnlijk met het rioolwater in de nabijgelegen rivier zouden worden geworpen.

Deze profetie werd eerst vervuld onder de gelovigen in Smyrna zelf, maar ook op ruimere schaal in het hele rijk tijdens het tijdperk van de kerk van Smyrna van 64-313 na Christus.

Tribulation

Jezus vertelde hen in [Openbaring 2:10](#) "U zult verdrukking hebben." Het Griekse woord "beproeving" is *thlipsis*, een woord dat voor het eerst werd gebruikt om de manier van executie te beschrijven van een man in vroegere tijden, die werd gedwongen te gaan liggen terwijl een rotsblok langzaam op hem werd neergelaten. De druk drukte hem langzaam dood onder het gewicht ervan. Dit is *thlipsis*. Het verwijst naar het onder druk komen dat leed veroorzaakt.

De Geest richtte zich op "*tien dagen verdrukking*", profeterend van de tien verschillende tijden van vervolging die in de tijd van Smyrna begonnen.

1. Nero (67 na Christus)
2. Domitianus (81 A.D.)
3. Trajanus (108 na Christus)
4. Marcus Aurelius Antoninus (162 na Chr.)
5. Severus (192 na Christus)
6. Maximinus (235 na Christus)
7. Decius (249 A.D.)
8. Valerianus (257 na Chr.)
9. Aurelianus (274 na Chr.)

10. Diocletianus (303 na Christus)

De laatste vervolging (onder Diocletianus van 303-313 na Christus) duurde tien jaar tot ze volledig werd gestopt door Constantijn. Diocletianus, de Romeinse keizer, beval de vernietiging van kerken, het verbranden van Bijbels, en alle christenen te offeren aan de Romeinse goden. Deze edicten werden uitgevaardigd in Nicomedia, de hoofdstad van de oostelijke helft van het Rijk.

Eusebius, bisschop van Caesarea in die tijd, vertelt ons dat hij persoonlijk getuige was van veel van de martelingen in de stad Tyrus, waar mannen aan de wilde beesten werden overgeleverd. Maar twee jaar na de vervolging werd Diocletianus getroffen door geestesziekte, waardoor hij zich in 305 na Christus moest terugtrekken. Hij werd vervangen door Maximianus, die op zijn beurt werd vervangen door Licinius.

In die tijd waren er vier Caesars - twee in het Oosten en twee in het Westen. Diocletianus zelf had het rijk eerder verdeeld in 285 na Christus, en elke helft onder twee Caesars geplaatst. De belangrijkste vervolgingen vonden plaats in het Oosten. In het Westen waren de keizers het niet eens met het vervolgingsbeleid, en dus voerden zij slechts minimale vervolgingen uit om te voldoen aan het officiële regeringsbeleid. Constantijn was één van die Westerse Caesars, en naarmate zijn macht toenam, maakte hij een einde aan de vervolgingen in het gebied dat hij controleerde. Constantijn was een Britse prins. Zijn moeder, Helena van York, was een sterk christen.

Constantijn vaardigde in 306 na Christus een edict uit dat de christenen in Spanje, Gallië en Brittannië religieuze tolerantie verleende. Naarmate Constantijn terrein won, breidde hij zijn beleid van religieuze tolerantie uit tot hij uiteindelijk, na de inname van Rome zelf, in 313 de vervolging volledig kon beëindigen. Het einde van de vervolging bracht de kerk ook in een nieuwe situatie met nieuwe uitdagingen in de tijd van Pergamum.

De beloning voor overwinnaars

[Openbaring 2:11](#) zegt,

¹¹ Wie een oor heeft, moet horen wat de Geest tot de gemeenten zegt. Wie overwint, zal niet getroffen worden door de tweede dood.

Eerder, in vers 10, werd aan de overwinnaars van Smyrna "*de kroon des levens*" beloofd. Deze kroon was geen kostbare, gouden diadeem, maar een eenvoudige krans (*stephanos*) die werd gegeven aan overwinnaars in een atletiekwedstrijd. Het Griekse woord voor overwinnaar is overwinnaar of kampioen. De waarde van een overwinningskrans lag in het feit dat het een openbare erkenning van de prestatie was, die bewondering van het volk opriep. Paulus verwijst naar deze krans in [1](#)

[Kor. 9:24, 25](#), zeggende,

²⁴ Weet je niet dat zij die in een wedstrijd lopen allemaal lopen, maar slechts één krijgt de prijs? Ren zo dat je kunt winnen. ²⁵ En iedereen die meedoet aan de spelen oefent zelfbeheersing in alles. Zij doen het dan om een vergankelijke krans [*stephanos*] te ontvangen, maar wij een onvergankelijke.

Wanneer God een *stephanos* geeft aan Zijn volk, is het een ironisch feit dat Hij erkenning geeft aan hen die de wereld beschouwt als "*het uitschot van de wereld, het slijk van alles*" ([1 Kor. 4:13](#)). [Jakobus 1:12](#) spreekt hier ook over, en zegt,

¹² Zalig is de mens die volhardt onder de beproeving, want als hij eenmaal is goedgekeurd, zal hij de kroon des levens ontvangen, die de Heer heeft beloofd aan hen die Hem liefhebben.

Ongetwijfeld is dit dezelfde "kroon" die Paulus tegen het einde van zijn leven opeiste, toen hij in [2 Tim. 4:7, 8](#),

⁷ Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de weg afgelegd, ik heb het geloof behouden;⁸ in de toekomst is er voor mij een kroon van gerechtigheid klaargelegd, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag zal toekennen; en niet alleen aan mij, maar ook aan allen die zijn verschijning hebben liefgehad.

Misschien heeft Johannes deze "kroon" opgevat als een tegenstelling tot de "kroon van Cybele", die de stad Smyrna zag als de vesting op de top van de berg Pagos. De berg werd afgebeeld als het hoofd van de godin, en de muren en torens van de vesting bekroonden haar hoofd.

Men geloofde algemeen dat een speciale beloning - afgebeeld als een kroon - zou worden gegeven aan hen die het martelaarschap hadden ondergaan, of die trouw waren gebleven tijdens vervolging. Sommigen gingen zelfs zover dat ze zeiden dat

een gelovige moest worden gedood om een overwinnaar te worden. Hierdoor veranderde de betekenis van *martus*, of "martelaar". De oorspronkelijke betekenis van het woord was "getuige", maar al snel verwees het naar iemand die *gedood* was als getuige voor Christus.

Maar niet alle martelaren worden gedood. Een overwinnaar is niet noodzakelijk iemand die gedood wordt, maar iemand die getuigt van Christus als een Amens. Het is iemand die een oor heeft om te horen wat de Geest tot de gemeenten zegt, want door te horen kan men getuigen door Amen te zeggen.

De Korah Kerk

De kerk van Smyrna komt overeen met de kerk van Korach onder het Oude Verbond. Meer bepaald de valse Joden van "*de synagoge van Satan*" ([Openb. 2:9](#)) spreekt van de opstand van Korach. [Num. 16:1-3](#) zegt,

¹ Korach nu, de zoon van Izhar, de zoon van Kohath, de zoon van Levi, met Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, en On, de zoon van Peleth, zonen van Ruben, kwamen in actie,² en zij stonden op voor Mozes, samen met een deel van de zonen van Israël, tweehonderdvijftig leiders van de gemeente, gekozen in de vergadering, mannen van aanzien,³ en zij verzamelden zich tegen Mozes en Aäron en zeiden tegen hen: "Jullie zijn ver genoeg gegaan, want de hele gemeente is heilig, ieder van hen, en de Heer is in hun midden; Waarom verheft gij u dan boven de vergadering des Heren?"

De oorzaak van deze opstand wordt gegeven in [Num. 16:9, 10](#),

⁹ Is het niet genoeg voor u dat de God van Israël u heeft afgezonderd van de rest van de gemeente van Israël, om u in Zijn nabijheid te brengen, om het werk van de dienst van de tabernakel van de Heer te doen, en om voor de gemeente te staan om hen te bedienen;¹⁰ en dat Hij u, Korach, en al uw broeders, zonen van Levi, met u heeft doen naderen? En zoekt gij ook het priesterschap?

Korach was een Leviet, maar geen priester. Dat wil zeggen, hij was geen afstammeling van Aaron. Hij was ontevreden met zijn roeping als Leviet om de tabernakel te bedienen. Dus wilde hij Aaron vervangen als hogepriester. Met andere woorden, hij had het woord van de Heer verworpen dat Aaron de hogepriester zou zijn ([Exodus 28:1](#)).

Korachs voornaamste drijfveer was afgunst en ambitie, waardoor hij in opstand kwam tegen het woord van de Heer. Korach wist echter 250 leiders van de gemeente ervan te overtuigen dat Mozes en Aäron ongeschikt waren om Israël

naar het Beloofde Land te leiden. Eerder, in Numeri 13 en 14, had het volk geweigerd het Beloofde Land binnen te gaan vanwege hun angst voor de reuzen. Het vooruitzicht om 40 jaar in de woestijn te moeten blijven totdat de hele generatie gestorven was, was te veel voor hen om te accepteren. Zij vonden het beter om terug te keren naar het land Egypte en in slavernij te blijven.

Eeuwen later kwamen de priesterlijke leiders in Jeruzalem in opstand tegen Degene die als Mozes was. Door Jezus Christus te verwerpen, leidden de priesters het volk terug naar Egypte, het huis van de slavernij. Door te weigeren Jezus te erkennen als het Lam van God, dat wil zeggen het Pesachlam, verzuimden zij Zijn bloed aan te brengen op hun bovendorpels (voorhoofden) en deurposten (oren), en zo konden zij het huis van slavernij niet verlaten.

Jeruzalem was hun Egypte ([Openb. 11:8](#)), en zonder geloof in Jezus Christus konden zij niet van boven verwekt worden. Daarom was het aardse Jeruzalem hun moeder, en bleven zij kinderen van het vlees in het huis van slavernij in het geestelijke Egypte.

Het probleem met autoriteit

Het eerste probleem met gezag, zoals we opmerkten in het geval van de kerk van Mozes, was dat het volk wilde dat een man hen voor God zou vertegenwoordigen, in plaats van een directe communicatie met God te hebben. Het tweede probleem is dat de mensen degenen afwijzen die God werkelijk als leiders heeft geroepen, met als argument dat God ons allen democratisch heeft geroepen.

Korach gebruikte Gods uitnodiging aan allen in Exodus 20 tegen Mozes. Hij stelde dat "*de gehele gemeente heilig is, een ieder van hen, en de Here in hun midden*" ([Num. 16:3](#)). De uitspraak was waar genoeg, maar hij ging voorbij aan de individuele roepingen van God. Een roeping, hoe groot of klein die ook lijkt, geeft mensen gezag om die roeping te vervullen. Wanneer iemand functioneert binnen zijn of haar roeping, moeten alle anderen, van apostelen tot leraren, zich onderwerpen aan het woord of de handeling die in de geroepene werkzaam is.

Mozes en Aäron functioneerden in hun functie, maar Korach wilde Aäron vervangen, en blijkbaar wilden de 250 leiders van de gemeente Mozes vervangen door hun democratie. Als zij daarin waren geslaagd, zouden zij zich hebben laten leiden door hun eigen vleeselijke gedachten, in plaats van door de Geest van God. Elke belangrijke kwestie zou beslist zijn door een stemming,

waarbij de ja's de nee's zouden overstemmen, en de tradities van de mensen aldus door democratische stemmingen zouden zijn vastgesteld.

God wil inderdaad rechtstreeks tot alle mensen spreken. Maar God heeft ook het gezag op aarde ingesteld. Hij heeft het vijfvoudig ambt ingesteld dat wordt opgesomd in [Ef. 4:11](#),

11 En Hij gaf sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars.

Daarom moeten we *beide problemen* vermijden die mannen hebben met gezag. Wij moeten het gezag *van mensen* vermijden, maar ons tegelijkertijd onderwerpen aan het woord van God dat *in mensen* is. Wanneer iemand het woord van God spreekt, moeten zelfs apostelen en profeten zich onderwerpen aan het woord van God, ongeacht door wie het komt.

Mozes en Aäron waren werkelijk door God geroepen, maar Korach en zijn metgezellen behandelden het woord alsof het alleen van hun vleeselijke geest kwam. Zij herkenden de openbaring niet als zij die van Mozes en Aäron hoorden komen, en zo kon Korach misbruik maken van het volk toen het mopperde over het goddelijk oordeel.

De opstand in Smyrna

De kerk van Smyrna had hetzelfde probleem als bij de opstand van Korach. Het verscheen in [Openb. 2:9](#) waarin God zei dat Hij kennis had genomen van hun verdrukking, armoede en "*de godslastering van hen die zeggen dat zij Joden zijn en het niet zijn*". De Joodse leiders in Jeruzalem (en misschien in een nabijgelegen synagoge in Smyrna) waren het nieuwtestamentische equivalent van het opstandige gezelschap van Korach in Numeri 16.

Mozes was een type van Christus ([Deut. 18:18](#); [Hand. 3:22](#)). Zo ook Aaron, want Aaron was de hogepriester van zijn orde, terwijl Jezus Christus de hogepriester van de Melchizedek-orde was en is ([Hebr. 7:17](#)). Jezus, die de gezalfde en geroepene was om zowel Koning als Hogepriester te zijn, werd verworpen door de leiders in Jeruzalem, wier motief het was om Zijn gezag voor zichzelf op te eisen.

De boodschap aan de gemeente in Smyrna bevat geen kritiek, zodat het duidelijk is dat degenen die de opstand van Korach

vertegenwoordigden, degenen uit de plaatselijke synagoge waren. Er is een duidelijke afbakening tussen de ware Joden die God oprecht *loven* en de zogenaamde Joden, die God lasterden door hun opstand tegen de koning en hun vervolging van de kerk.

Vreemd genoeg wordt na het aanwijzen van het probleem in hun midden, geen oplossing expliciet genoemd. De kerk wordt alleen verteld dat zij, net als Mozes en Aäron, beproeving en vervolging zouden krijgen.

Wij kunnen echter de leemtes opvullen als wij het probleem van Smyrna in verband brengen met de opstand van Korach. Dit is het voordeel dat wij hebben als wij weten hoe de kerken van het Oude Verbond werden herhaald in de kerken van het Nieuwe Verbond. In feite gaven de dingen die in de Oude Verbondskerken gebeurden een waarschuwing aan de Nieuwe Verbondskerken om niet dezelfde patronen uit het verleden te herhalen. De enige manier om die herhaling te voorkomen was het Nieuwe Verbond en zijn Middelaar volledig aan te nemen, door hun "moeder" van het Oude Verbond te verlaten en Sarah tot hun nieuwe moeder te verklaren.

De voortgang van de openbaring

We zien een progressieve openbaring in het gaan van Efeze naar Smyrna. De meest opvallende progressie is de tweeledige kwestie van het gezag. De tweede is hoe het verlaten van de eerste liefde van de kerk de noodzaak van tucht en beproeving in de tweede kerk met zich meebracht. Zo bezien is het duidelijk dat het doel van deze beproeving in het algemeen was de kerk te zuiveren en haar inzicht te geven in het doel en het juiste gebruik van gezag.

De les is deze: Ten eerste, ontwikkel oren om te horen wat de Geest tegen de gemeente zegt. Ten tweede, verwerp niet het echte gezag van de roepingen van mannen, want God heeft hen opgevoed om de gemeente op te bouwen, zoals Paulus zegt in [Ef. 4:12, 13](#)...

¹² voor de toerusting van de heiligen tot het werk van de dienst, tot opbouw van het lichaam van Christus;¹³ totdat wij allen de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God bereiken, tot een volwassen mens, tot de maat van de gestalte die tot de volheid van Christus behoort.

Als we leren de stem van God te onderscheiden die door mannen en vrouwen - en door elke andere bron - spreekt, kunnen we een zekere mate van geestelijke

rijpheid ontwikkelen. We moeten niet naar de stem van mannen luisteren, maar naar de stem van God *in mensen*, wanneer die spreekt. We moeten ook erkennen dat God niet alles aan één mens vertelt, maar Zijn openbaring onder velen verdeelt. Hij doet dit om de noodzaak te scheppen om als een lichaam te functioneren, om eenheid en liefde onder de broeders te bevorderen.

Dit is de stem van de Geest van Verstand, die de bijzondere Geest is van de zeven Geesten Gods die aan Smyrna zijn gegeven. Zij die horen, zullen begrijpen wat zij horen, zodat zij het goddelijke plan kennen en ernaar leven.

Hoofdstuk 14

Pergamum (313-529 A.D.)

Zestig mijl ten noorden van Smyrna en ongeveer vijftien mijl landinwaarts van de Egeïsche Zee lag Pergamum. Deze stad had verschillende namen: Pergamum, Pergamon en Pergamos. Zij moet niet verward worden met het moderne Pergamon, dat op Cyprus ligt.

Pergamum werd pas een belangrijke stad in 281 v. Chr. toen het werd uitgebreid en de hoofdstad werd van het nieuwe koninkrijk Pergamum onder de Attalidische dynastie. Zij sloten zich spoedig aan bij Rome en werden een van de trouwste aanhangers van Rome.

Aan het einde van de Derde Macedonische Oorlog (171-168 v. Chr.), waarin Pergamum Rome steunde, schonken de dankbare Romeinen hen al het grondgebied dat zij in Klein-Azië op de Seleuciden hadden veroverd. Hierdoor werd Pergamum een belangrijke stad, die snel groeide. Attalus III stierf zonder erfgenaam in 133 v. Chr., en om een burgeroorlog te voorkomen schonk hij zijn natie aan Rome. Daarna maakte het deel uit van het Romeinse Rijk en werd het de hoofdstad van Rome voor zijn hele provincie in Azië.

Op haar hoogtepunt telde de stad Pergamum ongeveer 200.000 inwoners. De bekendste tempel was die van Asclapius, de god van de genezing. De stad stond ook bekend om haar grote bibliotheek, de op één na grootste bibliotheek van Alexandrië in Egypte. Er zouden ongeveer 500.000 documenten of boeken zijn in Alexandrië, en ongeveer 200.000 in Pergamum.

Toen Pergamum zijn bibliotheek begon op te bouwen met behulp van papyrus (papier) uit Egypte, overtrof de vraag naar papyrus het vermogen van Egypte om het te produceren. De stijgende prijs van papyrus zorgde ervoor dat de inwoners van Pergamum perkament van bewerkte dierenhuiden gingen gebruiken, dat *pergamena* werd genoemd. Perkament werd al eerder in Azië gebruikt, maar Pergamum verfijnde het proces en werd er beroemd om.

Het officiële hoofdkwartier van de proconsul van Rome in Azië was in Pergamum, hoewel hij in de eerste eeuw in Efeze woonde. Tegen die tijd was het belang van Pergamum afgenomen, en de invloed van Efeze toegenomen. Zelfs Smyrna leek tegen die tijd van groter belang dan Pergamum, vanwege de nabijheid van Efeze en Pergamum, en ook omdat het het eindpunt was van de koninklijke weg vanuit Susa in Perzië.

Het Pergamum Kerk Tijdperk

Het tijdperk van de kerk van Smyrna eindigde in 313 met het Edict van Milaan van Constantijn, dat een einde maakte aan de vervolgingen van Rome. Dit begon een nieuw christelijk tijdperk in de geschiedenis van het Romeinse Rijk. Constantijn werd christen vlak voor de verovering van Rome in 312.

Constantijn

Constantijns vader, Constantius, was een Romeinse Caesar en militair generaal die weinig belangstelling had voor het christendom, en tot dan toe was Constantijn in de voetsporen van zijn vader getreden. Niettemin stonden zowel vader als zoon positief tegenover de christenen, ongetwijfeld beïnvloed door Helena, Constantijns moeder, die een overtuigd christen was. Daarom werden de kerken niet vervolgd in het westelijke deel van het rijk waar zij regeerden. Een andere reden voor hun tolerantie wordt gegeven door James Carroll, die ons in zijn boek, Constantine's Sword, blz. 168, vertelt,

"Onder Diocletianus konden christenen bijna overal in het rijk ter dood worden gebracht, met uitzondering van de noordwestelijke provincies waarover Constantius regeerde. Dit was ... omdat Constantius, als generaal van een leger dat voor een groot deel bestond uit inheemse rekruten die trouw bleven aan hun eigen goden en culten, de waarde van religieuze tolerantie had geleerd."

Toen Diocletianus in 305 aftrad wegens geestesziekte, scheidde Constantius van Helena en trouwde met Maximianus' dochter

Theodora, om een betere band met de Romeinse regering te krijgen. Maar het volgende jaar werd Constantius ziek en stierf in York. Zijn

zoon, Constantijn, nam zijn plaats in toen hij ongeveer achttien jaar oud was.

Intussen had Diocletianus ook Maximianus (zijn ondergeschikte medeCaesar) gedwongen zijn voorbeeld te volgen en zijn functie neer te leggen. Maar Maximianus maakte al snel weer aanspraak op de heerschappij. Constantijn behandelde Maximianus toen als een onwettige usurpator en begon plannen te maken om hem omver te werpen.

Maximianus eiste snel vrede en reisde naar Triers om met Constantijn te overleggen. De jonge Constantijn erkende Maximianus als de oudere Caesar ("Augustus") en hun eenheid werd bezegeld door een huwelijk. Constantijn trouwde met Fausta, een van Maximianus' dochters.

Maximianus' zoon Maxentius voelde zich echter al snel over het hoofd gezien en maakte daarom aanspraak als keizer van het Westen. Maximianus steunde de positie van zijn zoon ten koste van Constantijn, en dit leidde tot het conflict. Maximianus werd gedood in de slag bij Marseille, en Constantijns troepen trokken vervolgens naar Rome, dat door Maxentius was versterkt. In Italië waren Constantijns troepen ver van huis en gedemoraliseerd. Carroll schrijft op pagina 171,

"Maar de nacht voor de slag bij de Milviaanse brug, aan de Tiber, zag Constantijn een kruis in de lucht, boven het opschrift: In Hoc Signo Vincas ("In Dit Teken, Overwin"). Met het nieuws van dit visioen, een teken van gunst van de Christelijke God, verzamelden Constantijns troepen zich, trokken de volgende dag vastberaden ten strijde en wonnen. Constantijn zelf gooide Maxentius van de brug in de Tiber, waar hij verdronk. Op grond van dat visioen, en de vervulling ervan, werd de keizer christen, zijn leger ook, en uiteindelijk het rijk ook."

Constantijn regeerde toen over het gehele westelijke deel van het Romeinse Rijk. Hoewel hij de macht nog enkele jaren deelde met de Caesars van het Oosten, maakte zijn Edict van Milaan in 313 officieel een einde aan de vervolgingen en veranderde hij de loop van zowel de Romeinse als de kerkelijke geschiedenis.

Constantijn is vaak ten onrechte verguisd als een heiden die zich voordeed als christen, wiens motieven slecht waren. Het lijkt geen twijfel dat hij als nieuwgelovige nog vleselijk was, want zijn hele training ging over het gebruik van militair geweld om zijn doelen te bereiken.

Er is geen kans dat hij begreep dat hij door de Geest verwekt werd. Hij werd veeleer een religieus persoon, toegewijd aan het christendom *als godsdienst* op de enige manier die hij kende. Het goede was dat hij een einde maakte aan de zware vervolgingen, en daarvoor waren de christenen van zijn tijd zeer dankbaar. Het onbedoelde gevolg was dat Constantijns toenemende gunst voor de kerk politieke macht begon te geven aan bisschoppen die vaak even vleselijk als religieus waren.

Na verloop van tijd verving het aanvaarden van geloofsbelijdenissen het geloof in Christus zelf. Constantijns verlangen om het rijk te verenigen was begrijpelijk als wereldlijke keizer, maar de kerk nam al snel hetzelfde doel over en gebruikte dezelfde vleselijke, liefdeloze methoden om een gedwongen eenheid te bereiken.

Als gevolg daarvan begon de derde profetische kerk in Openbaring 2 te ontstaan, toen de vervolgd kerk (Smyrna) werd vervangen door Pergamum, of Pergamos.

De betekenis van Pergamos (of Pergamum)

Sommigen zeggen dat Pergamos komt van het Griekse woord *pyrgos*, "toren, versterkte plaats, hoogte, verhoging". Anderen zeggen dat het komt van een samengesteld woord, *peri*, "rondom, met betrekking tot" en *gamos*, "huwelijk". De Griekse term *gamos* wordt gebruikt in [Openb. 19:9](#),

⁹ En hij zei tegen mij: "Schrijf op: 'Zalig zijn zij die uitgenodigd zijn voor het huwelijksmaal van het Lam'." En hij zei tegen mij: "Dit zijn de ware woorden van God."

Het lijkt mij dat beide afleidingen van de naam *Pergamos* een element van waarheid bevatten. Het woord *pyrgos* is tot ons gekomen in de term *burg* of *burgh*, wat een verheven plaats is, fysiek of politiek. Een *burgemeester* is tegenwoordig de belangrijkste magistraat of burgemeester van sommige Europese steden. Deze afleiding spreekt van politieke macht, wat zeker de opkomst van de kerk van 313-529 na Christus beschrijft.

Als we de ideeën achter *pyrgos* en *gamos* combineren, kunnen we de naam Pergamos zien als een profetie "met betrekking tot het huwelijk met de macht".

Dit beschrijft in ieder geval duidelijker de kerk in dit tijdperk van de kerkgeschiedenis.

De twee zwaarden

[Openbaring 2:12](#) zegt,

¹² En schrijf aan de engel van de kerk in Pergamum: Degene die het scherpe tweesnijdende zwaard heeft zegt dit:

De boodschap komt van dezelfde Christus als de boodschappen aan de andere gemeenten, maar in elk geval draagt Christus een andere titel om het bijzondere probleem en de oplossing in elke gemeente te benadrukken. In dit geval is Christus "*degene die het tweesnijdend zwaard heeft*". Waarom verwijst Hij zo naar Zichzelf?

[Hebreeën 4:12](#) zegt,

¹² Want het woord van God is levend en werkzaam en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en doordringend tot de scheiding van ziel en geest, van gewrichten en merg, en in staat om de gedachten en bedoelingen van het hart te oordelen.

Het woord van God zelf wordt voorgesteld als een zwaard. Paulus noemt het "*het zwaard van de Geest*" ([Ef. 6:17](#)) om het af te zetten tegen fysieke zwaarden. Het probleem was dat het kruis dat Constantijn zag in een zwaard werd veranderd. De twee verbonden hebben elk hun eigen zwaard. Onder het Oude Verbond werd het Beloofde Land veroverd door de macht van het fysieke zwaard, omdat het volk bij het eerste Pinksterfeest op de berg Sinaï niet klaar was voor het Nieuwe Verbond. Door te weigeren het woord van God te horen ([Exodus 20:19](#)), bleven zij achter met louter fysieke zwaarden om de Kanaänieten te veroveren.

Onder het Nieuwe Verbond echter ontvingen de 120 discipelen in de bovenzaal met Pinksteren in Handelingen 2 het woord van God. Met dit zwaard, dat scherper is dan elk fysiek tweesnijdend zwaard, werd hun opgedragen de wereld te veroveren - niet door hen met de dood te bedreigen, maar door het woord te prediken. Gelovigen werden vervolgens gedoopt in een geestelijke dood-en-opstanding ervaring, volgens de Grote Opdracht die Jezus hen gaf voor zijn vertrek.

[Matt. 28:18-20](#) zegt,

¹⁸ En Jezus kwam op en sprak tot hen en zei: "Mij is alle macht gegeven in de hemel en op aarde. ¹⁹ Ga dus op weg en maak alle volken tot Mijn discipelen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de

Heilige Geest,²⁰ en hun te leren zich te houden aan alles wat Ik u opgedragen heb; en zie, Ik ben met u tot aan het einde der tijden."

De inleiding van Christus' boodschap aan Pergamum impliceert dat de kerk in dit kerktijdperk fysieke zwaarden en vleselijke manieren zou gebruiken om de Grote Opdracht te vervullen. Constantijns visie op het zwaard is dus, samen met het woord *In Hoc Signo Vincet* ("In dit teken, overwinnen"), de belangrijkste denkrichting die het tijdperk Pergamum van 313-529 na Christus kenmerkt.

Als zijn visioen echt was, had hij het moeten interpreteren volgens het zwaard van het Nieuwe Verbond, en niet als een zwaard van het Oude Verbond. Maar op dat moment was zijn aandacht gericht op de komende strijd, waarbij fysieke zwaarden betrokken waren. Er was vrijwel geen kans dat hij van koers zou veranderen. In het beste geval was hij als nieuwgelovige nog vleselijk gezind en had hij geen geestelijke om het verschil tussen de twee verbonden uit te leggen.

In Zijn boodschap aan deze gemeente herinnerde Christus hen eraan dat Hij het zwaard van het Nieuwe Verbond in handen had, dat veel scherper is dan fysieke zwaarden. Fysieke zwaarden kunnen iemands hoofd van zijn lichaam scheiden, maar het woord van God is scherp genoeg om ziel en geest te scheiden, evenals de gedachten en bedoelingen van het hart.

Het kernprobleem is dat de kerk het verschil tussen de twee verbonden en hun twee zwaarden niet echt begreep. Zij maakten geen onderscheid tussen ziel en geest, en daarom verwarden zij geestelijke ("natuurlijke") neigingen met die welke geestelijk waren. Daardoor werden zij een zielskerk die functioneerde op de kracht van de vleselijke, natuurlijke geest van de "oude mens" van Adam. Zij veranderden de kerk in een religie door de geest van het denominationalisme, en lidmaatschap werd belangrijker dan een harttransformatie. De relatie met Christus werd ondergeschikt gemaakt aan religieuze rituelen en leer.

Satans stoel

[Openbaring 2:13](#) zegt,

¹³ Ik weet waar gij woont, waar Satans troon is; en gij houdt Mijn naam vast en hebt Mijn geloof niet verloochend, ook niet in de dagen van Antipas, Mijn getuige, Mijn getrouwe, die onder u is gedood, waar Satan woont.

Pergamum stond bekend om zijn vele tempels, waarvan er drie gewijd waren aan de Romeinse keizers zelf. De belangrijkste was echter de tempel voor Zeus, de koning van de Griekse goden. Deze had een grote troon, het Grote Altaar van Zeus, die de tand des tijds heeft doorstaan. In de late jaren 1800 werd het gekocht van het Ottomaanse Rijk, ontmanteld en verscheept naar Berlijn, en herbouwd van 1910-1930.

Van 1934-1937 bouwde Adolf Hitler de Tribune op het Zeppelinveld in Neurenberg om te worden gebruikt voor nazi-bijeenkomsten. Het Pergamon-altaar werd gebruikt als model, en Hitlers preekstoel stond in het midden van de Tribune. In 1948 namen de Sovjets het altaar mee naar Leningrad, maar in 1958 werd het teruggegeven. Het lijkt erop dat velen de troon van Satan voor zichzelf wilden hebben, omdat ze de geschiedenis en de spirituele betekenis ervan kennen.

Geschiedenis van Satans Troon

Pergamum was niet altijd "Satans troon". Vanuit profetisch oogpunt was Babylon zijn troon geweest, maar na de val van Babylon brachten sommige priesters van Babylon de troon over naar Pergamum. Het hoofd van de priesterorde stond bekend als Pontifex Maximus, Latijn voor "hogepriester". Enkele tientallen jaren voor Christus' geboorte verkreeg Julius Caesar die titel als hogepriester *in Pergamum*, en toen hij Caesar van Rome werd, verhuisde de titel mee naar Rome.

Gedurende de volgende 400 jaar werd de titel Pontifex Maximus doorgegeven aan alle keizers van Rome tot de tijd van Maximus III (383388 na Christus). Toen maakten de keizers geen aanspraak meer op die titel en ging hij over op de Romeinse bisschoppen, die hem tot op heden gebruiken. Toen de tijd van de vier beestenrijken zich geleidelijk naar het westen verplaatste, verplaatste Satans troon zich ook naar het westen en vestigde zich uiteindelijk in Rome - en uiteindelijk in de Romeinse kerk, die de "kleine hoorn" is in het verlengde van het keizerlijke Rome.

De inwoners van Pergamum werden "tempelbewaarders van Azië" genoemd. Er waren niet alleen drie tempels gewijd aan de Romeinse keizers, maar er was ook een tempel voor Athena en een tempel/genezingscentrum genaamd Het Askalapion (gewijd aan Askalapius, de slangengod van de genezing).

Antipas, de trouwe getuige

[Openb. 2:13](#) spreekt in gloedvolle bewoordingen over Antipas. Hij zou de bisschop van Pergamum zijn, die daar in 92 na Christus werd gemarteld, vlak voordat Johannes naar Patmos werd verbannen. De priesters van Pergamum waren boos op de christenen, omdat zij de grondslagen van de Griekse godsdienst ontkenden - dat er meerdere goden waren. De heidense priesters klaagden bij de Romeinse gouverneur dat de gebeden van Antipas hun geesten uit de stad verdreven en de verering van hun goden vernietigden.

De gouverneur beval Antipas vervolgens een offer te brengen aan het beeld van de Romeinse keizer en te verklaren dat de keizer "heer en god" was. Hij weigerde natuurlijk, en dus werd hij veroordeeld tot een offer op het grote Altaar van Zeus. Ter hoogte van het altaar stond een holle bronzen stier, waarin men slachtoffers plaatste om te offeren. Ze verhitten de stier, en als hij heet wordt, kreunen en schreeuwen de slachtoffers, en men hoort hun stemmen uit de bek van de stier komen. Het leek de mensen dat het offer de stier tot leven bracht. Antipas werd aldus gemarteld voor zijn getuigenis van Christus en de waarheid in 92 na Christus.

Antipas als profetisch type

De naam Antipas zou zijn afgeleid van *anti*, "in plaats van" en *pater*, "vader". Vandaar dat de naam vertaald is, "zoals vader". (Het betekent niet "tegen of in tegenstelling tot vader.")

Ongetwijfeld is "als vader" de primaire betekenis van de naam, en het suggereert dat deze trouwe getuige was als zijn hemelse Vader. Met andere woorden, hij was een van de Amenaren, een dubbele getuige op aarde van zijn hemelse Vader in zijn woorden en in zijn daden.

Het Griekse woord *pas* (als in *Anti-pas*) betekent echter "alle". Het wordt op vele plaatsen gebruikt, waaronder [Rom. 11:32](#),

³² Want God heeft alle [*pas*] in ongehoorzaamheid opgesloten, opdat Hij aan alle [*pas*] barmhartigheid zou betonen.

Nogmaals, [1 Tim. 4:9](#), [10](#) zegt,

⁹ Het is een betrouwbare verklaring die volledige acceptatie verdient. ¹⁰ Want daar werken en streven wij naar, omdat wij onze hoop gevestigd hebben op de levende God, die de Redder *is* van alle mensen, in het bijzonder van de gelovigen.

Als we *pas* beschouwen als de afleiding van het laatste deel van de naam *Antipas*, zien we opnieuw een dubbel profetische betekenis, vergelijkbaar met wat we zagen in de naam Pergamum (of *Pergamos*).

Als we Antipas op deze tweede manier interpreteren, kunnen we hem zien als vertegenwoordiger van "allen" in universele zin. Hij is zowel "als Vader" als "als allen". Doordat hij het universele geheel vertegenwoordigt, wordt zijn martelaarschap symbolisch voor de dood van de leer van de universele verzoening die plaatsvond in het jaar 400 tijdens het Pergamum-tijdperk (313-529).

Universele verzoening

Tot het jaar 400 na Christus was de leer van de universele verzoening zowel algemeen als "normaal" in de kerk, althans in de belangrijkste invloedrijke centra van het christelijk denken. Meningsverschillen ontstonden al in het jaar 203, toen twee invloedrijke christenen, Clement en Tertullianus, tegenovergestelde standpunten innamen over de aard van het goddelijk oordeel. In dat jaar schreef Tertullianus, de christelijke Romeinse jurist:

"Hoe zal ik bewonderen, hoe lachen, hoe verheugen, hoe juichen, wanneer ik zoveel koningen zie... kreunen in de laagste afgrond van de duisternis, zoveel magistraten die de naam van de Heer vervolgden, vloeibaar worden in heviger vlammen dan zij ooit tegen christenen hebben aangestoken; zoveel wijze filosofen blozend in woedend vuur." (de Spectaculis, 30)

Zijn opvattingen over een letterlijk brandende hel werden later door de Roomse kerk overgenomen. Maar tegelijkertijd (203 na Christus) schreef Clement van Alexandrië:

"God neemt geen wraak, want wraak is kwaad voor kwaad vergelden, en God straft alleen met het oog op het goede." (Stromata VII, 26)

Nogmaals, in zijn commentaar op [1 Tim. 4:9-11](#), schreef Clement:

"En hoe is Hij Redder en Heer, als Hij niet de Redder en Heer van allen is? Maar Hij is de Redder van hen die geloven...en de Heer van hen die niet geloven...want alle dingen zijn geregeld met het oog op de redding van het heelal door de Heer van het heelal, zowel in het algemeen als in het bijzonder...Maar noodzakelijke correcties, door de goedheid van de grote Overziende Rechter, zowel door de

begeleidende engelen, als door verschillende voorbereidende oordelen, of door het Grote en Laatste Oordeel, dwingen flagrante zondaars zich te bekeren."

Clement schrijft verder,

"Wij zeggen dat het vuur niet het vlees zuivert, maar de zondige ziel, niet een allesvernietigend vulgair vuur, maar het 'wijze vuur' zoals wij het noemen, het vuur dat 'de ziel doorboort' dat erdoorheen gaat." (Stromata VII, 6).

Nogmaals, zegt hij,

"Vuur wordt opgevat als een weldadige en sterke macht, die vernietigt wat onedele is en behoudt wat goed is; daarom wordt dit vuur door de Profeten 'wijs' genoemd." (Ecl. Proph. XXV, 4)

Clement schreef deze dingen in de tijd van Origenes, de eerste grote theoloog van de kerk in zijn tijd. Maar Origenes bekeerde de mensen niet tot zijn manier van denken, maar verwoordde welsprekend de meest gangbare vooronderstelling van de kerk - dat God uiteindelijk alle mensen zou redden, en dat het vurige oordeel bedoeld was om de mensen te "corrigeren" en "flagrante zondaars tot bekering te dwingen".

Tertullianus nam echter het tegenovergestelde standpunt in, hoewel dat van hem een minderheidsstandpunt was (in die tijd). Clement van Alexandrië ontleende zijn standpunt niet aan de Egyptische cultuur die hem omringde. De Egyptische godsdienst was gespecialiseerd in onderwijs over een brandende hel. Jaques le Goff schreef in zijn boek, The Birth of Purgatory, pp. 19, 20,

"De Egyptische hel was bijzonder indrukwekkend en zeer verfijnd...Opsluiting en gevangenschap speelden een belangrijke rol. De martelingen waren bloedig, en de bestraffing door vuur was veelvuldig en angstaanjagend.... Wat betreft de topografie van de hel kende de Egyptische verbeelding geen grenzen.... Tussenfasen in het buitenwereldse proces van zuivering bestonden niet."

Op bladzijde 53 informeert Jaques le Goff ons ook over het contrast tussen de Egyptische visie op de goddelijke straf en die van de vroege christenen, door te schrijven,

"Uit het Oude Testament haalden Clement en Origenes het idee dat vuur een goddelijk instrument is, en uit het Nieuwe Testament het idee van de vuurdoop (uit

de Evangelieën) en het idee van een zuiverende beproeving na de dood (van Paulus)." (De geboorte van het vagevuur, blz. 53)

De christelijke standaardopvatting, die door de overgrote meerderheid van de christenen - vooral onder de zeven kerken van Azië, samen met die van Palestina en Alexandrië - werd aangehangen, was dat de "vuurzee" geen letterlijke folterkuil was, maar een doop met de Heilige Geest en "vuur". Deze opvatting werd onderwezen door vrijwel alle grote kerkvaders tot in de vierde eeuw, waaronder Gregorius van Nazianzus en Gregorius van Nyssa, twee van de grootste theologen aan het eind van de vierde eeuw. Het werd zelfs onderwezen door Hiëronymus totdat de grote controverse uitbrak in het jaar 400 na Christus.

De controverse

De controverse ontstond toen een rijke weduwe in Alexandrië geld wilde schenken om arme weduwen te ondersteunen. Omdat zij wist dat Theophilus, de bisschop van Alexandrië, meer geïnteresseerd was in gebouwen dan in arme vrouwen, gaf zij het geld in het geheim aan Isidorus, de opzichter van het armenhuis van de Alexandrijnse kerk. Maar men kan niet veel geld uitgeven zonder dat de waarheid bekend wordt. Theophilus werd woedend en verbande Isidorus met valse beschuldigingen.

Isidorus vluchtte naar de woestijn tussen de Nitrische monniken. Theophilus stuurde troepen om de monniken binnen te vallen, hun kloosters te verbranden, en degenen te martelen die weigerden Isidorus aan hem uit te leveren. De christenen in Alexandrië waren ontzet. Tachtig van de Nitrische monniken ontsnapten en vluchtten naar Constantinopel, waar ze een beroep deden op bisschop Johannes Chrysostom.

Er werd een hoorzitting belegd en Theophilus werd opgeroepen. Theophilus slaagde er echter in, door een subtiel complot, Johannes af te zetten en hem in ballingschap te drijven, waar hij spoedig stierf.

Deze politieke controverse sloeg over naar de leerstellige arena.

Theophilus verbood de geschriften van Isidorus, die een eerbetoon aan Origenes had geschreven met de titel *Liefde voor het schone*. Omdat het boek grotendeels handelde over de Universele Verzoening, veranderde Theophilus plotseling zijn visie om de eeuwige kwelling te onderwijzen en veroordeelde hij de Universele

Verzoening als ketterij. Tot dan toe was de Universele Verzoening onderwezen sinds Thomas de kerk in Alexandrië stichtte.

Tijdens de controverse schreef Hiëronymus, bisschop van Bethlehem, aan de bisschop van Rome om hem te vragen welk standpunt hij moest innemen. De Romeinse paus zei hem het standpunt van de eeuwige kwelling in te nemen. Jerome begon toen de eeuwige marteling te onderwijzen, terwijl hij tot dan toe de universele verzoening had onderwezen. Hiëronymus was, ondanks al zijn geleerdheid, een bitter en wraakzuchtig man, voor iedereen zichtbaar door zijn aanvallen op Rufinus. Nu vond Hiëronymus een nieuwe vijand en "verloor alle gevoel voor fatsoen en oprechtheid" (Hans von Campenhausen, The Fathers of the Latin Church, p. 178).

Toch bleef de universele verzoening lange tijd de dominante opvatting. De kerkelijke bisschoppen vonden het nodig Origenes te veroordelen op het Vijfde Algemene Concilie in 553 na Christus, hoewel Origenes had geleerd wat zijn voorgangers in Alexandrië hadden geloofd sinds de stichting van die kerk in de eerste eeuw.

Vreemd genoeg verzetten de kerkelijke concilies zich niet tegen Origenes leer over de universele verzoening, maar tegen zijn geloof dat Satan en zijn engelen uiteindelijk ook verzoend zouden worden. Maar na verloop van tijd werd de veroordeling uitgebreid tot het idee dat God de Redder van alle mensen is, terwijl tegelijkertijd enkele van de bekendste en meest geliefde artsen van de kerk, zoals de twee Gregorianen, werden geprezen. Misschien wel de belangrijkste veroordeling kwam van keizer Justinianus (527-565) in zijn Anathema IX. Deze luidde,

"Als iemand zegt of denkt dat de bestraffing van demonen en goddelozen slechts tijdelijk is en op een dag een einde zal hebben, en dat er een herstel zal plaatsvinden van demonen en goddelozen, laat hem dan anathema zijn."

Het is misschien toepasselijk dat Justinianus de bijbelse leer van de universele verzoening, zoals voorgeschreven door de wet van het Jubeljaar, zou veroordelen. Justinianus was de keizer die officieel een einde maakte aan het tijdperk Pergamum en het begin van het tijdperk Thyatira instelde (529-1517 na Christus). Zijn grootste projecten waren de nieuwe kalender en de nieuwe Romeinse (kerk)wet, waarmee de tijd van de "kleine hoorn" begon.

Voor een langere studie over de geschiedenis van de Universele Verzoening en hoe die door de kerk werd verworpen, zie mijn boekje [A Short History of Universal Reconciliation](#).

Het punt is dat het martelaarschap van Antipas, voorspeld aan de kerk van Pergamum, kan worden gezien als een type van de dood van de Universele Verzoening, die waarschijnlijk de belangrijkste leerstellige controverse was tijdens het profetische Pergamum-tijdperk (313-529).

De raad van Balaam

[Openb. 2:14](#) bekritiseert de kerk van Pergamum en zegt,

14 Maar ik heb een paar dingen tegen u, omdat u daar sommigen hebt die de leer van Balaam aanhangen, die Balak bleef leren om een struikelblok voor de zonen van Israël te plaatsen, om dingen te eten die aan afgoden werden geofferd, en om daden van onzedelijkheid te verrichten.

De kerk van het Oude Verbond die overeenkomt met Pergamum is de kerk van Balaam in de tijd van Mozes. Daarom vinden we dat Pergamum zijn eigen Balaam-leraren in zijn midden had. Natuurlijk is het niet waarschijnlijk dat die leraren Balaam als hun mentor zouden hebben opgeëist. Maar Hij die het tweesnijdend zwaard vasthield, kon de gedachten en bedoelingen van hun harten onderscheiden.

Balaam was een profeet die uit was op macht en geld. Zijn verhaal staat opgetekend in Numeri 22-24. De koning van Moab was doodsbang voor de oprukkende Israëlieten, dus huurden hij en de oudsten van Midian de profeet Balaam in om Israël te vervloeken ([Num. 22:6](#)). Balaam vroeg God om toestemming om Israël te vervloeken (verzen 10 en 11), maar God zei hem: "*U zult het volk niet vervloeken, want het is gezegend*" (vers 12).

Dit had voldoende moeten zijn, maar Balaam verlangde de gunst van Balak, de koning van Moab. Dus toen de koning hem een grotere beloning aanbood, vroeg Balaam opnieuw aan God of hij Israël mocht vervloeken ([Num. 22:19](#)). God zei hem dat hij met Balaks mannen mee mocht gaan, maar dat hij alleen de woorden mocht spreken die God hem gaf. Balaam deed dat toen, "*maar God was boos omdat hij ging*" (Num. [22:22](#)). Ongetwijfeld was Gods toorn gericht tegen het motief van Balaam, want hij hoopte toch Israël te vervloeken en in de gunst van Balak te komen.

De engel des Heren stond toen op het pad met een getrokken zwaard. Balaams ezel zag de engel, maar Balaam niet. De ezel ging van het pad af, en Balaam werd boos en begon de ezel te slaan. Uiteindelijk opende de Heer de mond van de ezel, en de ezel werd de eerste in de geschiedenis die in tongen sprak ([Num. 22:28](#)).

Balaam maakte vervolgens ruzie met de ezel voordat hij zich realiseerde dat de ezel zijn leven had gered. Uiteindelijk bekende de profeet zijn zonde ([Num. 22:34](#)). Hij bekende zijn zonde om de engel niet te zien, maar hij bekende niet zijn echte zonde - dat zijn verlangen niet Gods verlangen was. Hij misbruikte zijn profetische gave om dingen tot stand te brengen die niet de wil van God waren.

Dit is een Pinksterverhaal waarin een ezel wordt voorgesteld die wordt bereden door een profeet met vleeselijke motieven. In de Schrift staan ezels voor Pinksterlingen, terwijl paarden staan voor Overwinnaars van het Loofhuttenfeest. (Zie mijn boek [The Wheat and Asses of Pentecost](#).) Het verhaal is specifiek van toepassing op de kerk van Pergamum, waar in de tijd van Johannes profeten waren die het voorbeeld van Balaam volgden. Deze profeten hadden moeten luisteren naar hun "ezels" (geestvervulde gelovigen).

Uiteindelijk, omdat Balaam Israël niet kon vervloeken (en alleen Israël kon zegenen), raadde hij koning Balak aan een andere tactiek te volgen. Hij vertelde Balak om Israël tot zonde te verleiden door hen te verleiden tot onzedelijk gedrag. [Num. 25:1-3](#) zegt,

¹ Terwijl Israël te Shittim bleef, begon het volk de hoer te spelen met de dochters van Moab. ² Want zij nodigden het volk uit tot offers van hun goden, en het volk at en boog zich voor hun goden. ³ Zo sloot Israël zich aan bij Baäl van Peor, en de Here werd boos op Israël.

Als gevolg daarvan droeg God Israël op de Moabieten en Midianieten te vernietigen, en in de strijd werd ook Balaam gedood ([Num. 31:8](#)). We lezen dan in [Num. 31:16](#),

¹⁶ Zie, deze deden de zonen van Israël door de raad van Balaam tegen de Here overtreden in de zaak Peor, zodat de plaag onder de gemeente des Heren was.

Hier wordt ons verteld dat het Balaams idee was om Israël te corrumperen door middel van immoraliteit. Balaam begreep dat dit de enige manier was om Gods vloek over Israël te brengen.

De kerk van Pergamum neemt Balaams raad aan

Het lijkt erop dat dezelfde raad van Balaam was opgedoken in de kerk van Pergamum. We kennen geen details over die individuele kerk. Belangrijker is echter hoe het de kerk in de tijd van Pergamum (313-529 na Christus) heeft beïnvloed.

Tijdens de vervolgingsperiode in Smyrna probeerde Rome de kerk te vervloeken, maar die groeide alleen maar sneller. Dus werd een andere tactiek gevolgd. Rome (d.w.z. Constantijn) zegende de kerk, maar er waren vleselijk ingestelde kerkleiders die zich gingen verenigen met heidenen in een poging hen tot de christelijke godsdienst te bekeren. Zo herhaalden zij het verhaal van Balaam. Maar in plaats van heidenen tot Christus te bekeren, begon de christelijke godsdienst heidense goden en hun gebruiken over te nemen. Heidense tempels werden omgebouwd tot christelijke kerken, heidense goden kregen de namen van christelijke heiligen, heidense beelden kregen een andere naam en heidense feestdagen werden gekerstend. Beelden van Persephone werden overgenomen als afbeeldingen van Maria.

Onder Constantijn en zijn opvolgers was het politiek voordelig om christen te zijn, en bisschop worden in grote steden betekende grote macht en rijkdom. Al snel werden ambitieuze mannen om verkeerde redenen in het ambt getrokken. De leer (of raad) van Balaam was succesvol in het verleiden van de kerk om het woord van de Heer te verlaten. Christelijke leiders werden door de eeuwen heen steeds vleselijker, en afgoderij kreeg vaste voet aan de grond, vermomd als beelden van Christus, Maria en de heiligen.

Het advies van Balaam was om Israëlitische mannen aan te zetten tot onzedelijk gedrag met de Midianitische vrouwen, als zij maar zouden buigen voor Baäl-Peor. De tactiek werkte goed, maar 24.000 Israëlieten "*stierven door de pest*" ([Num. 25:9](#)) toen God die natie oordeelde.

Het huwelijk met het heidendom in de tijd van Mozes werd herhaald in het tijdperk van de kerk van Pergamum. Dit ondersteunt de opvatting dat Pergamum (of Pergamos) te maken heeft met *gamos*, "huwelijk". Het wordt bewezen door de uitwerking van de profetie zelf.

De Geest van Advies

De boodschap aan de gemeente te Pergamum kwam van de Geest van de Raad, een van de zeven geesten van de Heer. De Geest van de Raad was bedoeld om de raad van Balaam tegen te gaan. De boodschap aan de gemeente te Pergamum gaf de gelovigen dan ook de raad geen acht te slaan op hen "*die de leer van Balaam aanhangen*" ([Openb. 2:14](#)).

De Geest van de Raad raadde de gemeente ook aan zich te onthouden van het eten van aan afgoden geofferde dingen ([Openb. 2:14](#)). Israël had dit gedaan terwijl het ontucht pleegde met de Moabitische vrouwen, zoals we lezen in [Num. 25:2](#),

² Want zij nodigden het volk uit voor de offers van hun goden, en het volk at en boog zich neer voor hun goden.

Dit was verboden in de wet in [Exodus 34:15](#),

¹⁵ opdat u geen verbond sluit met de inwoners van het land en zij de hoer spelen met hun goden en aan hun goden offeren, en iemand u uitnodigt om van zijn offer te eten.

In [Handelingen 15:29](#) werd tijdens de eerste kerkvergadering besloten...

²⁹ dat u zich onthoudt van dingen die aan afgoden zijn geofferd en van bloed en van dingen die gewurgd zijn en van ontucht...

Het was waarschijnlijk om deze reden dat veel gelovigen het een zonde vonden om vlees te eten dat op de markt werd aangeboden. De tempels hadden gewoonlijk veel meer offers dan de priesters konden eten, en daarom werd veel van het vlees op de vleesmarkt verkocht om geld in te zamelen voor de tempels. De vraag was of het voor een christen geoorloofd was dit vlees te kopen en op te eten.

Paulus geloofde niet dat het eten van dergelijk vlees neerkwam op het spelen van de hoer met andere goden of het sluiten van verbonden met mensen die vreemde goden aanbaden. Het zou een andere zaak zijn geweest als de mensen met heidense vrienden naar de tempel waren gegaan om zich voor andere goden te buigen en met hen een gemeenschapsmaaltijd te nuttigen.

Daarom zegt Paulus in [1 Kor. 10:18-21](#), wanneer hij de christelijke gemeenschap bespreekt,

18 Kijk naar het volk Israël; zijn zij die de offers eten geen deelgenoten van het altaar? 19 Wat bedoel ik dan? Dat een ding dat aan afgoden wordt geofferd iets is, of dat een afgod iets is? 20 Nee, maar ik zeg dat wat de heidenen offeren, zij aan demonen offeren en niet aan God; en ik wil niet dat jullie deelgenoten van demonen worden. 21 U kunt niet de beker van de Heer drinken en de beker van de demonen; u kunt niet deelnemen aan de tafel van de Heer en de tafel van de demonen.

Toch was het kopen van vlees op de vleesmarkt, ook al was het eerder aan afgoden geofferd, geen verbondsbreuk. Vlees offeren aan afgoden deed niets met het vlees. De afgoden hebben die dieren niet geschapen en waren er dus geen eigenaar van, want zoals vers 26 zegt: "*de aarde is van de Heer, en alles wat zij bevat.*"

Met andere woorden, negeer de kwestie tenzij iemand er vragen over stelt, en als iemand u vlees serveert dat aan afgoden is geofferd, "*eet dan alles wat u wordt voorgezet zonder vragen te stellen omwille van uw geweten*" (vs. 27). Het verbod geldt alleen als de maaltijd deel uitmaakt van een heidense eredienst, want dan moet het beschouwd worden als een valse communie, of "*de tafel der demonen*".

Paulus vergelijkt dus de tafel van de Heer met de tafel van de demonen.

Aan de tafel van de Heer eten en drinken wij het vlees en bloed van Christus, volgens het geestelijk principe in [Johannes 6:54](#). Omgekeerd is eten aan de tafel der demonen eten en drinken van het vlees en bloed van een valse god of een valse messias. Aangezien wij zijn wat wij eten (en opnemen), is het duidelijk dat wij niet de manifestatie van demonische activiteit moeten worden, maar veeleer het levende woord van Christus.

Dit is dus de betekenis van het verbod dat de Geest van de Raad geeft in [Openb. 2:14](#). Het houdt verband met het verhaal van Balaam. De gemeente werd aangeraden zich te onthouden van alles wat de Israëlieten deden door zich aan te sluiten bij de dochters van Midian in hun aanbidding van Baäl-Peor.

[Openbaring 2:15](#) zegt ook,

15 Zo heb je ook sommigen die op dezelfde manier de leer van de Nicolaiëten aanhangen.

Aangezien dit al is uitgelegd in onze studie van de kerk van Efeze, zullen wij ons onthouden van verder commentaar, behalve dan dat hetzelfde probleem werd aangetroffen in de kerk van Pergamum. Vanuit een profetisch, historisch standpunt begon het zaad van de Nicolaitaanse leer (heersen over de leken) in het eerste kerktijdperk van 33-67 na Christus, maar tegen de tijd van het tijdperk Pergamum

(313-529) ontwikkelde het zich vollediger naarmate de kerkelijke hiërarchie aan de macht kwam.

God dreigt met oorlog tegen de kerk

[Openbaring 2:16](#) zegt,

16 Bekeert u dan, anders kom Ik spoedig tot u, en Ik zal tegen hen oorlog voeren met het zwaard van Mijn mond.

Zoals God een plaag over Israël bracht vanwege hun ontucht met de Moabieten, zo dreigde God ook de kerk van Pergamum met oorlog, tenzij zij zich zouden bekeren. De overwinnaars bekeerden zich; de rest van de kerk niet. Het lijkt veelzeggend dat de grote controverse over de universele verzoening begint in het jaar 400, en slechts tien jaar later wordt Rome geplunderd door Alaric de Goth, waarmee een reeks goddelijke oordelen begint die oorlog met zich meebrengen.

Deze traumatische gebeurtenis vond plaats slechts 30 jaar nadat keizer Theodosius in 380 na Christus het christendom tot staatsgodsdienst had verheven. De plundering van Rome was voor Augustinus, bisschop van Hippo (bij Carthago in Noord-Afrika) aanleiding om zijn invloedrijke boek Stad van God te schrijven, waarin hij uitlegt dat Rome niet het Nieuwe Jeruzalem was, maar dat de "Stad van God" een geestelijke stad was. Met andere woorden, de Goten hadden het Nieuwe Jeruzalem niet omvergeworpen.

Hoewel zijn uitgangspunt zeker waar was, was de onontkoombare waarheid dat God toestond dat een christelijk rijk onder een goddelijk oordeel kwam. Dit kan alleen verklaard worden door Gods oordeel over de kerk vanwege haar afvalligheid, wat de meeste kerkfunctionarissen waarschijnlijk niet begrepen, noch konden toegeven. De boodschap van de Geest aan de kerk van Pergamum helpt verklaren waarom God Rome oordeelde.

Zoals we later zullen zien, was Alaric de Goth het eerste oordeel over christelijk Rome toen de engel de eerste bazuin liet klinken in [Openb. 8:7](#).

Het zwaard uit Gods mond is zijn woord, het zwaard van de Geest. Gods tong wordt vergeleken met een vurig zwaard. De metafoor wordt voorgesteld in fysieke termen, maar het gaat eigenlijk om Zijn woord. Zijn woord is wet. Zijn woord is een decreet van de hemelse rechtbank, dat vervolgens door mensen op aarde wordt uitgevoerd. In dit geval liet God de Goten opstaan om het goddelijke oordeel over

het afvallige "Christelijke Rome" af te dwingen. Alaric en zijn leger gebruikten fysieke zwaarden om Rome te plunderen.

Verborgen Manna

De beloning voor het overwinnen wordt gegeven in [Openb. 2:17](#),

17 Wie een oor heeft, moet horen wat de Geest tot de gemeenten zegt. Wie overwint, aan hem zal ik wat van het verborgen manna geven, en ik zal hem een witte steen geven, en een nieuwe naam op de steen geschreven die niemand kent dan wie hem ontvangt.

Het "verborgen manna" is een verwijzing naar de pot met manna die Mozes in de Ark van het Verbond zette, samen met de tafelen der wet en de staf van Aäron.

[Heb. 9:3, 4](#) zegt,

3 En achter het tweede voorhangsel was een tabernakel, die het Heilige der Heiligen wordt genoemd,⁴ met een gouden reukofferaltaar en de ark des verbonds aan alle zijden met goud bedekt, waarin zich een gouden kruik bevond die het manna bevatte, en de staf van Aäron die ontluikt, en de tafelen des verbonds.

Blijkbaar zette Mozes manna opzij op de eerste dag dat het manna uit de hemel werd gezonden, hoewel de Ark zelf nog niet was gebouwd.

[Exodus 16:31-34](#) zegt,

31 En het huis Israëls noemde het manna, en het was als korianderzaad, wit, en de smaak was als hosties met honing. ³² Toen zei Mozes: "Dit is wat de Here bevolen heeft: 'Laat een omerful ervan bewaren in uw generaties, opdat zij het brood zien dat Ik u in de woestijn te eten gaf, toen Ik u uit het land Egypte bracht'." ³³ En Mozes zeide tot Aäron: "Neem een kruik en doe er een omerful van het manna in, en plaats die voor het aangezicht des Heren, om te bewaren gedurende uw generaties. ³⁴ Zoals de Heer aan Mozes gebod, zo plaatste Aäron het voor het getuigenis, om het te bewaren.

Het manna was een type van het woord van God, dat het volk dagelijks moest eten om geestelijk te groeien. Maar de gemeente in de woestijn onder Mozes werd het manna al snel beu, en verlangde in plaats daarvan vlees (vlees). Het verhaal staat in Numeri 11, waar het volk in vers 6 zegt: "*Er is helemaal niets te zien behalve dit manna.*"

Manna staat voor het woord van God. Het volk wilde vlees om te eten. De les hier is dat de kerk niet moet verlangen dat er "vlees" wordt uitgedeeld vanaf de

kansels. Zij moeten verlangen naar het ware woord van God, zodat zij als het ware Christus' vlees eten en Zijn bloed drinken.

Dit wordt ook uitgebeeld in het brood en de wijn van de communie. Het manna stelde Christus zelf voor, want Jezus zei in [Johannes 6:48-51](#),

48 Ik ben het brood des levens. 49 Uw vaders aten het manna in de woestijn, en zij stierven. 50 Dit is het brood dat uit de hemel neerdaalt, zodat men ervan kan eten en niet sterven. 51 Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald; als iemand van dit brood eet, zal hij eeuwig leven; en ook het brood dat Ik zal geven voor het leven van de wereld is Mijn vlees.

We kunnen daarom zeggen dat de Israëlieten die het manna in de woestijn verwierpen, eigenlijk Christus verwierpen zonder het te beseffen. In de nieuwtestamentische kerk vinden we een soortgelijk patroon. De overwinnaars krijgen dus het "verborgen manna", en dit impliceert dat de rest van de gemeente, net als de Israëlitische gemeente in de woestijn, dit manna *niet* zou ontvangen.

Met andere woorden, het grootste deel van de kerk had Christus verworpen op dezelfde manier als de Israëlieten vóór hen hadden gedaan. Hun leiders werden steeds religieuzer en vleeslijker, en hun boodschap kwam niet door openbaring maar door geestelijke studie van de Schrift en traditie.

Terwijl Mozes en Aäron gewoon manna in een kruik deden en het later in de Ark plaatsten, interpreteerde de Geest van de Raad dit als "verborgen manna". Wij moeten begrijpen dat in het Pergamum tijdperk van de kerk, het woord van God verborgen zou zijn voor de kerk als geheel. Alleen de overwinnaars zouden oren hebben om te horen wat de Geest tot de gemeente zegt. Dit houdt in dat van 313-529 na Christus de kerkpolitiek openlijk begon met het verbieden van mensen om God zelf te horen.

[Kerkraden vervangen het horen van Gods stem](#)

De geschiedenis laat zien dat de kerk kerkraden begon op te richten om officiële geloofsbelijdenissen op te stellen om ware gelovigen te definiëren, in plaats van hun liefde. De macht om het lidmaatschap van de kerk vast te stellen ging zo over van God naar de mensen en werd een afspiegeling van de waarden van religieuze mensen, in plaats van Gods waarden. Niet langer zouden ware gelovigen worden gedefinieerd door hun inschrijving in de hemelse registers ([Hebr. 12:23](#)). Nu

zouden mensen zichzelf het recht geven om de namen van mensen op aarde op te nemen en uit te wissen, en dan beweren dat de hemel hun voorbeeld volgde.

Het misbruik van gezag is dat men denkt dat God de kerk gezag heeft gegeven om de wil van God te bepalen, in plaats van de wil van God hun eigen handelen te laten bepalen.

Hetzelfde was gebeurd in het jodendom, waar bijvoorbeeld de tempelpriesters de man die Jezus van blindheid had genezen, uitwierpen (of excommuniceerden) ([Johannes 9:34](#)). De uitgestotenen werden beschouwd als "zondaars" en mochten niet meer in de tempel aanbidden. Die priesters handelden niet naar de wil van God, maar dachten dat God hen de autoriteit had gegeven om te handelen naar hun eigen inzicht (d.w.z. de tradities van mensen).

De kerk van Pergamum volgde het voorbeeld van de Israëlitische kerk in de woestijn, zich niet realiserend dat hun afkeer van het manna hen had gediskwalificeerd om de wil van God te kennen.

Maar de overwinnaars zijn zij die de waarheid kennen als ze die horen. Zij hebben het woord van God lief omdat zij Christus, het vleesgeworden Woord, liefhebben. Wie het woord van God niet liefheeft, kent Christus ook niet echt. Men moet het *geschreven* woord (Bijbel) kennen door de *openbaring* van het woord. Om het in juridische termen te zeggen: men moet zuiver geestelijk voedsel eten. Men moet de Schrift eten (lezen of horen) en dan de kauwen ([Lev. 11:3](#)) om de Heilige Geest toe te laten het te veranderen van vlees in geest - of van een vleselijke, geestelijke oefening in een openbaring.

Zo hebben de overwinnaars toegang tot het verborgen manna in de Ark van het Verbond.

De Witte Steen

Zoals we eerder aanhaalden, [Openb. 2:17](#) ook dat aan de overwinnaars "*een witte steen*" zal worden gegeven. Wanneer rechters bijeenkwamen om over een zaak te beslissen, was het gebruikelijk hun stem uit te brengen voor schuld of onschuld met behulp van een witte of een zwarte steen. Een witte steen betekende onschuld. Een zwarte steen betekende schuld.

Hier geeft God de overwinnaars een witte steen. Nogmaals, dit impliceert dat de kerk als geheel GEEN witte steen ontving, maar een zwarte steen. Het

schuldoordeel blijkt uit de waarschuwing aan de kerk en de oproep tot bekering ([Openb. 2:17](#)).

De nieuwe naam

De witte steen die aan een overwinnaar wordt gegeven heeft "*een nieuwe naam op de steen geschreven*." Welke naam is dat? Dat wordt ons niet verteld, en de naam is opzettelijk versluierd, want "*niemand weet het dan wie hem ontvangt*".

Ik geloof dat het de naam is van de Mens van de Nieuwe Schepping die in ons verwekt is door het woord van God. Het is iemands geestelijke naam, de naam die in het hemelse register wordt erkend als zoon van God. Vandaar dat [1 Petrus 2:4, 5](#) ons "levende stenen" noemt in de geestelijke tempel die God aan het bouwen is. Elke levende steen is een stuk van deze tempel ([Ef. 2:20](#)).

Onze "oude mens", dat wil zeggen de vleselijke mens, heeft bij zijn geboorte een naam gekregen. Toch heeft onze "nieuwe mens" ook een naam die alleen bekend is door goddelijke openbaring. Het doel van een naam is iemands aard te openbaren. Namen werden dus gegeven en soms later veranderd om te getuigen van een verandering in iemands leven. Stefanus is de naam die aan mijn Adamische mens is gegeven, maar de naam van mijn door de Geest verwekte Nieuwe Schepper is anders. Zo is het met ons allen, als we inderdaad uit God verwekt zijn.

Elke persoon is verantwoordelijk om te weten wie hij in Christus is, zijn roeping, zijn doel op aarde en zijn bestemming. Zij moeten hun plaats kennen in het lichaam van Christus en hun plaats in de tempel van God. Dit alles wordt geopenbaard in hun nieuwe naam.

Ik geloof dat onze nieuwe naam blijkt uit de naam van onze engel (of engelen), degenen die zijn aangewezen om via ons de wereld in het algemeen te dienen. Engelen zijn boodschappers van het woord van God. Aan ieder van ons is minstens één engel toegewezen, maar in veel gevallen blijven zij als externe helpers of beschermers. Pas wanneer wij hen opnemen, assimileren en één met hen worden, nemen wij de aard van onze engel aan en beginnen wij het woord (de naam) dat in die engel is, te manifesteren.